Več kot 10.000 Iskrašev, borcev, narodnih herojev, mladine, pripadnikov JLA, prebivalcev Suhe krajine ter številni predstavniki družbenopolitičnega življenja slovenije in Jugoslavije se je v petek zbralo v Žužemberku na osrednji slovenski proslavi dneva borca in dneva Iskre. Slavnostni govornik je bil član predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc.

Leto XXXIII. Številka 52

GLAS

Kranj, torek, 8. 7. 1980
Cena: 5 din

Ustanovitelji: občinska konferenca SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič – Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj – Glavni urednik Igor Slavec – Odgovorni urednik Andrej Žalar

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Težave s preskrbo

Na gorenjskem najbolj primanjkuje pralnega praška in seveda kave, medtem ko ostalo preskrbo občasno motijo neupravičeni povečani nakupi potrošnikov – Kje so potrošniški sveti?

Kranj – V sedanji bolj slabi kot pa dobri preskrbljenosti trgovin s prehrambenimi artikli in drugimi za življenje potrebnimi sredstvi bi morali bolj odločno in glasno nastopiti potrošniški sveti. O tem se sicer že kar veliko govori, vendar pa bo potrebna najbrže več kot le ena spodbuda, da bodo potrošniški sveti zaživeli. Vendar pa nikakor ni njihova sedanja naloga, tako so poudarili na seji izvršilnega odbora Medobčinske gospodarske zbornice za Gorenjsko, da le kritizirajo trgovske delovne organizacije; le-te so na splošno slabo založenem trgu že tako v nehvaležnem položaju, pač pa lahko prav gotovo veliko sveti narede med potrošniki samimi. Ob občasni slabi založenosti trgovin se namreč tako na Gorenjskem kot tudi drugod pojavlja potrošniška mrzlica ali nepotrebno kopičenje zalog pri potrošnikih. Zaradi tega so v večini trgovin za nekatere osnovne prehrambene artikle morali občasno omejiti količino nakupov. Ko bo plima potrošniške mrzlice uplahnila, bo seveda taka omejitev spet nepotrebna.

Medtem ko težav z osnovnimi prehrambenimi artikli v glavnem ni veliko, pa ostaja pralni prašek še vedno najbolj iskani artikel v gorenjskih trgovinah. Poleg kave seveda. Ni pa malo občanov, ki se zapeljejo po ta dva artikla v najbližje zamejske trgovine. Vemo sicer za intervencijski uvoz 1000 ton pralnih praškov, ki bodo v kratkem v trgovinah, toda problem preskrbe s praški za daljše obdobje verjetno s tem ne bo rešen. Predstavniki gorenjskih trgovin menijo, da bi kazalo uvesti za pralni prašek bone, saj bi le tako lahko bolj enakomerno dobili prašek vsi potrošniki. Tako pa imajo nekateri velike zaloge, drugi spet komaj za sproti. Verjetno pa bo višja cena domačega praška spodbudila proizvajalca, da bo večje količine praška prodajal tudi doma.

Rahlo se je tudi poslabšala preskrba z mesom, saj upada odkup živine. Ponudba sadja in zelenjave je doslej še primerna, pričakovati pa je nekoliko slabšo kvaliteto zaradi dolgotrajnega dežja v juniju.

Večje skrbi so tako za potrošnike kot za preskrbovalce s kurjavo.

Vemo, da je kurilno olje še pod zaporo, medtem ko preskrba s premogom redno teče. Na voljo sicer ni toliko kakovostnega premoga kolikor je povpraševanja, zato se za silo položaj rešuje z nakupom polovice kvalitetnega in polovico manj kvalitetnega premoga. Z drvmi bo verjetno manj težav, odkar jim je poskočila cena – posebno pri privatni prodaji.

30 let samoupravljanja v Tekstilindusu

Slavnostna seja delavskega sveta največje kranjske tekstilne tovarne – Vinko Hafner, predsednik RS Zveze sindikatov Slovenije, častni član tega več kot 2000 članskega kolektiva

Kranj – Ob 30-letnici delavskega samoupravljanja in praznika dneva borcev je bila v četrtek v kranjskem Tekstilindusu slavnostna seja delavskega sveta, na katero so poleg predstavnikov družbenopolitičnih skupnosti povabili tudi vse nekdanje predsednike delavskih svetov te tekstilne delovne organizacije. O razvoju delavskega samoupravljanja v Jugoslaviji je spregovoril Janez Božičevič, prvi predsednik delavskega sveta združenih podjetij Tiskanine in Inteksa – Tekstilindus. Razvoj samoupravljanja v obeh tekstilnih tovarnah je namreč prav tako kot drugje sledil razvoju samoupravljanja v naši družbi: prvi delavski svet v Tekstilindusu je bil izvoljen v začetku julija 1950, konec avgusta istega leta pa je delavski svet dobil tudi Inteks. Leta 1961 sta se obe delovni organizaciji združili v Tekstilindus, leta 1973 pa je delavski svet sprejel sklep o ustanovitvi štirih temeljnih delovnih organizacij in samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo.

Večina več kot 2000 članskega kolektiva sodeluje v samoupravnih organih, razpravlja in odloča o razporejanju in delitvi dohodka v pogojih, ki za tekstilno industrijo niso posebno ugodni. Vendar pa so tekstilni delavci vedno znali trdo delati ter se boriti za napredek, prav tako pa ima tekstilna industrija tudi svoje zagotovljeno bodoče mesto v slovenskem gospodarstvu, je v svojem nagovoru delavskemu svetu poudaril Vinko Hafner, predsednik Zveze sindikatov Slovenije, ki se je na povabilo kranjskih tekstilcev tudi udeležil slovestnosti. Ob tej priložnosti je predsednik delavskega sveta DO Tekstilindus Vili Legat po sklepu delavskega sveta podelil Vinku Hafnerju listino, s katero ga delavci sprejemajo za častnega člana kolektiva, podelili pa so mu tudi zlato značko Tekstilindusa. Vinko Hafner, ki je pred vojno štiri leta delal v takratni Jugobruni, je v nagovoru poudaril, da priznanje sprejema kot priznanje za svoje predvojno delo v delavskih sindikatih in za delo v povojnih letih, obenem pa je to priznanje, kot je dejal, tudi priznanje za delo vseh tistih znanih in neznanih delavcev, ki so se že pred vojno začeli boriti za boljši kruh, za boljši položaj delavca in so nekateri za to v revoluciji dali tudi življenje, saj je na spomeniku vklesanih kar 130 imen delavcev iz nekdanjih obeh obratov.

Na slavnostni seji delavskega sveta Tekstilindusa je Vili Legat, predsednik delavskega sveta, podelil Vinku Hafnerju listino častnega člana delovnega kolektiva in zlati znak Tekstilindusa. – Foto: L. M.

Naslednje obdobje bo za slovensko tekstilno industrijo, kot meni predsednik slovenskih sindikatov, odločilnega pomena: vemo, da imamo tekstilne industrije preveč in da ob sedanji stopnji produktivnosti ni konkurenčna; zato ima seveda svojo prihodnost le tehnološko moderna tekstilna industrija, ki bo delala visoko kvaliteten tekstil. To pa lahko doseže tudi Tekstilindus v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Slavnostno sejo delavskega sveta so zaključili s kulturnim programom, v katerem so sodelovali Koroški akademski oktet in pa član Prešernovega gledališča Kranj.

L. M.

Srečanje borcev ob novem spomeniku

Na Prtovču v Selški dolini so ob dnevu borca odkrili spomenik revolucije, ki s svojimi bronastimi reliefi pripoveduje o partizanski preteklosti vasice

Prtovč – V petek, 4. julija, so se na osrednji škofjeloški proslavi ob dnevu borca zbrali v vasici Prtovč pod Ratitovcem številni borci, aktivisti, kurirji, krajani in mladina. Srečali so se borci domicilnih enot škofjeloške občine: Škofjeloškega in Gorenjskega odreda, gorenjskega vojnega področja, udarnega bataljona XXXI. divizije, Cankarjevega bataljona, kurirjev in vezistov Gorenjske, koroške partizanske enote ter Prešernove brigade, ki ima domicil v kranjski občini. Slovesnost je bila namenjena odkritju novega spomenika na Prtovču, ki so ga poimenovali spomenik revolucije. S svojimi bronastimi reliefi, ki jih je izrisal Ive Šubic, oblikoval pa Tone Logonder, pripoveduje o partizanski preteklosti vasice na obronku prostranih gozdov, ki je med vojno partizanom dajala zavetje, hrano, varnost. Slavnostni govornik je bil Ivan Franko-Iztok, nekdanji prvi komisar Prešernove brigade in komisar XXXI. divizije, ki je med drugim spregovoril tudi o sedanjem premagovanju težav. Spomenik je slovesno odkril Franc Biček-Bruno, nekdanji komandant Gorenjskega odreda. V imenu krajanov se je zahvalil predsednik vaškega odbora Lojze Tolar.

Akcijo obnove spomenika na Prtovču je vodil občinski odbor ZZB Škofja Loka, potrebnih 460 tisoč dinarjev so zbrali s prostovoljnimi prispevki. Slovesno odkritje spomenika je dopolnil bogat kulturni program, ki ga je povezoval Jože Logar, nastopili pa so: učenci osnovne šole iz Železnikov, pihalni orkester iz Škofje Loke in koroški oktet. Zborovodje je dopolnila slovesna zaobljuba mladincev prostovoljcev teritorialne enote Škofjeloškega odreda. Ob koncu pa je predsednik škofjeloške občinske skupščine Viktor Žakelj podelil državna odlikovanja, ki jih je podpisal še tovariš Tito. Prejeli so jih: Stane Porenta, Gabrijela Štibelj, Francka Bevk, Jože Fajfar, Albin Mesec, Oblak Anton, Andrej Rant, Leopold Rupar, Aleksander Remic in Stanislav Fajfar.

M. Volčjak

Izgube jugoslovanskih železnic

Jugoslovanske železnice so v prvih treh mesecih letošnjega leta dosegle za 775 milijonov dinarjev izgub, imeli pa so jih v vseh železniško-transportnih organizacijah, razen v železniškem gospodarstvu Ljubljana. Največ izgube, kar 226 milijonov so imeli v železniško transportni organizaciji Beograd, v višini 226 milijonov. Železničarji zato razmišljajo, da bi plačevali prevoz blaga in potnikov v dinarjih le v državi, ko pa prestopijo mejo, pa v devizah.

Brez pralnega praška

Na domačem tržišču hudo primanjkuje pralnega praška, zato so odobrili intervencijski uvoz tisoč ton ali sto vagonov praška, ki pa je ob sedanjem pomanjkanju le kapljica v morje, saj samo Srbija potrebuje mesečno 4000 ton praška. Niso se še domenili, če bodo uvoženi prašek sofinancirali: 3 kilogramska vreča uvoženega praška bi veljala 162 dinarjev ali za 62 dinarjev več kot prašek »Faks«. Naši proizvajalci zahtevajo višje cene, pomanjkanje praška pa je že pereče, saj so brez njega ostale celo beograjske bolnice.

Polna jadranska obala

Napovedi, da bo letošnja turistična sezona uspešna, so se že začele uresničevati. V poprečju beležijo od 15 do 20 odstotkov večji obisk gostov na obali kot lani, večina hotelov je že polnih, prostor je le še v kampih in pri zasebnikih. Dober obisk beležijo v Istri, kvarnerju in na otokih, čeprav vreme v zadnjih dneh ni bilo preveč naklonjeno. Turistični strokovnjaki v Istri napovedujejo za 1,5 milijarde dolarjev deviznega priliva.

Rekord Djerdapa

Hidroelektrarna Djerdap je zabeležila nov polletni rekord. V 182 dnevih je jugoslovanskemu gospodarstvu dobavila 3 milijone in 660 milijonov kilovatnih ur najcenejše električne energije pri nas in s tem realizirala 67 odstotkov celotnega proizvodnega načrta.

Odbor izvršnega sveta za družbenoekonomsko ureditev, družbeni plan in razvoj pa je v Ljubljani obravnaval in podprl predlog, da se odstopi od gradnje HE Kobarid, HE Kamno in akumulacije Radovne.

Primanjkuje zdravil

Letos je že občasno primanjkovalo zdravil, kemikalij, RTG filmov, rezervnih delov in potrošnega materiala, ki je potreben za nemoteno delovanje zdravstva. Domači proizvajalci zadostijo povpraševanju le 50 do 60 odstotno, uvoz pa je znižan na četrtino lanskega. Še posebej je na domačem tržišču kritična oskrba z zobozdravstvenim materialom, filmi, kemikalijimi za laboratorijske preiskave, filtri za hemodializo, predvsem pa z vitalno pomembnimi preparati. Zato bo treba nujno zagotoviti dodatna sredstva za intervencijski uvoz.

Izvoz večji

Po podatkih zavoda za statistiko v Ljubljani je bil maja slovenski izvoz blaga za 2 odstotka večji kot aprila, oziroma za 31 odstotkov večji kot maja lani, uvoz pa je bil za 24 odstotkov manjši kot mesec prej. Zunanjetrgovinski primanjkljaj pa je bil za 69 odstotkov manjši kot aprila.

Kranj – *Župan mesta Oldham, ki je bil z delegacijo Oldhama minuli teden na obisku v občini Kranj, je v četrtek položil venec k spomeniku na Trgu revolucije v Kranju. Kranjska občina je z angleškim mestom Oldham pobratena že dve desetletji.* – A. Ž.

Slovesno v Olševku

Praznik KS Olševek-Hotemaže – Drugo srečanje borcev 5. bataljona VDV brigade

Letos so praznovanje krajevnea praznika v KS Olševek–Hotemaže združili z drugim (prvo je bilo lani na Martinj vrhu) srečanjem borcev 5. bataljona brigade vojske državne varnosti in se zato nanj pripravili posebno slovesno.

V nedeljo zjutraj so v prostorih olševške šole na slavnostni seji zasedali predstavniki sveta KS, vseh DPO in borci domiciljnih enot. Predsednik SZDL Ivan Zarnik je označil pomen krajevnega praznika, 3. julija, kot boleč spomin na dan, ko je okupator 18 krajanov prepeljal v zloglasne nacistične zapore, obenem pa tudi kot neuklonljivost in ponos na odpor, ki ga nobeno nasilje ni moglo zlomiti. Tov. Zarnik je navzoče seznanil z dosežki te mlade KS. V Hotemažah so zgradili nov most, v Olševku obnovili šolo, poskrbeli za varstvo okolja, nove transformatorje, kanalizacijo. V bodoče želijo, v okviru finančnih možnosti seveda, urediti družbene prostore ali celo zgraditi nov kulturni dom, uredili cesto Olševek–Luže, in še kaj. Trenutno tečejo priprave za dokončno sprejetje plana za leto 1981.

Tričlanski odbor borcev je s slavnostne seje na partizansko obeležje na Stagnje ponesel venec, ostali udeleženci seje pa so si ogledali adaptirane šolske prostore, v katere so krajani vložili mnogo truda.

S prostovoljnim delom ter ob podpori kranjskega spomeniškega varstva so letos obnovili tudi partizansko obeležje na Stagnjah, kjer je ob spomeniku potekala osrednja slovesnot.

Otvoril jo je predsednik KS Miha Klavžar, osrednji slavnostni govornik pa je bil vojni aktivist in borec Franc Puhar-Aci.

Delegacija VDV brigade je položila spominski venec k spomeniku, kjer sta med drugimi našla grob tudi dva člana bataljona VDV brigade. »Tako nas je spomin zavezoval, da se borci VDV srečamo prav tukaj,« je dejal tov. Aci. V nadaljevanju se je dotaknil pomena dobre KS, kritično ocenil stabilizacijska prizadevanja in gospodarsko situacijo v svetu. Na koncu je v imenu Skupščine občine Kranj in navzočih borcev bataljona VDV brigade čestital krajanom za njihov praznik in jim zaželel še mnogo delovnih uspehov.

V kulturnem programu so nastopali moški pevski zbor iz Cerkelj, folklorna skupina Iskra, glasbena skupina KUD Grintovec, pionirji recitatorji ter ansambel Modrina.

V popoldanskem času se je slavje nadaljevalo ob glasbi in plesu.

D. Šeško

Od spomenika do spomenika

Visoko – V četrtek je Zveza rezervnih vojaških starešin Visoko s pomočjo ZB in OO ZSMS Visoko organizirala orientacijski pohod po spominskih obeležjih NOB. Pot je vodila od spomenika do spomenika, iz Visokega na Milje, iz Milj v Šenčur in iz Šenčurja v Olševek ter nazaj na Visoko.

Ob reki Kokri so nato zakurili taborni ogenj in izvedli kulturni program s podelitvijo diplom in značk prvim štirim ekipam, udeleženkam pohoda.

Pionirska folklorna skupina je zaplesala Titovo kolo, pevski zbor je zapel nekaj pesmi. Predsednik ZB Anton Cankar je mlade opomnil na vojne težave, nato je v imenu vseh treh vasi v počastitev dneva borca spregovoril sekretar ZK Andrej Lapanja. Poudaril je, da to ni le naš praznik, ampak tudi praznik vseh, ki so se v najtežjih časih odločali za to, kar danes uživamo. V imenu krajevne konference ZRVS je diplome podelil njen predsednik Ernest Bivic. Po krajšem recitalu so se vsi zbrani strnili okrog tabornega ognja v kolo in v enkratnem razpoloženju še dolgo v noč skupno prepevali partizanske pesmi.

D. Šeško

Na ljubljanskem radiu o sanaciji Blejskega jezera

Radio Ljubljana pripravlja za četrtek, 10. julija, ob 17. uri zanimivo oddajo v živo. Sodelovali bodo strokovnjaki, ki se bodo pogovarjali o »bolehnem« Blejskem jezeru, o dosedanjih ukrepih za njegovo sanacijo in o nadaljnjih možnostih, da bi bilo jezero spet čisto in zdravo. Blejsko jezero takšno, kot je zdaj, nujno terja učinkovite ukrepe.

Pogovor v Studiu ob petnajstih bo prav gotovo zanimiv tudi za številne Gorenjce, predvsem Blejce in Radovljičane, ki lahko sodelujejo in se s strokovnjaki pogovarjajo o onesnaženosti jezera in o dosedanjih (ne) učinkovitih ukrepih. Kličejo lahko na telefonsko številko 061-312-522.

D. S.

Spominska plošča ob jezeru

Bohinj – Ob letošnjem 4. juliju so ob bohinjskem jezeru, v neposredni bližini mostu in cerkvice sv. Janeza odkrili spominsko ploščo jeseniško-bohinjskemu odredu. Odbor jeseniško-bohinjskega odreda je ploščo odkril v spomin na dogodek 4. aprila leta 1945, ko je omenjeni odred izbojeval svojo veliko zmago nad nemškim okupatorjem in s tem preprečil požig zgornje bohinjske doline.

Ta dan je leta 1945 v zgodnjih jutranjih urah prišlo v Bohinj 400 nemških vojakov, ki so hoteli preiti v Staro Fužino, kjer je bil jeseniško-bohinjski odred. Kot so poznejši dogodki pokazali, so Nemci hoteli požgati Staro Fužino in del ostalih vasi v bohinjski dolini. Borci jeseniško-bohinjskega odreda so Nemcem to namero preprečili, v zasedah pa so jih pričakali ob jezeru in vnela se je borba, ki je trajal do četrte ure popoldne. Borci so Nemcem povsem preprečili nadaljnje prodiranje in jih poslali nazaj do Bohinjske Bistrice.

J. Rabič

Državna odlikovanja

Tržič – Predsednik tržiške občinske skupščine Milan Ogris je v sredo popoldne podelil enaintridesetim zaslužnim Tržičanom odlikovanja Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Red republike z bronastim vencem je prejel Stanislav Stritih, red zaslug za narod s srebrno zvezdo Rok Hladnik, Janez Ivnik, Franc Justin, Vinko Ovsenek in Miha Stare, red dela s srebrnim vencem Milan Bogataj, Marjan Bohinc, Vinko Golmajer, Ciril Gosar, Frančiška Jurjevčič, Majda Kolar, Ivana Kokalj, Valentin Kos, Janez Lombar, Alojzij Meglič, Marija Meglič, Zofija Novak, Franc Porenta, Franc Praprotnik, Ludovika Rozman-Faganeli, Marija Sova, Marija Vičič in Anica Žnidaršič, medaljo zaslug za narod Ivana Peharc, Janez Praprotnik, Jožefa Primožič, Angela Roblek, Frančiška Soklič ter Ivana Tišler, medaljo za vojaške zasluge pa je prejel Janko Mladič.

H. J.

Obisk Titove grobnice v Beogradu

Prijava obiskov še potrebna

Zvezna konferenca SZDL Jugoslavije sporoča, da velja od 1. julija dalje spremenjen red pri obiskovanju Titove grobnice na Dedinju, in priporoča, da načrtujemo obiske za jesen, ko bo urejen tudi spominski park

KRANJ – Zvezna konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije in koordinacijski odbor za obeleževanje pomembnih dogodkov in osebnosti iz zgodovine jugoslovanskih narodov in narodnosti sta obvestila republiške in pokrajinske konference SZDL, medobčinske svete in občinske konference SZDL, da velja od 1. julija dalje spremenjena organizacija obiskov grobnice predsednika republike Josipa Broza-Tita na Dedinju.

Nov način omogoča delovnim ljudem in občanom Jugoslavije obisk kraja večnega počitka predsednika vsak dan, vendar bo grobnico vsak dan lahko obiskalo le določeno število ljudi iz vsake republike in pokrajine in to ob določeni ur. Izjeme so republiški prazniki dnevov vstaje. Ti so rezervirani izključno za obiskovalce iz republike, ki praznuje. Tudi nov način organizacije obiskov terja usklajeno načrtovanje obiskov prek usklajevalne vloge organizacije SZDL. Prijave je še vedno treba pismeno ali po telefonu posredovati Republiški konferenci SZDL Slovenije, Komenskega 11, po telefonu pa tovarišici Muhičevi na številko (061) 315-964. Tu so na voljo tudi druge informacije.

Obiski Titovega groba so mogoči vsak dan razen ponedeljka, ko bo zaradi del pri urejevanju spominskega parka in vzdrževanja dostop zaprt. Izjema so državni prazniki, ki pridejo na ponedeljek. Organi zvezne konference SZDL tudi obveščajo, da bodo oblikovali posebno skupino, ki bo usklajevala obiske. To je sedaj naloga SZDL.

Zvezna konferenca SZDL in koordinacijski odbor prav tako priporočata načrtovanje obiskov za jesen, ko bo spominski park že popolnoma urejen.

-jk

JESENICE

V sredo, 9. julija, ob 16. uri bo seja predsedstva občinske konference Socialistične zveze na Jesenicah. Na njej bodo obravnavali predlog kandidata za predsednika izvršnega sveta skupščine SR Slovenije. Pregledali bodo tudi poročilo, ki se nanaša na potek razprave o osnutku samoupravnega sporazuma o temeljih plana občine Jesenice za obdobje 1981–1985.

ŠK. LOKA

V ponedeljek, 7. julija, je občinska konferenca ZKS Škofja Loka zaradi velike družbenopolitične aktivnosti in pomembnih nalog sklicala posvet sekretarjev osnovnih organizacij ZK, na katerem so se pogovorili o izvajanju in uresničevanju nalog in stališč ZK na področju gospodarske stabilizacije in pripravah na srednjeročno planiranje. Udeleženci so posredovali informacijo o aktivnosti svojih sredin.

TRŽIČ

Danes ob 18. uri se bodo v veliki sejni sobi sestali člani predsedstev občinske konference SZDL in občinskega sveta zveze sindikatov Tržič. Obeta se dokaj zanimiva razprava, saj je na dnevnem redu poročilo koordinacijskega odbora za srednjeročno planiranje in stabilizacijo o pripravah na srednjeročno planiranje, govorili pa bodo tudi o uresničevanju stališč in sklepov problemske konference o delovanju delegatskega sistema.

H. J.

Enoten vojaški rok

Zvezni zbor skupščine SFRJ je 26. junija sprejel nov zakon o vojaški obveznosti – Odslej bodo vsi služili v armadi 15 mesecev, k vojakom pa bodo odšli po končani srednji šoli – Pravica služenja vojaškega roka tudi za ženske

Delegati zveznega zbora jugoslovanske skupščine so na seji pred dnevi obravnavali in sprejeli tudi predlog novega zakona o vojaški obveznosti, ki ga je bilo treba pripraviti predvsem zaradi celovitejše in racionalnejše ureditve teh vprašanj glede na sedanje in bodoče zahteve splošne ljudske obrambe, utrjevanja borbene pripravljenosti naših oboroženih sil ter splošne obrambne sposobnosti naše države. Tako bo novi zakon prispeval zlasti k nadaljnjemu podružbljanju splošne ljudske obrambe.

V novem zakonu je nekaj pomembnih novosti. Prva od njih določa, da bodo vojaški obvezniki odslej vsi delovno sposobni državljani. Ob spremembi sistema določanja, kdo je sposoben nositi uniformo in kdo ne, pa bo bolj kot doslej prišlo do izraza tudi načelo, da se bo med služenjem vojaškega roka vsak usposabljal za delo v obrambnih pripravah glede na svoje sposobnosti.

Po splošnem mišljenju je najpomembnejša novost poenotenje dolžine vojaškega roka. Vsi vojaški obvezniki razen edinih hranilcev družine bodo po novem služili 15 mesecev v armadi. Edini hranilci bodo tako kot doslej služili le eno leto. Sprememba je tudi v tem, da bodo obvezniki odšli k vojakom takoj po končani srednji šoli. Tisti, ki nameravajo študirati na višji ali visoki šoli, bodo vojaški rok lahko služili v dveh delih, da ne bi izgubili dveh let šolanja. To pomeni, da bodo fantje odšli k vojakom po opravljeni srednji šoli do oktobra, služili dvanajst mesecev in se naslednjo jesen že vključili v študij na fakulteti. Po končanem šolanju bodo odslužili še tri mesece vojaškega roka. Vojake pa bo seveda moč odslužiti tudi v neprekinjenem obdobju 15 mesecev.

Novi zakon daje ženskam enake pravice do usposabljanja oziroma služenja vojaškega roka kot fantom. Njihove obveznosti bodo vseeno manjše, saj se bodo za opravljanje dolžnosti odločale prostovoljno. Enake dolžnosti kot moški pa bodo ženske imele v rezervnih enotah oboroženih sil, kjer opravljajo dela, za katera so poklicno usposobljene.

V polletni pripravi zakona so sestavljalci dobili okrog dvesto raznih pripomb in predlogov, od katerih so jih precej zajeli v določila novega zakona. Tako so upoštevali tudi dva od treh slovenskih amandmajev. Po prvem bodo vsi, ki imajo sedaj status študenta in bodo v določenih rokih opravljali izpite, po končani fakulteti služili samo 12 mesecev dolg vojaški rok. Glede na drugo dopolnilo pa bodo vsem, ki sedaj študirajo v šolah SLO, diplomo in 6-mesečnega stažiranja v enotah JLA priznali za odslužen vojaški rok. Tretji predlog Slovenije, naj bi nov zakon določil za vse 12 mesecev dolg vojaški rok, ni bil sprejet. Novi zakon pa namesto tega določa, da lahko predsedstvo SFRJ v skladu z obrambnimi interesi države posameznim letnikom obveznikov skrajša vojaški rok za tri mesece. Uresničevanje novega zakona naj bi spremljal zvezni izvršni svet, ki lahko glede na možnosti predlaga tudi skrajšanje vojaškega roka.

Tehnika sveti v temo

Vrsta tehničnih pripomočkov olajšuje življenje in delo slepim in slabovidnim – Medobčinski organizaciji slepih in slabovidnih na Gorenjskem sicer pri pomoči članom ne gre vse po sreči, a vendarle nekaj pripomočkov lahko preskrbi – tudi ob pomoči združenega dela

Težko bi se odločili, kateri tehnični pripomočki za slepe so najbolj koristni, še posebej zato, ker v svetu ljudje, ki mislijo na prizadete na vidu, neprestano izumljajo in izboljšujejo nove in nove pripomočke. Pri nas skušamo temu tehničnemu napredku kolikor toliko slediti: težava pa je v tem, da je treba kar precejšen del pripomočkov za slepe uvoziti. Čeprav za uvoz teh predmetov ni treba plačati carine, pa je vendarle potrebno za posamezne pripomočke odšteti kar precejšen znesek. Društva slepih in slabovidnih skušajo po svojih najboljših močeh pomagati svojim članom, predvsem tistim, ki nekatere pripomočke lahko zelo koristno uporabijo pri svojem delu, čeprav po drugi strani ni dvoma, da bi določen tehnični pripomoček koristil vsakomur.

Medobčinska organizacija slepih in slabovidnih za Gorenjsko si prav tako prizadeva, da bi svojim članom omogočila in tudi olajšala nakup nekaterih prepotrebnih pripomočkov. »Samo lani smo iz sredstev organizacije namenili kot pomoč pri nakupu magnetofonov 12 milijonov starih din,« pravi tajnik organizacije Ciril Drinovec. Magnetofon je namreč eden najbolj pogostih in koristnih predmetov za slabovidne in slepe, saj so na trakovih časopis za slepe, knjige iz zvočne knjižnice, sporočila in podobno, da ne omenjamo magnetofona kot nepogrešljivega za vse, ki študirajo.

Tudi z ostalimi vrstami tehničnih pripomočkov za slepe je gorenjska organizacija imela v zadnjem času kar precej sreče. Potem ko je delovna organizacija Merkur Kranj pred dvema letoma kot prva v Sloveniji kupila za svojega na vidu prizadetega telefonista napravo za branje črk – optakon, so se sedaj pokazale možnosti, da jih dobe še nekateri zaposleni slepi in slabovidni. Ta naprava, ki jo je skonstruiral neki ameriški inženir za svojo slepo hčer je namreč za povprečen žep kar precej draga, saj je doslej veljala okoli 7 milijonov starih din, po devalvaciji pa bo verjetno kaka dva milijona dražja. »Prav zato smo se obrnili na kakih petnajst organizacij združenega dela na Gorenjskem in jih naprosili, naj bi vsaj deloma že če ne v celoti prispevale del denarja za nakup optakonov za slepe telefoniste. Odziv delovnih organizacij je bil izredno dober in zdaj kaže,« tako pravi Ciril Drinovec, »si bo na delu lahko pomagalo s tako napravo še nekaj telefonistov: razumevanje so pokazale skupščine občine Tržič, LTH Škofja Loka, Iskra Železniki, Tekstilni šolski center, Predilnica Škofja Loka; tudi zaposleni v Centru za rehabilitacijo slepih v Škofji Loki bodo za enega svojih članov namenili enodnevni zaslužek. Dogovarjamo se tudi o prispevku za optakon s skupnostjo pokojninsko invalidskega zavarovanja in zdravstveno skupnostjo Kranj.«

Seveda vsi dogovori o nakupu optakonov za slepe še niso dokončni, medtem pa so nekateri, kot je na primer optakon, za katerega je sredstva pripevala Iskra Železniki, že na carini. Kljub temu medobčinska organizacija slepih upa, da bo večina teh dogovorov o nakupu uspešna. Optakon je namreč izredno koristna naprava, ki z elektronskim tipalom »bere« črke in jih v braillovi pisavi »sporoča« prstom bralca; slepi oziroma slabovidni lahko na ta način berejo knjige in časopise in vse druge informacije namenjene normalno videčim.

Manj srečne roke pa je trenutno medobčinska organizacija glede kombija za 15 oseb, za nakup katerega si že vrsto let močno prizadevajo. Slepi in slabovidni imajo namreč zadnje čase vrsto težav, saj je vse manj spremljevalcev, ljudi, ki bi slepe spremljali ali na delo ali v prostem času k rekreaciji, h kulturnim dejavnostim in podobno. Prav zaradi tega, ker se pevci niso mogli zbirati, so tudi opustili pevski zbor, le oktet se še redno sestaja. Močno pogrešajo kombi predvsem pri rekreaciji: na voljo imajo namreč zimski bazen in kegljanje, ker pa člani nimajo ne spremstva ne prevoza, le težko in bolj redko uporabljajo te športne naprave. Kombi bi lahko uporabili tudi za vožnjo na delo in z dela. Kljub takšnim težavam, saj članstvo le težko pride na vaje, treninge in sestanke, pa se vseeno lahko že sedaj pohvalijo z uspehi v šahu, atletiki za slepe, kegljanju in ostalih dejavnostih, ki jih gojijo že sedaj, nekaterim pa se morajo žal odpovedati zaradi takih in podobnih težav. Lani je že kar dobro kazalo za sredstva interesne skupnosti socialnega skrbstva Kranj in Škofja Loka, vendar pa je zaenkrat vse zastalo.

L. M.

Nove možnosti za sodelovanje z LR Bolgarijo – *Prejšnji teden se je mudil na obisku v Jugoslaviji namestnik predsednika ministrskega sveta LR Bolgarije Andrej Lukanov s sodelavci. Šestčlansko delegacijo je sprejel tudi dr. Anton Vratuša, predsednik IS Skupščine SR Slovenije. Obiskala je tudi Ljubljansko banko, v četrtek, 3. julija, pa Iskro Elektromehaniko. Poslovodni delavci SOZD Iskra in DO Elektromehanike Kranj so gostom razkazali tovarne na Laborah in se z njimi pogovorili o številnih novih možnostih, ki se kažejo na področju kooperacijskega in trgovinskega sodelovanja Iskre z LR Bolgarijo, zlasti na področju telekomunikacij in proizvodnje računalniške opreme.* – *A. Boc*

Srečanje gospodarstvenikov

Kranj je v torek obiskala skupina gosodarstvenikov iz občine Senta v Vojvodini, ki bo novi pobratim kranjske občine – Obilo skupnih interesov in možnosti za sodelovanje

Kranj – Sodelovanje med Kranjem in vojvodinsko občino Senta ob Tisi sega že leta nazaj. Iz tega mesta prihaja v Kranj vsako leto na stotine ton prehrambenih izdelkov, predvsem moke, saj je sentarsko območje eno najrodovitnejših, ljudi teh krajev pa spremlja tudi želja po razvijanju drugih gospodarskih panog, predvsem industrije. Senta si želi na tem področju sodelovanja s Slovenijo, predvsem pa s Kranjem. Skupnih interesov in možnosti za sodelovanje je dovolj. Tako bo že letos v komunalni coni na Primskovem odprto novo skladišče Agroindustrijskega kombinata AIK Sente in njene temeljne organizacije Žitopromet. V Kranj in na Gorenjsko bo lahko prihajalo še več prehrambenih izdelkov, od moke in drugih žitnih proizvodov, do najrazličnejših prehrambenih izdelkov, gotovih jedi itd. Območje Sente je tudi živinorejsko bogato. Obetavna je reja prašičev, ki jih na Gorenjskem že nekaj let ni dovolj. Potrebe po hrani bodo v Kranju vedno večje in vedno bolj nujno bo povezovanje s predeli kjer je hrane dovolj, prav tako pa vojvodinska občina želi našega znanja in izkušenj v industriji in drugih gospodarskih panogah.

V torek je obiskala Kranj delegacija gospodarstvenikov iz Sente. Sestavljali so jo predstavniki mlevske in prehrambene industrije, njihove tovarne obutve Derby, tekstilne tovarne, krznene industrije, elektrogospodarstva Bačke (Senta je del Bačke), rečnega pristanišča POTISJE in skupščine občine. Kranjsko delegacijo pa so sestavljali predstavniki skupščine in izvršnega sveta, Planike, Živil, Iskre, Ikosa, Gorenjskega sejma, Elite in Ibija. Po uvodnem pogovoru na občinski skupščini, kjer sta goste sprejela predsednik skupščine in izvršnega sveta Stane Božič in Milan Bajželj, so se nadaljevali pogovori v posameznih organizacijah združenega dela, ki imajo enake ali sorodne dejavnosti ter možnosti sodelovanja.

Obisk gospodarstvenikov je pomemben tudi zaradi tega, ker bo ob 1. avgustu, kranjskem občinskem prazniku, podpisana listina o pobratenju med Kranjem in Sento!

J. Košnjek

Ureditev Kopališke ulice

Radovljica – Čeprav na videz stranska ulica je Kopališka ulica v Radovljici ena izmed zelo prometnih, saj vodi k zdravstvenemu domu in kopališču, kjer je tudi kamping. Ulica je bila za tako močan promet preozka, zato je krajevna skupnost Radovljica našla sredstva za razširitev ulice, ki tako dobiva lepši videz.

Razširili so vozišče na račun pločnika za skoraj pol metra. Ob sedanji preureditvi bodo asfaltirali tudi pločnike, ki do zdaj niso bili tako urejeni. Urejen bo tudi prepotrebni parkirni prostor pred zdravstvenim domom, kjer je bila do zdaj le zasuta dolina. Dela opravlja SGP Gorenjc iz Radovljice.

Ob tem pa bi krajani želeli tudi ureditev ceste, ki vodi k vzgojno varstveni ustanovi. Precej časa se že govori o tej ureditvi, žal pa niso napravili še ničesar. Nemogoče strm klanec s Kopališke ulice in nemogoč izhod na Kranjsko cesto kličeta k ureditvi. Podobno je s samim prostorom pred vzgojno-varstveno ustanovo, ki ob dežju postane jezero. Starši so se že oglašali, da bi se to uredilo, uspeha pa do zdaj ni videti. Če v bližnji prihodnosti ni možnosti za urejen dostop in ureditev samega dohoda k vzgojno-varstveni ustanovi, naj vsaj kamion peska omogoči normalen pristop. Za to pač niso potrebni milijoni!

Franc Černe

Sodelovanje Bele in Preddvora

Dogovor za skupne naloge

Bela, Preddvor – Zaradi ustvarjanja in zagotavljanja materialnih in drugih pogojev za delo in življenje se delovni ljudje in krajani krajevnih skupnosti Bela in Preddvor povezujejo v skupnost krajevnih skupnosti, v kateri na samoupravni osnovi ugotavljajo, usklajujejo in uresničujejo skupne interese, so zapisali v uvodu družbenega dogovora o ustanovitvi krajevnih skupnosti Bela in Preddvor krajani obeh skupnosti. Decembra lani sta ga podpisala predsednika obeh skupnosti Tone Roblek in Hinko Nečimer. Dogovor določa, da je skupnost krajevnih skupnosti skupnost dveh enakopravnih krajevnih skupnosti, ki opravlja usklajevalno nalogo pri dejavnostih posebnega družbenega pomena, v družbenopolitičnem delovanju in pri ljudski obrambi ter družbeni samozaščiti. Skupnosti sta se ob podpisu zavezali, da bosta prispevali potrebna sredstva za skupno dogovorjene naloge, in sicer v skladu s številom prebivalcev.

Na osnovi družbenega dogovora Belani in Preddvorčani oblikujejo svet skupnosti krajevnih skupnosti in odbore za posamezna področja. Svet skupnosti se sestaja po potrebi, izmenično na Beli in v Preddvoru, najmanj pa dvakrat letno. Prav tako so na Beli in v Preddvoru oblikovali odbore za posamezna področja. Tako deluje vodovodni odbor, katerega naloga je oskrba s pitno vodo za Breg, Hrib, Francarijo, Novo vas, Preddvor, Spodnjo, Srednjo in Zgornjo Belo. Prav tako omogoča družbeni dogovor ustanovitev pokopališkega odbora in odborov za področja, kjer imata Bela in Preddvor skupne interese.

-jk

Program do konca leta

Tržič – Dvaindvajset točk obsega program dela zborov tržiške občinske skupščine do konca leta. Največ predlogov za obravnavo je posredoval izvršni svet, nekaj pa družbenopolitične organizacije. Prav tako bodo večino točk obravnavali vsi zbori občinske skupščine, ker gre za zadeve splošnega pomena.

Delegati tržiške občinske skupščine bodo do konca leta obravnavali odlok o ureditvi nekaterih področij obrti v občini, ocenjevali uspešnost gospodarjenja, razpravljali o planu občine za prihodnjih pet let, obravnavali razvojne možnosti manj uspešnih organizacij združenega dela v občini, razpravljali o družbenem dogovoru o varstvu, urejanju in vzdrževanju spomenikov in obeležij NOB, grobišč in grobov ter o poimenovanjih na območju občine, ocenjevali razpolaganje s sredstvi občinskih skladov ter posvetili pozornost stanovanjskemu gospodarstvu in periodičnim obračunom združenega dela. Na skupščinskih zasedanjih bo govora o možnosti novega samoprispevka, o uspešnosti stabilizacijskih prizadevanj v občini, o razvoju občine v letu 1981 in o davčni politiki.

-jk

Različno obremenjene šole

Prepozno, da bi skupščina občine do začetka šolskega leta sprejela nove šolske okoliše – Zaradi velikih razlik glede zasedenosti posameznih šol bi bil začasen izhod dogovor v okviru izobraževalne skupnosti

Tržič – Je že tako, da se nekateri zlepa ne morejo navaditi na pravočasnost. Tako je na primer tudi predlog občinske izobraževalne skupnosti o spremembi šolskih okolišev, ki bi ga moral potrditi najprej izvršni svet, nato pa še skupščina občine, prišel prepozno, da bi ga bilo mogoče uresničiti do začetka novega šolskega leta. Skupščina izobraževalne skupnosti ga je konec junija sicer sprejela, vendar zakon o osnovni šoli zahteva drugačno pot reševanja.

Res je, da sedanji šolski okoliši niso več primerni. Čeprav so podatki o zasedenosti posameznih oddelkov v treh osrednjih tržiških osnovnih šolah stari že dve leti, trenutno dosti drugače ni. Najbolj polna je osnovna šola heroja Bračiča v Bistrici, ki ima v povprečju po 30,5 učenca v vsakem oddelku, kriška šola jih ima 28,5, šola heroja Grajzerja pa le 26. Še bolj očitne so razlike po oddelkih. V enem je na primer le 19 učencev v vsakem oddelku, kriška šola jih ima 28,5, šola heroja Grajerja pa le 26. Še bolj očitne so razlike po oddelkih. V enem je na primer le 19 učencev, v drugi šoli jih je 36; toliko jih dovoljuje republiški normativ, ki pa se po novem zakonu o osnovni šoli znižuje na 32.

Velika nesorazmerja, če jih ne bi odpravili, porajajo zahtevo po gradnji dodatnih učilnic v Bistrici. To pa je zdaj, ko si povsod prizadevajo omejiti nepotrebne stroške, docela nesprejemljivo.

Pametneje je spremeniti šolske okoliše. Izobraževalna skupnost je predlog že pripravila. Tako naj bi v osnovno šolo heroja Bračiča hodili učenci iz krajevnih skupnosti Bistrica, Brezje, Kovor in Leše, v osnovno šolo heroja Grajezerja iz Tržiča, z Raven, iz Podljubelja, Jelendola in Loma, v kriško pa iz Križev, Pristave, Sebenj in Seničnega. Vprašanje je seveda, če so nove meje najbolje postavljene. Pri njihovem oblikovanju bi namreč morali upoštevati tudi socialni vidik; vsi učenci naj bi imeli približno enake pogoje za prihod do šole, mišljene so zlasti avtobusne zveze, učenec, ki začenja v eni šoli, naj bi v njej ostal do konca in podobno.

Na ve to je opozoril izvršni svet, ko je razpravljal o predlogu za spremembo šolskih okolišev. Glede na to, da ga skupščina občine do začetka novega šolskega leta – vpisi so pravzaprav že mimo – ne bo mogla potrditi, bi bil lahko začasen izhod dogovor med osnovnimi šolami v okviru izobraževalne skupnosti. To bi bilo navsezadnje pošteno tudi do učiteljev, ki bi bili ob približno enakem nagrajevanju tudi enako obremenjeni.

H. Jelovčan

Soglasje k ceni oskrbnega dne

Tržič – Dom starostnikov Petra Uzarja v Bistrici je prvim gostom, ostarelim ljudem iz tržiške občine, odprl vrata s prihodom letošnje pomladi. Do tedaj je stroške poslovanja krila skupščina občine kot investitorica gradnje in občinska skupnost socialnega skrbstva.

Potem pa je bilo treba izoblikovati cene oskrbnega dne. V izračunu, ki ga je dom Petra Uzarja poslal v potrditev izvršnemu svetu, je prikazanih pet različnih zneskov glede na vrsto sobe. Najnižja znaša dobrih 211 dinarjev, najvišja pa 246 dinarjev, torej je poprečna cena oskrbnega dne v domu 226 dinarjev. Vanjo je všteta le osnovna oskrba, medtem ko so stroški dodatnih uslug, zlasti medicinske nege, in dietne prehrane izračunani posebej.

Izvršni svet skupščine občine Tržič je na zadnji seji izrekel soglasje k dnevnim oskrbnim cenam. Podprl je tudi priporočilo občinske skupnosti socialnega skrbstva, da bi dom Petra Uzarja oprostili plačevanja prispevka za uporabo mestnega zemljišča, saj so materialni stroški in stroški amortizacije zaradi nepopolne zasedenosti tako visoki, da je poprečna oskrbna cena v tržiškem domu v primerjavi z drugimi domovi na Gorenjskem najvišja.

Člani izvršnega sveta so podprli tudi predlog, naj bi skupnost socialnega skrbstva k ceni oskrbnega dne za vsakega starostnika prispevala po 30 dinarjev letos in v določenem znesku tudi v prihodnjih letih.

H. J.

Idejni projekt izdelan

Tržič – Organizacije združenega dela iz tržiške občine, ki zaposlujejo največ mladih delavcev iz drugih republik, so letos spomladi sklenile sporazum o združevanju denarja za izdelavo idejnega projekta doma za samce, ki naj bi ga gradili v Spodnji Preski.

Idejni projekt je zdaj narejen in bo do 15. septembra v razpravi v združenem delu. Do tedaj se bodo morali delavci tudi odločiti, ali bodo združevali denar za gradnjo ali ne. Dom za samce je v tržiški občini nadvse potreben, saj večina mladih delavcev, ki so prišli ali bodo še prihajali od drugod, nima rešenega stanovanjskega vprašanja.

H. J.

Inšpekcije po novem

Kranj – Predsedstvo skupščine gorenjskih občin je na torkovi seji ugotovilo, da so vse gorenjske občinske skupščine sprejele odlok o organizaciji in delovanju Uprave inšpekcijskih služb za Gorenjsko. Nova organizacija gorenjskih inšpekcijskih služb je začela veljati v torek, 1. julija. V naslednjih mesecih bo treba službe organizacijsko in kadrovsko utrditi, tako da bodo lahko uspešno opravljale naloge za vso Gorenjsko.

-jk

300 milijonov za Blejsko jezero

Radovljica – Razvoj turistične dejavnosti v radovljiški občini naj bi v prihodnjih letih načrtovali v okviru turistične poslovne skupnosti in po možnosti v okviru ene same turistično-gostinske delovne organizacije, na Bledu najbolje Hotelsko-turističnega podjetja Bled. Poleg ostalih vprašanj turističnega razvoja in turistične ponudbe bodo poskrbeli tudi za izgradnjo turističnih zmogljivosti.

Tako naj bi na Bledu zgradili hotel A kategorije s 180 ležišči v vrednosti 144 milijonov dinarjev; hotel B kategorije na Bledu z 80 ležišči v vrednosti 45 milijonov dinarjev; rekreacijski objekt ob športni hali v vrednosti 180 milijonov dinarjev; preuredili naj bi Festivalno dvorano v kongresno dvorano z 800 sedeži v vrednosti 120 milijonov dinarjev. Peš pot od Parka do Jelovice bo predvidoma veljala 15 milijonov dinarjev, sanacija blejskega jezera pa predstavlja naložbo v višini 300 milijonov dinarjev.

V občini pa naj bi poskrbeli za adaptacije več hotelskih depandans, za hortikulturno ureditev Bleda, ureditev tekaških stez Alpetour, temeljna organizacija Hoteli Bohinj pa načrtuje izgradnjo gostinskega turističnega objekta Jezero v vrednosti 62 milijonov dinarjev. Adaptacija Ski hotela na Voglu, Hotela pod Voglom in depandanse Zlatoroga bi Alpetour veljala 40 milijonov dinarjev, ureditev kampa pa 19 milijonov dinarjev.

Vse to so precejšnje in velike naložbe, ki jih ima radovljiški turizem v programu in veliko prizadevanj in truda bo potrebno, da se bodo vse uresničile že v naslednjem srednjeročnem obdobju. D.S.

Elanove naložbe

Delovna organizacija športnega orodja Elan predvideva precej novih naložb – Predvsem kvalitetni izdelki in kompletna smučarska ponudba

Radovljica – Delovna organizacija športnega orodja Elan Begunje predvideva v naslednjem planskem obdobju 7,5 odstotno povprečno rast družbenega proizvoda in za 1,8 odstotkov letno stopnjo zaposlovanja ob izboljšanju kadrovske strukture zaposlenih. Elan bo še naprej skrbel za svoj proizvodni program, za njegovo kvaliteto in se povezoval z ostalimi delovnimi in temeljnimi organizacijami združenega dela. Tako naj bi tržišču res ponudil raznovrstne izdelke za rekreacijo in šport.

Na področju povezovanja in poslovnega sodelovanja predvideva begunjski Elan povezovanje in sovlaganje za kompletno smučarsko opremo, vezi in drugo in tako bodo sklenili samoupravni sporazum z delovno organizacijo UNIS Sarajevo. Večji poudarek bodo dali tekaškemu športu, zgradili več trgovskih zmogljivosti in povečali sodelovanje z delovno organizacijo LIK Kočevje na področju cenejših smuči. Da bi kar najbolje opremili telovadnice, bodo sodelovali z delovno organizacijo JUB – Dol pri Ljubljani.

Prednost pri investicijah bodo imele naložbe v osnovna sredstva, ki so se že začele v tem srednjeročnem obdobju in se prenašajo v naslednje srednjeročno obdobje. Poleg sedanjih naložb – temperirnica za les, skladišče za lestve, hladilni sistem in črpalna oprema – predvideva Elan še novo proizvodno halo v temeljni organizaciji športno orodje, nov obrat za proizvodnjo letal ter povečanje prostorskih zmogljivosti v temeljni organizaciji plastika, novo linijo za RC smuči in skladišče gotovih izdelkov v temeljni organizaciji smuči. Trgovski lokal v Zagrebu naj bi povečali ter zgradili trgovino v Sarajevu.

Predračunska vrednost planiranih Elanovih naložb v osnovna sredstva znaša 462.500 tisoč dinarjev, od tega odpade 215.000 tisoč dinarjev na gradnjo novih zmogljivosti, ostalo pa za razširitev in rekonstrukcijo. V naložbah je domačih in tujih kreditov za 63 odstotkov, lastnih Elanovih sredstev za 17 odstotkov, združenih sredstev 3 odstotke in drugih virov za 17 odstotkov.

D. S.

Preskrba šepa

Radovljica – Številne krajevne skupnosti v radovljiški občini imajo že več let stalne težave s preskrbo prebivalcev, saj so trgovski lokali stari, dotrajani, ponudba pa zelo skromna. Delovne trgovske organizacije so le težko odločajo, da bi trgovske prostore obnovile, saj terjajo izdatna sredstva.

Vendar pa bo treba poskrbeti za boljšo preskrbo tudi v manjših krajevnih skupnostih. V krajevni skupnosti Ljubno ima trgovino Specerija, ki bo trgovino obnovila na osnovi samoupravnega sporazuma s krajevno skupnostjo; prav tako bo krajevna skupnost Gorje sklenila sporazum s trgovskim podjetjem Specerija za pridobitev in povečanje trgovskega lokala v Spodnjih Gorjah. Krajevna skupnost Kamna gorica bo sklenila sporazum s trgovskim podjetjem Živila Kranj za izgradnjo trgovske poslovalnice po letu 1985 s tem, da bodo v obdobju 1981 do 1985 uredili lokacijsko dokumentacijo s pridobitvijo razpolagalne pravice na zemljišču in pridobitvijo projektne dokumentacije. Krajevna skupnost Bohinjska Bistrica bo sklenila sporazum z gozdarsko kmetijsko zadrugo Srednja vas za adaptacijo gradbenega objekta v Nomenju, ob sodelovanju Ljubljanske banke in sklada skupnih rezerv. V okolici železniške postaje v Lescah naj bi Murka po dogovoru s krajevno skupnostjo Lesce postavila trgovski lokal specerijske stroke, trgovine pa naj bi dobili tudi v Češnjici in na Jereki, po sporazumu krajevnih skupnosti Stara Fužina in Srednja vas v Bohinju z delovno organizacijo Ljubljanske mlekarne. D. S.

Sodelovanje občine Buje in Radovljice

Radovljica – Občini Buje in Radovljica že nekaj časa uspešno sodelujeta, zato se v radovljiški občini pripravljajo, da bi ob občinskem prazniku podpisali izjavo o trajnem sodelovanju med občino Buje in Radovljico.

Sodelovale naj bi organizacije združenega dela, družbenopolitične organizacije in skupnosti na določenih področjih gospodarstva, v kulturno-prosvetni dejavnosti, v športnem področju in pri vseh drugih oblikah samoupravnega organiziranja. Zato bodo pripravili tudi skupni letni program sodelovanja, ki ga bo potrdila komisija, ki jo bodo sestavljali člani obeh občinskih skupščin.

Na gospodarskem področju predvidevajo poslovno sodelovanje v trgovini med Trgoprometom iz Umaga in Murko iz Lesc, povezavo turističnih društev iz občine Buje in iz Radovljice, sodelovanje turističnih potovalnih predstavništev v Umagu in na Bledu, dopolnilno izobraževanje trgovskih delavcev iz Buj v trgovskih poslovalnicah Radovljice in obratno ter sodelovanje gostincev.

Prav tako naj bi ocenili možnosti poslovno-tehničnega sodelovanja na osnovi potreb in interesov med delovnimi organizacijami v Radovljici: tekstilna tovarna Jadran Novigrad s tekstilno tovarno Sukno Zapuže, obrtna delovna organizacija v Umagu z delovnima organizacijama LIP Bled in Elan Begunje. Ponujajo pa se tudi možnosti nadaljnjega razvoja počitniških domov delovnih organizacij obeh občin, organiziranje šole v naravi ter sodelovanje med krajevnimi skupnostmi iz obeh občin, tako krajevne skupnosti Umag in krajevne skupnosti Lesce.

D. S.

Zadovoljstvo škoduje turizmu

Kako so pripravljeni na poletno turistično sezono v zgornjesavski dolini, so med drugim ocenili na seji izvršnega sveta jeseniške občinske skupščine – Razprodane hotelske zmogljivosti in lagodnost pri uresničevanju dogovorjenih nalog

Jesenice – Od lanskega leta dalje sklicuje oddelek za gospodarstvo, plan in finance pri jeseniški občinski skupščini sestanke z gostinskimi in turističnimi delavci ter drugimi nosilci turistične dejavnosti v zgornjesavski dolini pred začetkom poletne oziroma zimske sezone. Takšno srečanje je pripravil tudi pred letošnjim poletjem, da bi poleg priprav na sezono ocenil poslovne rezultate v prvih mesecih letošnjega leta in pričakovane učinke ustalitvenih ukrepov v tej gospodarski dejavnosti. Na osnovi razprave s sestanka, ki so se ga udeležili le predstavniki vabljenih organizacij in skupnosti iz Kranjske gore in Podkorena, je oddelek sestavil obsežno poročilo. O njem je razpravljal tudi izvršni svet na seji 2. julija.

Po podatkih iz poročila je število nočitev v jeseniški občini prvo četrtletje letos glede na enako obdobje lani upadlo za 4 odstotke, v petih mesecih tega leta pa celo za 6 odstotkov. Ta podatek o celotnem turističnem prometu sicer ni popoln, ker niso evidentirali nočitev v zasebnih sobah na področju Podkorena, Kranjske gore in Gozd Martuljka, vendar daje povsem podobno sliko evidenca nočitev v hotelih in prenočiščih. Pri tem gre za velik padec domačega turizma, saj so se nočitve tujih gostov povečale za 13 odstotkov. Močno se je zmanjšala tudi ekonomičnost poslovanja OZD v gostinstvu in turizmu; ob 19-odstotnem povečanju celotnega prihodka v prvem četrtletju so porabili kar 36 odstotkov več sredstev kot enako obdobje lani. Še slabše razultate poslovanja pa je moč pričakovati ob polletnih obračunih, ker se je izpad prometa med zimsko in letno sezono povečal.

Tujski turistični promet, ki se je po devalvaciji dinarja povečal, gre večidel mimo največjega turističnega kraja v jeseniški občini. Za to kranjskogorci krivijo obvoznico, češ da ima slabe označbe in dostop do njihovega kraja. Posebnih akcij, da bi privabili del povečanega tujskega prometa, pa se niso lotili. Odločili so se le, da bodo gostu, ki bo poravnal račun v tuji valuti, odobrili 2 do 3-odstotni popust.

Slabosti, ki so jih ugotovili že ob pripravah na lansko poletno sezono, še vedno krnijo turistično ponudbo Kranjske gore. Ureditev in zunanji izgled kraja še vedno nista zadovoljiva, v njem ni novih športnih objektov, izvenpenzionska ponudba hrane je slaba, manjka pester in zlasti usklajen program prireditev, obiskovalci bi želeli več informativno propagandnega materiala in še marsikaj, na kar nosilci turistične dejavnosti pozabljajo. Ob tem ko stalno ugotavljajo potrebo po ustanovitvi poslovne skupnosti, za to ničesar ne store, problemi nepovezanosti pri preskrbi in druge težave pa jih spremljajo še naprej.

Nova trim steza, fijakarski prevoz za obiskovalce in nekaj plesno zabavnih prireditev še ne morejo odtehtati padajoče kvalitete storitev v gostinsko-hotelskih objektih. Turistični in gostinski delavci vseeno niso zaskrbljeni, saj so zmogljivosti hotelov za glavno poletno sezono povsem razprodane. Vendar, vprašati se je treba, doklej bo ob takšnem ravnanju obisk turistov zadovoljiv!

Takšno obnašanje, so se zamislili in sklenili med razpravo na izvršnem svetu, je treba čimprej odpraviti. Zato so se odločili opozoriti samoupravne organe in družbenopolitične organizacije v gostinstvu in turizmu na dosledno izpolnjevanje dogovorjenih nalog. Sklenili so tudi napraviti red pri oddajanju zasebnih turističnih sob in evidenci nočitev v teh sobah. Obenem so poudarili potrebo, da oddelek za gospodarstvo še naprej spremlja delo gostinsko-turističnih organizacij in opozarja na slabosti.

S. Saje

Asfalt na Koprivnik – *Takole so začeli delavci Cestnega podjetja Kranj s pripravljalnimi deli za asfaltiranje ceste od Jereke do Koprivnika. Zemeljska dela so že opravili, položili tudi del asfalta. Cesta na Koprivnik bo široka štiri metre, z razširitvami v ovinkih, dolga pa šest kilometrov. Asfaltiranje je financirala republiška skupnost za ceste, dela pa so veljala predvidoma več kot 10 milijonov dinarjev. – Foto: D. Sedej*

Počasnejši razvoj tekstilne industrije

Radovljica – Tekstilna industrija radovljiške občine predstavlja pomemben delež v strukturi družbenega proizvoda industrije radovljiške občine. Njen prihodnji razvoj pa bo po osnutku družbenega dogovora o temeljih družbenega plana za obdobje 1981 do 1985 počasnejši od razvoja celotne industrije, saj predvidevajo povprečno rast družbenega proizvoda okoli 4 odstotke. Postopoma pa bodo v tekstilni industriji morali opuščati podpovprečno akumulativne programe.

Almira predvideva že v naslednjem srednjeročnem programu usmeritev proizvodnega programa v metražno proizvodnjo z novimi surovinami in v poseben program konfekcije. Razen manjših adaptacij bodo sredstva usmerili predvsem v modernizacijo in dopolnitev strojnega parka, v pospešeno avtomatizacijo ter v sovlaganje na področju preskrbe surovin in tehnologijo oplemenitenja pletiv. Almira sodeluje s Suknom Zapuže in delovno organizacijo Vezenine Bled na osnovi dohodkovne povezanosti. predvidevajo pa še oblikovanje poslovne skupnosti.

V Suknu se bodo počasi usmerjali v izdelavo visoko kvalitetnih izdelkov, po katerih je precejšnje povpraševanje na domačem tržišču. V Suknu bodo poskrbeli za kvalitetnejše izdelke, razvojna usmeritev Vezenin Bled pa ostane v naslednjem srednjeročnem programu nespremenjena. Morali pa bodo nabaviti nove vezilne stroje in postopoma zamenjati neakumulativno proizvodnjo z donosnejšo.

D. S.

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

(1)

Usposabljanje in zaposlovanje invalidnih oseb

Izhodišča za izvajanje invalidske dejavnosti

V okviru strokovne službe občinskih skupnosti za zaposlovanje Gorenjske se dejavnost usposabljanja in zaposlovanje invalidnih oseb organizacijslo veže na področje zaposlovanja, to je na področje, ki poleg usposabljanja in zaposlovanja združuje še: posredovanje v zaposlitev, vračanje in zaposlovanje v tujino in strokovno izobraževanje.

Skupnosti za zaposlovanje so postale temeljni izvajalec nalog s področja invalidske dejavnosti z zakonom o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb (Ur. list SRS, št. 18/76). Glavna vrednost tega zakona je, da je odprl ustrezne pravne možnosti in sredstva, da si status invalidne osebe in s tem pravico do posebnega družbenega varstva pridobijo tudi tiste osebe, ki jim tega varstva drugi predpisi ne zagotavljajo. Prav zato lahko zakon pojmujemo kot pomemben prispevek k celovitosti in zaokroženosti invalidskega varstva v SR Sloveniji.

V skladu z bistvom posebnega družbenega varstva oseb, ki zaradi svoje telesne ali duševne prizadetosti pri usposabljanju in zaposlovanju potrebujejo posebno strokovno pomoč, zakon ureja usposabljanje in zaposlovanje tako prizadetih z uvedbo postopka, v katerem invalidne osebe pridobijo lastnost invalidne osebe in s tem pravico do usposabljanja in zaposlitve.

Namen zakona je predvsem, da invalidnim osebam uveljavljamo in razvijamo družbeno varstvo, da jim je omogočena vključitev v normalno življenjsko in delovno okolje, s tem pa vrnjena in utrjena vera vase, v življenje in delo. Posebna družbena skrb, do katere je invalidna oseba upravičena, se v okviru invalidske dejavnosti pri naši strokovni službi začenja z vključitvijo v postopek, ki zagotavlja usposabljanje za delo, za zaposlitev; prav usposabljanje omogoči invalidni osebi delovno, družbeno in tudi osebno afirmacijo v skladu z možnostmi, ki naj jih invalidn oseba razvije, obogati in utrdi.

Za invalidno osebo, ki si po tem zakonu lahko pridobi lastnost invalidne osebe in s tem ustrezen pravni status, se šteje osebo sposobno za zaposlitev, ki še ni doolnila 45 let starosti in ki se zaradi svoje invalidnosti brez poprejšnje usposobitve ne more ustrezno zaposliti, obenem pa še nima lastnosti invalidne osebe s pravico do usposabljanja po drugih predpisih. Po tem zakonu se za invalidno osebo šteje tudi osebo ne glede na starost, če je glede na njeno strokovno in splošno izobrazbo, preostalo zmožnost za delo, starost in zdravstveno stanje verjetno, da se bo lahko v krajšem času toliko usposobila za drugo ustrezno delo, da ga bo opravljala vsaj polovico delovnega časa in če te lastnosti še nima po drugih predpisih.

Imenovani zakon torej ureja: pravico do usposabljanja in zaposlovanja, postopke usposabljanja in zaposlovanja, vključevanje v normalno delovno in življenjsko okolje, posebne institucije za usposabljanje invalidnih oseb; zato so za učinkovito in uspešno zaposlovanje invalidnih oseb potrebni predvsem tile osnovni pogoji:

– ustrezna poklicna in delovna usposobljenost invalidna oziroma strokovno in celovito izvedena poklicna rehabilitacija,

– zakonsko sankcionirana spodbuda za zaposlovanje in prilagajanje delovnih mest za invalidne osebe,

– pregled nad povpraševanjem po delavcih in poznavanje psihofizičnih zahtev za opravljanje posameznih del in nalog,

– pregled nad možnostmi uvajanja v delo, nad možnostmi mentorstva, nad možnostmi vzpostavitve programa usposabljanja, nad možnostmi preventivnih ukrepov glede konfliktnih situacij in problemov v medsebojnih odnosih,

– možnosti sistematičnega, sprotnega izvajanja administrativnih in drugih opravil.

Rehabilitacijska svetovalka
Breda Konjar
dipl. org. izob.

Dan borca in dan Iskre

Delavci Iskre na Titovi poti

Več kot 10.000 prebivalcev Dolenjske, borci, narodni heroji, pripadniki JLA, brigadirji in Iskraši iz vse Slovenije ter najvišji družbeni delavci Slovenije in Jugoslavije, med njimi Stane Dolanc, Miran Potrč, Mitja Ribičič, Stane Potočar, Jože Hujs in drugi, se je zbralo 4. julija v Žužemberku na proslavi dneva Iskre in osrednji slovenski proslavi dneva borca. Slavnostni govornik je bil član predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc. Hkrati so proslavili tudi 20-letnico Iskre – Žužemberk, glavne nosilke razvoja Suhe krajine.

Slavnostni govornik Stane Dolanc je opozoril na nekatere najvažnejše naloge pri uresničevanju stabilizacije.

Praznovanje se je začelo s polaganjem temeljnega kamna za nove proizvodne prostore Iskre – tovarne keramičnih kondenzatorjev. S tem je Iskra začela uresničevati družbeni dogovor o razvoju Suhe Krajine, ki je bil podpisan leta 1979 in v katerem je Iskra predvidena kot nosilka industrijskega razvoja.

»Pomen pridobitve novih proizvodnih prostorov je za našo tovarno, krajevno skupnost in Suho krajino izrednega pomena,« je v govoru ob tem slovesnem dogodku poudaril predsednik delavskega sveta žužemberške Iskre Ivan Gimpelj. **»V prihodnjem srednjeročnem obdobju, za katerega si je Iskra TOZD Keramični kondezatorji zadala nalogo osvojiti nove proizvodne programe, kot so v prvi vrsti večslojni keramični kondenzator, varistor in profesionalizacija sedanjega programa ter višja stopnja dodelave komponent, je potreba po novih proizvodnih prostorih tesno povezana z zadanimi cilji.**

Če bomo sledili razvoju elektronike v svetu, kjer je naša tovarna prisotna, saj že sedaj skoraj dve tretjini keramičnih kondezatorjev izvažamo, te programa moramo osvojiti. Brez omenjenega razvojnega programa bi bil nadaljnji razvoj tovarne nemogoč. Pri uvajanju novosti bomo sodelovali z inštitutom Jožef Štefan v Ljubljani, hkrati pa se bomo opirali tudi na lastni razvoj.«

Novi proizvodni prostori žužemberške Iskre bodo imeli 6.200 kvadratnih metrov uporabnih površin in se bo v njih lahko zaposlilo več kot sto novih delavcev, od tega 35 odstotkov s srednjo, višjo in visoko izobrazbo. V ta namen ima Iskra KEKO 33 štipendistov, razpisali pa bodo še 22 novih štipendij. Proizvodnja naj bi v novi tovarni stekla leta 1982, leta 1983 pa naj bi bil obrat v polnem teku in bi omogočil 4,5 milijona dolarjev izvoza, celotni prihodek v višini 350 milijonov dinarjev, dve leti kasneje pa že 8 milijonov dolarjev izvoza in 620 milijonov dinarjev celotnega prihodka.

Temeljni kamen za novo Iskrino tovarno je vzidal predsednik skupščine krajevne skupnosti Suha Krajina, narodni heroj Jože Boltan-Silni. S tem je Iskra v Žužemberku najlepše proslavila 20-letnico obstoja in dela. O njenem pomenu za razvoj Suhe Krajine pa zgovorno priča podatek, da je pred 10. leti začelo v prostorih nekdanjega zadružnega doma delati 10 delavcev, sedaj pa jih Tovarna keramičnih kondenzatorjev zaposluje že več kot 450. Nova proizvodna hala pa bo omogočila delo v domačem kraju tudi tistim občanom, ki se sedaj vozijo na delo v druge kraje in to celo po 50 do 60 kilometrov daleč.

Delo je izhodišče

»Ljudska oblast se Suhokrajincem ni izneverila in ne oni njej, je poudaril slavnostni govornik Stane Dolanc. Postopna industralizacija, posodabljanje in širjenje električnega omrežja gradnja vodovodov, pospeševanje kmetijstva in skrb za družbeni standard – še posebej pa Iskra – vse to je prispevalo k napredku Suhe Krajine in prav je tako.

Ko je Stane Dolanc govoril o razvoju naše države v povojnih letih, pod vodstvom Zveze komunistov in tovariša Tita, je dejal, da smo veliko naredili. To je mogoče videti povsod in na to smo lahko ponosni. **Primer takšnega razvoja je tudi Iskra, ki združuje 29. tisoč delavcev v 81 temeljnih organizacijah združenega dela in je po obsegu ter vrednosti proizvodnje prva med elektroindustrijskimi delovnimi organizacijami v naši državi. Ustvarja namreč četrtino vrednosti proizvodnje celotne jugoslovanske industrije in je po vrednosti dohodka med desetimi največjimi jugoslovanskimi industrijskimi organizacijami. Iskra je v elektronski industriji po celotnem prihodku na 58. mestu v svetu ter na 16. v Evropi in v zadnih letih je njej izvoz letno porastel poprečno za 27 odstotkov. Iskra je samo lani izvozila na štiri celine za več kot 120 milijonov dolarjev blaga in storitev, od tega največ v razvite zahodne države.**

Pomemben je tudi njen delež v znanju, saj dela v njenih tovarnah več kot 2.000 visokofvalificiranih strokovnjakov. Temeljne strateške smeri razvoja izhajajo iz lastne raziskovalne dejavnosti, iz uspehov, ki so jih dosegli Iskra sami.

Iskra je primer razvoja Jugoslavije, je ob tem poudaril govornik. Naša država se je v 35-letih razvila in agrarne dežele v srednje razvito industrijsko državo. Kljub temu pa se v tem trenutku spopadamo z resnimi gospodarskimi težavami, ki so se nakopičile, ker so želje presegle možnosti. Vse oblike porabe so presegle realne okvire. K temu je svoje dodala mednarodna ekonomska kriza, zlasti strahovita podražitev energije. Zato je jasno, da je stabilizacija gospodarstva najpomembnejša naloga, ki je sedaj pred nami.

Izhodiščna točka v borbi za stabilizacijo gospodarstva mora biti delo. Na delu temelji naš celotni družbenopolitični in družbenoekonomski sistem. Porabljamo lahko le toliko, kot naredimo. Pri nas je razvitost dela, če jo primerjamo z razvitimi deželami, še vedno relativno nizka. Majhna je tudi izkoriščenost sredstev. Kljub temu, da zmogljivosti v neki proizvodni panogi niso izkorščene, gradimo nove tovarne. Znano je tudi, da se lotevamo novih naložb, pogosto brez kritja in temeljnih finančnih konstrukcij, ki temeljijo predvsem na kreditih in, da nekateri še vedno nadaljujejo s takšno politiko.

V nadaljevanju je Stane Dolanc govoril o mednarodni vlogi Jugoslavije in pri tem dejal: »Omenil sem že, kako svet gleda danes Jugoslavijo. Celo tista okolja, ki so pogosto z določenimi zadržki spremljala razvoj naše družbe, na socialistično samoupravljanje, na našo moč, spreminjajo mnenje o nas. Največji državniki so se z globoko spoštljivostjo poklonili spominu predsednika Tita, njegovemu delu in politiki. Na to smo ponosni in smo zato v borbi za razvoj in napredek v naši državi še bolj pogumni, trdni in enotni.

Zato nas tudi ne more omajati dejstvo, da so se v zadnjem času pojavili v nekaterih časnikih bulevarskega tiska na zahodu razni članki in intervjuji, katerih vsebina je takšna, da ne vem, kako bi jo njihovi avtorji odnesli, če bi jih v Jugoslaviji objavili. Gre za peščico moralno propadlih ljudi, ki živijo v Jugoslaviji, so pa že dolgo v konfliktu s politiko, ki sta jo vodila naša partija in Tito. Zaletevajo se ob osebnosti Tita in Kardelja z besedami, ki jih doslej ni napisal, niti izgovoril noben sovražnik naših narodov in narodnosti in naše države. Znano je, da pišejo za denar, da v njihovih izdelkih ni nobenih, celo niti temeljnih človeških vrednot, temveč jih prežemajo mržnja, izdajalstvo, brezizhodnost in ne le protikomunizem, temveč tudi totalna človeška nemoralnost.«

Srečanje Iskrašev je potekalo pod geslom »Delavci Iskre na Titovi poti«.

Direktor Iskrine Tovarne keramičnih kondenzatorjev Anton Lavrič je pozdravil udeležence in spregovoril o dvajsetletnem razvoju žužemberške Iskre.

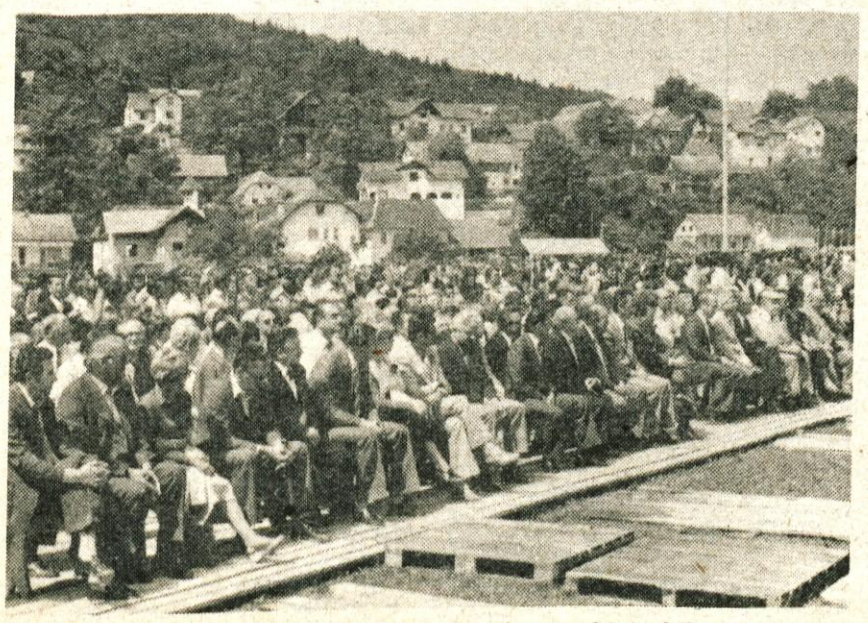

Osrednje slovenske proslave ob dnevu borca, ki je bila združena s praznovanjem tradicionalnega dneva Iskre so se udeležili številni gostje, Iskraši, borci, mladina in drugi prebivalci Suhe krajine in Dolenjske.

Dan Iskre je prilika za srečanja Iskrašev iz različnih tovarn.

Pozdravno pismo predsedstvu SFRJ

Delavci SOZD Iskra, zbrani na tradicionalnem srečanju, vam pošiljamo tople pozdrave in najboljše želje za uspešno delo.

V letu, ko nas je prizadela nenadomestljiva izguba našega prvega vzornika tovariša TITA, smo odločeni, da ostajamo trdno na poti, ki nam jo je začrtal s svojim zgodovinskim delom. Zato bomo še povečali naše napore pri uresničevanju gospodarske stabilizacije in Titove pobude za kolektivno vodstvo, s čimer bomo dokazali, da je sistem socialističnega samoupravljanja napredek k osvoboditvi človeka. Zavedamo se velikih naporov za izpolnjevanje odgovornih nalog, ki so pred nami, še posebej, ker jih bomo morali premagovati brez našega dragega TITA, vendar smo pripravljeni in trdno odločeni, da jih na čelu za ZKJ dosledno uresničujemo.

Čuvali bomo naše temeljne vrednote, izražene v sistemu socialističnega samoupravljanja, bratstvu in enotnosti naših narodov in narodnosti in dosledni politiki neuvrščenosti.

Prepričani smo, da nam bo s skupnim in zavzetim delom vedno uspevalo ohraniti pridobitve, za katere smo se borili, v korist našega delovnega človeka in velikega ugleda domovine v svetu.

Delavci SOZD Iskra

Žužemberk, 4. julija 1980.

Iskrini nagrajenci za leto 1980

Vsako leto ob dnevu Iskre podelijo tudi nagrade Iskre najbolj zaslužnim sodelavcem in tovarišem. Letos so jih prejeli:

Vladimir Klavs za življenjski prispevek k razvoju in oblikovanju SOZD Iskra in njenemu splošnemu ugledu v domovini in tujini. Nagrajenec je nosilec partizanske spomenice 1941 in številnih drugih visokih državnih in družbenih odlikovanj in priznanj.

Prof. dr. Joško Budin, dekan Fakultete za elektrotehniko v Ljubljani je prejel nagrado Iskre za izjemne dosežke pri razvojno raziskovalni dejavnosti, antenski in navigacijski dejavnosti v Iskri ter za zgledno sodelovanje med fakulteto in Iskro.

Ivan Cvar je prejel nagrado Iskre za izjemne dosežke pri razvoju samoupravljanja in družbenopolitičnega sistema. Tudi Ivan Cvar je imetnik številnih nagrad in priznanj.

Gojmir Blenkuš je prejel nagrado Iskre za razvoj zunanjetrgovinske dejavnosti SOZD Iskra in dosežke na področju gospodarjenja.

Franc Košir je nagrajenec Iskre za izjemne dosežke na področju razvoja delovne organizacije Kondenzatorji ter za povezovanje delovne organizacije z družbenopolitičnimi skupnostmi. Za svoje delo je že prejel številna visoka državna odlikovanja.

Rezka Porenta je dobila nagrado Iskre za aktivno družbenopolitično delo in delo v samoupravnih organih.

– – –

Proslava se je sklenila s kulturnim programom, ki so ga pripravili mešani pevski zbor Krka iz Novega mesta, godba na pihala iz Vevč in recitacijska skupina iz Iskre – TOZD Keramični kondenzatorji. S proslave so poslali tudi pozdravno pismo predsedstvu SFRJ. OS

Zapis o kranjskem Foto kino klubu

Dobremu fotografu tehnika pomoč, ne namen

Marko Aljančič: Stopnišče

Da je fotografija lahko tudi več kot zgolj družinski album, gotovo vedo člani Foto kino kluba »Janez Puhar« iz Kranja. Letos praznuje klub že 70-letnico organiziranega dela, začetki pa segajo tja v leto 1910, ko je bil Stari Mayr v Kranju prizorišče ustanovitve prvega slovenskega kluba fotografov amaterjev. Kasneje jim je prva svetovna vojna sicer onemogočila delo, a tradicija je ostala. Današnji foto kino klub je bil ustanovljen 1964 in si je nadel ime Janeza Puharja, izumitelja fotografije na steklo.

Če bi Puhar (1814–1864) še živel, bi bil upravičeno lahko ponosen tako na mrežo aktivnosti, ki jo razpreda klub, kot na kvaliteto dela. Obdobje 1955–1960, ko so kranjski avtorji »odkrili« črno-belo grafiko z močnimi kontrasti (fotografirali so po zasneženih poljih, da je belina bodla v oči) zgodovina naše fotografije beleži celo kot tako imenovano »kranjsko šolo«.

Od leta 1971 so v sodelovanju s Fotozvezo Slovenije pri Gorenjskem muzeju v Kranju odprli stalno zbirko »Kabinet slovenske fotografije«. Letno organizirajo približno tri samostojne razstave, in če vemo, da je za vsako potrebnih vsaj petdeset svežih fotografij, to ni malo. Vsako drugo leto pa organizirajo zvezno razstavo najboljših fotografij na temo »Pokrajina«.

V jugoslovanskem merilu člani razstavljalci med konkurenco blizu tisočih fotografov razstavljalcev dosegajo visoka mesta in sodijo vsaj med deset najuspešnejših. Lani so na primer bili v Titogradu peti, leta 1975 v Skopju pa celo drugi. Potrebno je omeniti, da je fotografija tem razstavljalcem prej garaško delo kot pa hobi, saj so kriteriji izredno ostri.

Kranjski klub se med svojim članstvom lahko pohvali kar z dvema mednarodnima in jugoslovanskima mojstroma fotografije, Janezom Marenčičem in Tonetom Marčanom (oba sta fotografirala že med drugo svetovno vojno in sta ena izmed povojnih ustanoviteljev kluba), s štirimi kandidati za mojstre in z nekaj fotografi I. razreda. Sicer pa je član lahko sleherni ljubitelj ne glede na starost in na dosežene uspehe. Okrog šestdeset jih je.

Delo je pestro. Klub organizira fotografske tečaje za začetnike, pa razna javna predavanja, deloma strokovna, deloma poljudna, filmske večere (pred kratkim je tov. Ručigaj komentiral ob diapozitivih z Andov), člani so tudi mentorji slovenskega foto kluba v Celovcu, sodelujejo s foto klubom Tankist iz Vrhnike, in še kaj. Pretežno s filmom se ukvarja sekcija Iskra, trenutno pa tečejo priprave za novo samostojno sekcijo, sekcijo Sava.

V klubu imajo člani, poleg klubske temnice seveda, na voljo strokovno literaturo, naše in tuje inozemske revije s področja fotografije, saj je seznanjenost z dosežki v svetu gotovo prva odskočna deščica k tisti kvaliteti, ki hodi v korak s časom.

Ob 70-letnici so letos za delo prejeli največje zvezno priznanje Zveze organizacij za tehnično kulturo, zlato plaketo Boris Kidrič. Ob tej priložnosti bodo konec leta izdali tudi fotografski katalog s posebnim kulturno-zgodovinskim uvodnikom o fotografski tradiciji v Kranju. Pripravlja ga magister Mirko Kambič.

Načrti, želje? Velike, pravita predsednik kluba Marko Aljančič in Marjan Kukec. Ampak največja – da bi se tradicija kvalitete nadaljevala v mladem članstvu. Če bo organizacija še naprej taka, se osipa najbrže ni bati.

D. Šeško

Alenka Dolenc in Bojana Kališnik izvajata figuralni ples Galebi

Izraznost dekliških gibov

Že tretje leto skupina tržiških deklet neguje moderni balet – Uspel nastop na republiški reviji Naša beseda

Tržič – Ljudje smo nekako navajeni na klasični balet, na vitke plesalke v bogatih nabranih krilih, ki se ljubko prestopajo po konicah prstov, na Labodje jezero in podobne mojstrovine. Moderni balet, ki sili k nam z Zahoda, je novejša oblika izražanja. Srečujemo ga največ v televizijskih showih, kjer pa nam ga ponujajo zgolj za zabavo kot scenski bližč, medtem ko prava umetniška dela lahko le redko vidimo.

Modernega baleta, razen revijskega, ki je za oko najbolj »privlačen«, še ne znamo prav ceniti. Zato k nam le počasi prodira. Najbrž zato, ker ga ne razumemo, ker zanj nismo dovolj izobraženi. Kajti: kot je za branje knjige potrebno poznati črke, je za razumevanje baleta treba znati brati gibe telesa.

Tržiška plesna sekcija, ki neguje moderni balet in deluje v okviru Mladinskega gledališča, je začela pred tremi leti. Dvaindvajset deklet, ki so vse imele nekaj pojma o gimnastiki, se je zbralo okrog Alenke Dolenc, ki jih še zdaj vodi. Seveda je bilo obvladanje gimnastike dosti premalo. Težko so se navajale na izraznost, ki je pri modernem baletu najpomembnejša. Mnoge so odnehale. Ostalo jih je le osem, vztrajnih in do konca »zastrupljenih« s plesom in te bodo verjetno še dolgo prenašale vsebino glasbe ali recitacije v svoje gibe.

Začele so seveda s klasiko, ki je bila osnova za revijski in kasneje še za druge zvrsti baleta: za izraznega, imitacijo orientalskega, improvizacijo folklornega in za figuralni balet. Vseh teh oblik se dekleta lotevajo. In uspevajo, predvsem pri mlajših gledalcih.

Nastopajo domala na vseh prireditvah v tržiški občini pa tudi v drugih slovenskih krajih. Letos so prvič sodelovale na gorenjskem srečanju Naša beseda v Bohinju. Strokovnjaki, ki so jih videli, so menili, da so dovolj dobre za republiško revijo. Med osmimi mlajšimi skupinami so s figuralnim plesom Galebi in revijskim Roboti, ki ima prav tako bogato vsebinsko sporočilo, nastopile 26. maja v Brežicah. Čeprav v skromnih črnih dresih, so osvojile kritike in gledalce. Bile so najboljše, saj obvladajo tisto, kar je v plesu najpomembnejše: izraznost.

Najveja želja mladih plesalk, vse imajo 15 ali 16 let, je, da bi čim dlje ostale skupaj, da bi se še bolj izpopolnile in da bi tudi gledalci njihovo umetnost bolje razumevali. Pa tudi, da bi namesto skromnega prostorčka za vaje, pozimi strašno mrzlega, dobile večjega, lepšega. Denar jim ne pomeni veliko; za prevoze in rekvizite ga dobijo z nastopi zunaj svoje občine, obleke pa si sešijejo kar same.

H. Jelovčan

V petek je bila v galeriji v Mestni hiši otvoritev razstave Likovna prizadevanja na Tirolskem. Razstavlja devet avtorjev, katerih likovni opus je dovolj širok, da predstavlja nazoren prerez skozi današnje ustvarjalne zmogljivosti na Tirolskem. Razstava bo še poglobila medsebojno spoznavanje (ki je bilo sistematsko zastavljeno z razstavljanjem gorenjskih ustvarjalcev lani v Innsbrucku), razumevanje in prijateljske vezi med gorenjskimi in tirolskimi likovniki. – D. Šeško, foto F. Perdan.

Obnova odra v Prešernovem gledališču

Bomo dočakali sramoto

Prešernovo gledališče že vrsto let opozarja na potrebo po obnovi odra v gledališki dvorani. Zadnje čase opozarja, saj je postal nevaren. Folklorne skupine v Prešernovem gledališču ne upajo več nastopiti, posebej ne s poskočnimi gorenjskimi plesi. Igralci na razmajanem odru, ki je bil postavljen pred vojno, blažijo korak, kajti, kaj, če se pogreznejo vanj. Lani je traverza zgrmela igralcu pred nos.

Ansambel Prešernovega gledališča v zadnjih letih beleži uspehe in pomembno posega v slovenski gledališki prostor. Dobro utečeni Teden slovenske drame je praznoval desetletnico. Zaradi dotrajanega, premajhnega in neopremljenega odra so morali nekatere predstave seliti v Ljubljano. In gledalce z njimi. Kranj s Tednom tako ne more polno zaživeti. Ali ga bo izgubil?

Oder že na obnovo že od leta 1969, ko so bili urejeni ostali prostori. Leta 1977 je brez širše obrazložitve izpadel iz tekočega srednjeročnega načrta. V sedanjem osnutku samoupravnega sporazuma o temeljih plana kranjske kulturne skupnosti za prihodnjih pet let ga ni. Zakaj je izpadel? Ali jih bo lahko preživel ali bomo dočakali nesrečo in bo oder postal očitajoča kranjska sramota.

Poskušajmo razvozljati, zakaj je izpadel. Za naložbe kulturna skupnost v prihodnjih petih letih načrtuje 25 tisoč dinarjev. Toliko denarja je in nič več, čeprav potrebe – ne želje – skromni kupček daleč presegajo. Edini novogradnji, Muzeju NOB za Gorenjsko v Begunjah naj bi namenili 13 tisoč dinarjev. Muzej je skupna gorenjska naloga. Za razdelitev druge polovice denarja so predlagane: obnova kulturnega doma v Stražišču, za kar naj bi namenili 3 tisoč dinarjev, obnova strehe v gradu Kiselstein, kar bo veljalo 4 tisoč dinarjev, za manjše obnove kulturnih domov naj bi namenili 5.000 dinarjev. Stražiški dom že obnavljajo. Po izselitvi iz dijaškega doma je grad Kiselstein ostal prazen in popraviti bo treba vsaj streho, da ne bo zamakalo. Dolg je seznam krajevnih skupnosti, ki so predvidele gradnje prostorov za kulturno in družbeno življenje. Prah se je že nabral na seznamu kulturnih domov, ki kličejo po obnovi. 5 tisoč dinarjev je le kaplja v morje.

Kam torej vriniti oder Prešernovega gledališča? Tudi na denar iz republiške kulturne skupnosti, kamor se je doslej stekalo skoraj polovico kranjskega denarja namenjenega kulturi, ne more računati. Morda bo odgovor dala javna razprava. Počakajmo torej, kaj bodo rekli delavci v Iskri, Savi . . .

M. Volčjak

Valentin Oman pred svojima slikama. Foto: F. Perdan

Valentin Oman o svojih slikah

Obsodba betonskega časa

V Prešernovi hiši je odprta razstava del koroškega slikarja Valentina Omana. V Kranju smo ga prvič spoznali pred leti, ob razstavi koroške umetniške skupine Mladjevci, sicer pa samostojno v Kranju razstavlja prvič. Pred tem so si ga lahko ogledali Tržičani, odkoder se je razstava preselila v Prešernovo hišo, kjer bo na ogled še do 27. julija.

»Kako bi vi sami predstavili svoje delo?«

»Vedno so me vznemirjale fosilne strukture. Lahko bi dejal, da so moje slike nekaj podobnega, kot če bi arheolog izkopaval današnji čas. V slike še vnašam detajle človeka, a tako raztrgano, da so komaj opazni. Poleg tega jih pomešam med tehnične detajle. Veste, tako je, kot bi človeka, ki se je ponesrečil z avtomobilom, potem odkopavali izpod razbitin.«

»Zakaj tako pesimističen odnos do človeka in sveta?«

»Če bo človek še naprej živel, kot živi danes, bo ostala le še pokrajina z njegovimi ostanki. S pomočjo najrazličnejših mešanih tehnik, jedkanice, na platno kolažiranih tehnik, kombinacije s fotografijo ali mehaničnimi vložki, pa tudi z barvnimi prelivi, skušam povedati, da bo ostalo nekaj odpadu podobnega, če bomo šli tako naprej. Naslovi so značilni: Fosili, Relikti, Sledovi v asfaltu – svet bomo zaasfaltirali in sebe z njim. Zadnje delo ima naslov Fosili v betonu. Ta fosil naj bi bil človek, komaj še opazen, čisto majhen v betonski džungli.«

»Ste že od vseh slikarskih začetkov usmerjeni v obsojanje betonskega časa, ki človeka razčlovečuje?«

»V splošnem da, konkretno pa ne. Prvotno sem bil namreč mnogo bolj realistično angažiran. Človeka sem upodabljal v grupi, tako da se je kot individum izgubljal v masi. Zdaj me očitno mnogo bolj zanima usoda posameznika.«

»Boste to smer nadaljevali še naprej?«

»Da, toda povedati moram, da je slikarstvo le del mojega ustvarjanja. Zadnji čas vse bolj delam z aluminijem, betonom, asfaltom. V ta material vstavljam dele naše tehnike. Tako so odlitki časa, v katerem živimo, čahko bolj avtentični.«

D. Šeško

Večer NOB v sliki in besedi

Radovljica – V Šivčevi hiši v Radovljici je bil v četrtek, 3. julija ob 18. uri večer narodnoosvobodilna borba v sliki, besedi in pesmi. Sodelovali so osnovna šola Anton Tomaž Linhart, Linhartov oder mladih in Linhartov oder, komorni zbor Antona Tomaža Linharta, večer pa so organizirali Muzeji radovljiške občine, KUD Radovljica, osnovna šola Antona Linharta Radovljica. Ob tej priložnosti so odprli tudi razstavo.

D. S.

Katastrofalni potres v Brusu, pobrateni občini

Mita joče: zdaj nima ničesar več

Pretreslo me je in obenem osupnilo: ljudje pod Kopanikom so preveč ponosni, da bi prosili in preveč pošteni, da bi vzeli kredite, ker jih ne morejo vrniti – Mita onemoglo sedi na ruševinah, zdaj nima ničesar več – Izredno majhen dohodek, kajti poljedelstvo in živonoreja sta še preveč razdrobljena

V tistih težkih letih vojne so v daljnem srbskem Brusu ljudje odprli vrata in srca sleherni izseljeni slovenski družini. Slovenci niso imeli ničesar, dobili so vse; kajti prišli so v Golubovićevo hišo, k predobremu staremu Golubovića in srčno dobrotni mami Jovanki, k Stevanu Popoviću, k čiki Novi, k številnim drugim Srbom v vaseh Razbojna, Ravna, Vrbnici, Živci, bili so v Lepencu. Kdo bi pozabil lekarnarja, Džordžeta Kalijadisa, Grka po rodu, ki je Slovencem vedno preskrbel zdravila zastonj, kdo bi pozabil Stevana, ki je imel za Slovence vedno hlebec kruha.

Družina Stevanovićev v Đerekarih pod šotori

Delili so si mizo, delili so si posteljo, skupaj »komišali« žito, skupaj »pravili pekmez« za partizane. A slovenske družine so bile tudi številnejše, z večno lačnimi otroškimi usti. Ni bila le dovolj pomoč, ki jo je dala občina, ni bila dovolj le hrana v menzi, kjer so se Slovenci hranili, nujno potrebna je bila tudi pomoč samih prebivalcev, samih Srbov. Tedaj in danes je Srbom samoumevno: vsi gostje iz Slovenije so naši gostje, gost iz sosednje hiše je tudi moj gost, moj prijatelj, moj brat...

Ko se je v Brusu rodila Komparetova Milena, ni bilo nobenih plenic, zato je dobra srbska mati vzela tiste rjuhe, ki jih je še imela, jih razrezala, da so otroka povili in previjali. Ko se je rodila Milena, ko so se rodili številni drugi slovenski dečki in deklice, so po starem srbskem običaju prišli bližnji in daljnji sosedje, prinesli vina, čebule, kruha, piščanca in seveda mleka – da bi dete raslo in bilo zdravo...

Vsaka slovenska mati novorojenca je ob takšni ljubeznivosti, dobroti zajokala – še danes ve in vedno se bo zavedala, da tega povrniti nikoli ne bo mogoče...

OBMOČJE POTRESNO NE BO NIKOLI VARNO

V Đerekarih se je po strahovitem tretjem zemeljskem sunku trafo postaja čisto podrla. Zdaj je tu le kup ruševin, neuporabna je ambulanta, trgovine ni, »kafanici« se nihče več niti ne približa. S šolske strehe je popadala vsa opeka, zidovi so razmajani, omet je odpadel. Ljudje pod šotori kuhajo, spijo, pripravljajo krmo za živino in se bojijo. Bojijo se ponovnih sunkov, bojijo se temnih oblakov nad bližnjim Kopaonikom, oblakov, ki obetajo nevihto, mraz in morda že zgodnji sneg. Tu je hladno že zdaj, poleti; takoj, ko se sonce skrije za oblake, je že nadvse dobrodošla topla jopica.

Nedaleč stran od središča naselja si je domačin postavil veliko, lepo novo hišo. Mogočna stoji sredi polja, a tedaj, ko se ji približaš, onemiš: odpadel je omet, nagnil se je dimnik, prikazale so se velike razpoke v zidu in skoraj ne moreš verjeti, da so počili tudi zidaki. Temelji so vzdržali, a razpoke v zidu pričajo, kako uničevalni so morali biti potresni sunki, da niso prizanesli niti tako čvrsti in krepki zidavi. Kako vendarle?

Odgovorili so že strokovnjaki, ki so se tod mudili: vse območje pod Kopaonikom je takšno območje, da potresno ni varno; domala nikjer ni območja ali prostora, kjer bi po temeljiti preučitvi tal sploh dovolili gradnjo hiš in objektov. Vzdržali bi le montažni objekti, vsi ostali pa bi bili vedno v nevarnosti, da se ob močnejšem drhtenju zemlje porušijo ali poškodujejo.

(Nadaljevanje)
D. Sedej

SPET POTRES V BRUSU

Aparati seizmološkega zavoda SR Srbije v Beogradu, Brusu, Kuršumliji in Brzeču so 1. julija ob 7.43 zabeležili spet potres z epicentrom 176 kilometrov od Beograda. Epicenter potresa z močjo 5,5 stopenj po Mercalijevi lestvici je bil na območju Kopaonika.

Mitina hiša se je podrla ...

Pomagajmo Brusu

Občino Brus v Srbiji, ki šteje 24.000 prebivalcev v 58 naseljih, ki ima komaj 36 odstotkov povprečnega republiškega narodnega dohodka na prebivalca, saj je zaposlenih le 2000 ljudi, je maja prizadel katastrofalni potres. Občina sodi med sedem najmanj razvitih srbskih občin, prevladuje le kmetijstvo, industrija zaposluje okoli 600 ljudi v temeljni organizaciji za izdelavo del za pnevmatiko in okoli 300 ljudi v Brusjanki, tovarni trikotaže. Ostali so zaposleni v zadrugi Kopaoničanka in v zadrugi Donji Kopaonik, v rudniku antimona in v nekaj manjših organizacijah. Prav počasi se občina razvija, predvidevajo, da bodo v prihodnjih letih zaposlili še okoli 1000 ljudi v industriji.

Pomoč občini Brus doteka prav počasi, denarne prispevke so dobili iz republiškega sklada, pobratenih občin, pričakujejo jih od interesnih skupnosti. Kredite bodo sprejeli prav težko, saj jih ne morejo vračati: okoli 40 odstotkov ljudi se brani kreditov in občina je v težkem položaju.

Med vojno je bilo samo v občini Brus okoli 150 izseljenih slovenskih družin. Nekateri so že namenili posamično denarno pomoč, ljudje pa potrebujejo predvsem material, odeje, toplo obutev, obleko in šotore.

VSI, KI BI ŽELELI POMAGATI, LAHKO NAKAŽEJO SVOJE PRISPEVKE NA ŽIRO RAČUN, KI GA JE ODPRLA POBRATENA RADOVLJIŠKA OBČINA: LJUBLJANSKA BANKA, ZA POBRATENO OBČINO BRUS ŠTEVILKA 51540-849-682 ALI NEPOSREDNO NA RAČUN: RAČUN SOLIDARNOSTI OPŠTINE BRUS, SRBIJA: 61930-789-632.

Most prijateljstva

Sobotni nastop tržiških kulturnikov v Slovenjem Plajberku predstavlja nov člen v verigi dobrih odnosov in prijateljstva med Slovenci z obeh strani Karavank – Janko Malle govori o delu SPD Vrtača, ki skuša z besedo, pesmijo in glasbo ohranjati slovenstvo

Janko Malle, predsednik SPD Vrtača

Slovenji Plajberk – Tesnejše sodelovanje med slovenskim prosvetnim društvom Vrtača iz Slovenjega Plajberka in kulturniki iz tržiške občine je bilo sklenjeno lani, ko so koroške Slovence obiskali naši predstavniki družbenopolitičnih in kulturnih organizacij. Takrat so se dogovorili o konkretnih oblikah sodelovanja. Prva točka v tem programu je bil nastop tržiških citrašev s pevkami iz Bukovice, v ta okvir pa sodi tudi gostovanje Tržiškega okteta v več koroških vaseh.

V soboto so bili kulturniki in zastopniki družbenopolitičnih organizacij iz tržiške občine spet v Slovenjem Plajberku. Predstavili so se z domačo pesmijo in besedo, svoje pa so k prijetnemu večeru dodali tudi domačini. Restavracija pri Serajniku, ki je rabila namesto dvorane, je bila dosti premajhna za številne obiskovalce.

Najprej je z nekaj pesmimi nastopil mladinski tamburaški orkester iz Slovenjega Plajberka, za njim z ubranimi glasovi plajberški mešani sekstet, sicer oktet, potem pa so prišli na vrsto gostje. Oktet bratov Zupan je izvedel celovečerni koncert slovenskih pesmi, člana kulturne skupine Pobratenje Nevenka Zupan in Miro Vrhovnik sta prebrala nekaj hudomušnih pesmi tržiškega pesnika Vojteha Kurnika in narodnih, ki so nastale v dolini ob Tržiški Bistrici, za razvedrilo in ples pa je nato še dolgo v noč igral vokalno-instrumentalni ansambel Blekato.

Miro Vrhovnik, predsednik izvršnega odbora kulturne skupnosti, je obiskovalce seznanil z značilnostmi tržiške občine in dejal, da se je kulturno življenje v njej zlasti močno razvilo po zadnji vojni. Zveza kulturnih organizacij združuje petnajst ljubiteljskih društev, ki pokrivajo področje pevske, glasbene, gledališke, plesno-folklorne in drugih dejavnosti.

»V zadnjem času si v Tržiču prizadevamo, da bi vzpostavili čim tesnejše sodelovanje z nekaterimi društvi v drugih jugoslovanskih republikah, predvsem pa na slovenskem Koroškem,« je dejal Miro Vrhovnik. **»Vemo, kako pomembna je domača beseda za ohranjanje slovenstva. Sodelovanje na kulturnem področju mora postati most prijateljstva in dobrega sosedstva med Slovenci z obeh strani Karavank. Tak most pa bomo najlaže zgradili iz srečanj, kakršno je tudi nocojšnje.«**

Tržičani so društvu Vrtača izročili 150 knjig slovenskih avtorjev za njihovo bodočo knjižnico, kar pomeni nov prispvek k ohranjanju slovenske besede med koroškimi Slovenci.

Slovensko prosvetno društvo Vrtača v Slovenjem Plajkberku je vse do lani obstajalo le na papirju. Razen zelo redkih prireditev lastnega kulturnega ustvarjanja ni bilo. Potem pa so poprijeli za delo mladi, študentje in dijaki, ter na občnem zboru društva sprejeli zahteven program.

»Mladi smo spoznali, da je kulturno snovanje zelo pomembno za spodbujanje narodne zavesti,« je pripovedoval predsednik društva Janko Malle. **»Slovenski življ se je v našem kraju namreč nenehno krčil. Na občnem zboru smo se zmenili, da bomo ustanovili tamburaški orkester, gledališko skupino in pevski zbor. Če potegnemo črto pod enoletno delo, vidimo, da smo uspeli narediti več kot smo pričakovali. Imamo tamburaški orkester, ki je nocoj nastopil drugič in mešani oktet, ki se je doma tokrat prvič predstavil. Lani smo naštudirali Nušićevo veseloigro Navaden človek in z njo zelo uspeli. Na Koroškem smo igrali devetkrat, trikrat na Tržaškem, povabili pa so nas tudi v Vojnik pri Celju. Zdaj ustanavljamo instrumentalni trio, ki naj bi prvič nastopil avgusta, obenem pa že razmišljamo, da bi mu priključili še vokalno skupino. Razen tega imamo tudi pevki sestri Čertov, od katerih je postala posebno priljubljena Danica, ki nastopa kot kantavtorica po celi Koroški.«**

Čeprav so skupaj komaj leto dni in nimajo veliko časa za vaje, so glasovi plajberškega mešanega okteta izjemno ubrani in sveži

Težav mladim članom društva seveda ne manjka. Ne le, da nimajo denarja; pogrešajo tudi prostor. Res je, da jim gredo v gostišču pri Serajniku zelo na roko, vendar so prostori majhni in se s kulturno dvorano ne morejo primerjati.

»Največja nagrada za naše delo je, da so nas ljudje zelo dobro sprejeli,« je nadaljeval Janko Malle. **»Domačini govorijo vsi slovensko, vendar je zavednih vse manj. Razen nemške nacionalne miselnosti, ki je zajela ljudi, je vzrok tudi ta, da se je v zadnjih letih v Slovenjem Plajberku izjemno razmahnilo vikendaštvo. Večina vikendašev je iz Celovca in so domači življ že skoraj prerasli.«**

O načrtih je predsednik društva takole pripovedoval: **»Začetne težave smo prebrodili. Zdaj bi predvsem radi utrdili, obdržali, kar imamo. Sicer pa bomo ob kvalitetni rasti kulturnih skupin skušali čim več nastopati doma in v sosednjih krajih. Želo dobro sodelujemo z boroveljskim društvom. 7. septembra bomo sodelovali na proslavi ob 75. obletnici njihovega dela. Julija smo nameravali priti v Tržič. Žal vsi člani skupin niso prosti, tako da smo obisk prisiljeni prestaviti na čas po počitnicah. Takrat bomo lahko pokazali tudi že kaj novega.«**

Kulturno sodelovanje med Tržičani in koroškimi Slovenci iz Slovenjega Plajberka torej ni muha enodnevnica. Nadaljevalo se bo in krepilo ter tako pripomoglo k ohranjanju slovenske besede onstran Karavank. Razveseljivo pa je, da je prav kultura tisti most, ki povezuje narod tudi na drugih področjih.

H. Jelovčan

Oktet bratov Zupan se je predstavil s celovečernim koncertom slovenskih pesmi

Novo je lepše

Res poletje vabi v naravo, vendar je zdaj tudi pravi čas, da obnovimo stanovanje, da dokončamo gradnjo.

Prav zato lahko do 10. julija v blagovnici Metalke v Ljubljani in v Mariboru ter v prodajalni v Kamniku izbirate med široko ponudbo talnih oblog.

Ponujamo vam:
- **več vrst toplih podov na osnovi iz azbesta in jute**
- **veliko raznovrstnih tapisonov in itisonov**
- **najrazličnejše barve in vzorce**
- **preproge**
- **pribor, če se boste sami odločili za polaganje.**

Ob nakupu vam bomo tudi svetovali, na enem mestu boste lahko nakupili vse kar potrebujete, obenem pa vam bomo kupljeno blago brezplačno dostavili na dom (40 km od prodajalne)

Da je to res ugoden nakup, jamčijo Metalka in njeni dobavitelji: Astra in Jugotekstil iz Ljubljane ter Sloga iz Zagreba in Vema iz Maribora.

metalka

GIP Gradis
Ljubljana
TOZD LESNO IND. OBRAT
ŠKOFJA LOKA

objavlja naslednja prosta dela in naloge

1. VZGOJNO DELO Z UČENCI
Pogoj:
— dokončana višja šola pedagoške smeri z dvoletnimi delovnimi izkušnjami,
— poskusno delo traja 60 dni

2. ZELO ZAHTEVNO VZDRŽEVANJE ELEKTRO STROJEV IN NAPRAV
Pogoj:
— dokončna poklicna šola elektro stroke z dvoletnimi delovnimi izkušnjami,
— poskusno delo traja 30 dni

3. ZELO ZAHTEVNA STROJNO VZDRŽEVALNA OPRAVILA
Pogoj:
— dokončana poklicna šola kovinske stroke z dvoletnimi delovnimi izkušnjami
— poskusno delo traja 30 dni

4. ENOSTAVNA ROČNA OPRAVILA V MIZARSKI DEJAVNOSTI
Pogoj:
— dokončanih 6 razredov osemletke, delovne izkušnje niso potrebne,
— poskusno delo traja 30 dni

Za vsa prosta dela in naloge se sklepa delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe do 15. 7. 1980 na naslov: GRADIS TOZD Lio Škofja Loka, Kidričeva 56.

Aerodrom Ljubljana-Pula
Letališko in turistično podjetje
n. sol. o. Brnik

Komisija za delovna in stanovanjska razmerja TOZD Gostinstvo in turizem objavlja prosta dela in naloge

pomivanje in pospravljanje
(2 delavki)

Za razpisana dela in naloge morajo kandidati poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:
— končana osemletka

Delo se združuje za nedoločen čas s poskusnim delom.
Za delo na letališču je pogoj tudi dovoljenje po 63. členu zakona o prehajanju čez državno mejo in gibanju v mejnem pasu, ki ga preskrbi delovna organizacija.

Kandidate prosimo, da svoje ponudbe z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Aerodrom Ljubljana-Pula, kadrovska služba, 64210 Brnik, aerodrom.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 8 dneh po odločitvi samoupravnih organov.

---

lahke
modne
kvalitetne
tkanine

TEKSTILINDUS KRANJ
Informativno prodajni center
Hotel Creina v Kranju tel. 25-168

Pred dopustom pričakujemo vaš obisk.

---

murka

Vse za šport, kampiranje in rekreacijo!

POSLOVALNICA
elgo
LESCE

ČGP DELO
TOZD PRODAJA
Podružnica Kranj
Koroška 16

išče za najem primeren prostor do 20 kv. m s sanitarijami za pisarno na Jesenicah.

Ponudbe pošljite na ČGP DELO, Podružnica Kranj, Koroška 16.

ČGP DELO
TOZD PRODAJA
Podružnica Kranj
Koroška 16

išče garaži za svoji vozili za kombi in za R-4

Ponudbe pošljite na naslov ČGP DELO, Podružnica Kranj, Koroška 16.

Imos – Splošno gradbeno podjetje Tržič

razpisuje po sklepu delavskega sveta

licitacijo za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:
1. **BULDOŽER TG-90,**
   l. izd. 1970 – v delovnem stanju, izklicna cena 150.000 dinarjev
2. **KAMION TAM 6500-KIPER,**
   l. izd. 1972 – v voznem stanju, izklicna cena 75.000 din
3. **KAMION TAM 5000-KIPER,**
   l. izd. 1967 – v voznem stanju, izklicna cena 50.000 din
4. **KOMBI IMV 1600 –**
   v voznem stanju, izklicna cena 12.000 din
5. **BETONARNA UNIBLOK,**
   l. izd. 1973 – v delovnem stanju, izklicna cena 25.000 din
6. **Mešalec FAGRAM, 350 l S SKREPERJEM,**
   l. izd. 1967 – v delovnem stanju, izklicna cena 10.000 din
7. **MEŠALEC FAGRAM, 350 l,**
   l. izd. 1967 – v delovnem stanju, izklicna cena 4.000 din
8. **VIBRO NABIJAČ WACKER, 1.**
   izdl. 1967 – v delovnem stanju, izklicna cena 1.500 din
9. **RAZNO RABLJENO ORODJE**
   (objavljeno na seznamu na oglasnih deskah stranskih obratov na Mlaki)

Licitacija bo v petek, 11. julija 1980 s pričetkom ob 13. uri v prostorih stranskih obratov na Mlaki.

Ogled vozil in strojev je mogoč 11. julija 1980 od 7. do 13. ure na prostoru stranskih obratov na Mlaki.

Pravico sodelovanja na licitacijo imajo vse pravne in fizične osebe pod enakimi pogoji. Interesenti morajo pred pričetkom licitacije položiti 10 odstotno varščino od začetne cene, predstavniki družbenega sektorja pa se morajo izkazati s pooblastilom in plačilom kavcije z variranim čekom, prometni davek v izklicnih cenah ni vračunan in ga plača kupec.

Šolski center
RADOVLJICA
Gorenjska cesta 13

Razpisuje vpis slušateljev ob delu v naslednje oddelke:

1. **HOTELSKA FAKULTETA OPATIJA – DISLOCIRANI ODDELEK BLED**

— gostinsko turistična smer, usmeritev hotelirstvo

Pogoj za vpis je končana srednja šola.
Trajanje študija na I. stopnji 2 leti.

2. **EKONOMSKA SREDNJA ŠOLA RADOVLJICA**

— izobraževanje s pomočjo vodil za slušatelje, ki delajo na področju financ in računovodstva

Pogoj za vpis v 1. razred končana osemletka, v višje razrede končana druga srednja šola ali poklicna šola. Tisti, ki so končali štiriletno srednjo šolo, opravljajo samo diferencialne izpite.

3. **POKLICNA GOSTINSKA ŠOLA BLED**

za poklice
— kuhar
— natakar

Pogoj za vpis: uspešno končana osemletka.
Trajanje pouka: 18 mesecev.

4. **POKLICNA KOVINARSKA ŠOLA RADOVLJICA**

za poklice:
— strojni mehanik
— ključavničar
— orodjar
— strugar
— rezkalec

Pogoj za vpis: uspešno končana osemletka.
Trajanje pouka: 18 mesecev.

Oddelki na posameznih smereh bodo odprti, če bo zadostno število kandidatov.
Prijave pošljite na naslov: Šolski center Radovljica, Gorenjska cesta 13.
Informacije lahko dobite po telefonu na št. (064) 75-871 od 9. do 12. ure.

Podjetje za PTT promet Kranj
n. sol. o. Kranj, Poštna ulica 4

Delovna skupnost skupnih služb
o. sub. o. Kranj, Poštna ulica 4

objavlja prosta dela in naloge

knjiženje finančne dokumentacije

Pogoj: ekonomski tehnik
Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas.
Poskusno delo traja en mesec.

Kandidati naj naslovijo prošnje na komisijo za delovna razmerja DSSS. Prijave sprejemamo 15 dni po objavi. Prijavljeni kandidati bodo obveščeni o izidu izbire v 15 dneh po opravljeni izbiri.

Služba družbenega knjigovodstva v SRS

Podružnica 51500 Kranj

objavlja prosta dela in naloge

KONTROLORJA
V INTERNI KONTROLI
EKSPOZITURE
ŠKOFJA LOKA

Kandidat mora izpoljevati naslednje pogoje:
— višja strokovna izobrazba ekonomske ali pravne smeri ter
— 2 leti ustreznih delovnih izkušenj v finančni stroki.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov Služba družbenega knjigovodstva v SRS – podružnica 51500 Kranj, Trg revolucije 2, kadrovska služba.

TOMO KRIŽNAR: »BOS PO ČRNI CELINI« 11

Zakaj, hudiča, sem padel v ta črni svet? Ker me ubija pusta gorenjska vsakdanjost, ker si poskušam dokazati, kaj vse zmorem in upam, in se tako rešiti kompleksov? Ker se ne morem sprijazniti z grenko resničnostjo in bežim v sanje velikih potovanj? Sem mogoče preveč grabežljiv in hočem od življenja preveč? Mi zato manjka skromnosti in se ne bom nikdar nikjer umiril? Sem torej tipičen primerek in proizvod naše razvite, pohlepne družbe, ki je svoje strasti še malce potenciral... Mar zato sam begam po puščavah in džunglah in iščem odgovore, ki jim vsem še vprašanj ne vem?

• • •

Ta hip sovražim ljudi okoli sebe. Nesramno se mi reže. Glej ga, kakšen mrk grozeč pogled! Zvedavo me opazujejo le otroci. Ko mi kri že zaliva oči, se slednjič le spomnim, da sem na svoj prvi avtostop v Amsterdam nesel s seboj očetov nož in strašilno pištolo, v Indijo sem potoval s palico, v Ameriki pa sem se že po najnevarnejših mestih potikal brez vsega. Ko so me kolegi spraševali, kako si upam, sem dejal, da sem prišel do spoznanja, da je najboljše orožje ljubezen do vsega, kar te obdaja. Če jo ljudje začutijo v sebi, ti nihče ne bo delal sile. Nasprotno. Povsod boš dobrodošel. Kako to, da sem potemtakem na tej vročini sredi raja komarjev nenadoma tako poln sovraštva?

Toda počasi se le umirim. V oči se mi spet vrne zdrav izraz. V srcu je toplo. In glej, tudi črnci se mi začno nasmihati, ženske ne beže več okrog polnih kant. Majhen deček se približa in mi poda veliko pomarančo, ki mi jo je poslal njegov oče, po turško sedeč na revni, grobo zbiti stojnici. Fant mojih let porine voziček, na katerem ležim, v hladno senco. Kriza je mimo. Kupil si bom mrežo proti komarjem in se sprehodil med veselim življenjem ob reki, kjer se že zbirajo ribiči.

Do meje Republic populaire de Benin se pripeljem s taksijem skoraj zastonj. Dvanajst se nas pritolče po obupni cesti v stari škatli. Ne muči me samo gneča. Turoben in kiselkast vonj me davi in vesel sem, da sem šel na pot brez zajtrka. Sopotniki so trgovci, namenjeni na veliki trg v prvo čezmejno vas. Vsako leto se z vseh koncev zberejo v Mellanvillu pripadniki plemena Busa. Jezita me njihova nenehna začudenost nad menoj in histeričen smeh. Po trebuhu se tolčejo in z očmi zavijajo. Na mej: mi spet delajo sitnosti.

Ko danes potuješ po Beninu, nekdanjem Dahomeju, se počutiš varnega. Lobanje se ne veljajo več okrog slamnatih, okroglih koč. Pragozd molči. Bobnanje se oglaša le še za zabavo. Tudi tisti véliki v kraljevi palači sredi Abomeha molči. Včasih je le nekaj udarcev po njem dvignilo na bojni pohod vse mesto. Evropskemu turistu, ki se potika po tej deželi ob Biaferskem zalivu, se ni treba bati, da mu bodo odtrgali glavo. Naši mornarji, ki se vračajo iz tega dela sveta, govorijo, da je vsako razgledovanje po nočnih ulicah Cotouna, Porto Nova in drugod nevarno, da te mladi črni huligani lahko pretepejo kar tako, za zabavo. Morda, toda samo v primeru, če nosiš svojo belo glavo naokrog oholo in ti iz oči sije prezir!

Ko sem se odpravil od doma so za mano vpili, da me v Afriki čaka neznosen kotel, da me bodo ostri beli zobje v debelih ustnicah zgrizli in v nosovih in ušesih črncev sem že videl svoje bele kosti... Večina ljudi v Evropi si še danes tako predstavlja Afriko. Le odkod takšna predstava o deželah, kjer so črni ljudje v večini?

Ko so na francoski dvor pripeljali prve črne ljudi, so bili seveda dvorjani vsi iz sebe. Krasne dame so v svoji prelestni občutljivosti ob pogledu na močne, v naravni harmoniji gibajoče se mišiče črnih nagih fantov, vpile »ah« in padale v nezavest. Iz njihovih spalnic so tudi prišle novice o nenevadnih sposobnostih črnih sužnjev. Cerkev jih seveda ni priznala za ljudi. Njihova črna barva in divji pogledi so se lepo skladali s tedanjo predstavo o hudiču in peklu.

Prvi raziskovalci črne celine so svoja potovanja v neznano radi dramatizirali in se po vrnitvah v toplih salonih meščanskih hiš imenovali heroje. Njihovi potopisi so prišli kar prav razvijajočemu se imperializmu. Tudi trgovina s sužnji se je razvila na temelju vsesplošnega prepričanja, da bitja, ki prihajajo iz druge kulture, ki so drugačne barve, ki drugače mislijo, niso ljudje, pač pa nekakšne črne živali, ki se jih da dobro izkoristiti. Kolonializem je ugonobil več ljudi kot vse bratomorne vojne v zgodovini črnega kontinenta.

Iz Abomeha, le lučaj pred beninskimi peščenimi plažami Atlantskega oceana, so torej prihajale razburljive novice o velikih pokolih, ki so jih prirejali dohomejski kralji za utrjevanje svoje strahovlade. Danes je palača prazna. Nekaj kilometrov dolgo obzidje z vzidanimi človeškimi spodnjimi čeljustmi je popravljeno. Dvonadstropna vhodna stavba z visoko slamnato streho meče senco na dvorišče. Kralj se ne sprehaja več po tlaku iz človeških lobanj sovražnikov, sosednjih kraljevskih družin.

• • •

Palača ima svojega vodnika, ki zahteva, da si v znak spoštovanja pred vstopom slečeš srajco in se golih ramen zrineš v notranjost. Zidovi so zidani z malto, ki so jo delali s pomočjo človeške krvi...

Zakladi ti vzamejo sapo. Zlato, srebro, orožje... pobarvani prti s prizori iz življenja velikih okrutnežev. S srebrom obloženi prestol ima podstavke za noge iz človeških lobanj. Srh ti povzroče tudi rdeče celice z mučilnimi napravami. V mraku oči razpoznajo kultno orodje in žrtvenike.

Ko sem se peljal po veliki reki Kongo med Zairom in Ljudsko republiko Kongo, je do ladje prispela piroga z dvema veslačema in tremi potniki. Običajno moji afriški sopotniki tovorijo s seboj polne košare z obleko in hrano, ti trije pa so brez vsega urno skočili s piroge na našo ladjo, piroga je naglo zdrsnila nazaj v rečni tok in kapitan se je po kratkem pogovoru s trojico umaknil nazaj v visečo mrežo. Ostali domačini so se jih izogibali med vožnjo kot kuge. Zvečer smo jedli brez njih.

Črnska mesta urbano niso urejena

Napori Ljubljanskih psov. – Foto: Borut Grce

Kako je bilo na rock koncertu

Sobota, 28. junija: Rahlo do pretežno oblačno, a brez nevarnosti dežja. Radovljiška mladina že od jutra pridno pomaga pripravljati prostor pri kopališču za popoldansko prireditev – prvič bo v občini željno pričakovani rock koncert.

Koncert se je po dobri stari navadi začel z enourno zamudo, a vseeno, začel se je. Ob prvih zvokih Zvoneta Zupčiča, mladega predstavnika akustične glasbe, so si prireditelji, med njimi je eden najbolj zagrizenih pobudnikov Brane Mrak, pošteno oddahnili. Mladi Blejec, ki je prebil otvoritveni led, je očitno napredoval na vokalnem in instrumentalnem področju. Za njim je prišel na oder duo Kladvi. Kladva sta zaigrala pet lastnih skladb s pretežno družbeno-angažirano tematiko, za njima pa je bil na vrsti Brane Erman, »radovljiški Bob Dylan«. Poznamo ga kot izkušenega izvajalca contry in folk glasbe. Vrhunec je instrumentalni del koncerta nedvomno doživel z nastopom novoustanovljenega improviziranega tria Jani Kovačič in Sedmina. Navdušil je.

Za njimi so prevzeli mikrofon predstavniki punk rocka Ljubljanski psi in Berlinski zid, ki so bili sicer zelo glasni, a manj razumljivi. Omeniti velja še »Rastlna z ,ledrjakno' in saksofonom in ostale«, ki so s svojimi poskusi prijetno zabavali. Trije zanimivi nastopi so bili to: Pantakan, Filomena in Feniks, ki so za zaključek ponudili široko rock paleto.

Še oznaka publike: čuvarji reda so ostali brez dela, kar je za takšne prireditve redkost.

Seveda ne smemo pozabiti, da so družbeno-politične organizacije to manifestacijo podprle z vsemi močmi, še posebej OK ZSMS in tako prispevali k uspešnosti prireditve. Skratka, podobnih koncertov si v Radovljici želimo še in upamo, da ne bo ostalo pri osamljenem poskusu.

Andrej Kokot

Družba domačih fantov, rujno vince, pesem, vriskanje, ob polnoči pa še težak komat na ramena ženina pred skokom v zakonski jarem in v zadnji premislek pred usodnim »da«. To je bila podoba fantovščine pred časom pri Lovcu v Goričah. Škoda, da se ta in tudi drugi poročni običaji ohranjajo le še tu in tam na podeželju. – Foto: A. Mali

Ivan Jan 1

Kokrški odred 8. maja 1945 prvi v Celovcu

– Iz Bistrice je odred čimprej hotel priti v Celovec, dasiravno Nemčija še ni kapitulirala – 8. maja dopoldne se skozi Bistrico pripeljejo prvi hladni Angleži – Odred zbira vozila in vagone za prevoz v Celovec – Razmere v Celovcu tik pred kapitulacijo – Manipulacija gauleiterja dr. Friedricha Rainerja in ostalih – Odred se je z vlakom in s komioni med 12. in 13. odpeljal iz Bistrice proti Celovcu – S prijaznejšimi britanskimi oficirji kot so bili prvi, so sestavili zavezniško-jugoslovansko avto kolono – Skozi gnečo umikajočih se sovražnikov so se 8. maja med 14. in 15. uro skupno pripeljali v Celovec – Vlak z drugim delom odreda je bil v Celovcu že ob 14. uri – V Celovcu niso bili lepo sprejeti in vendar je bil Kokrški odred res tista jugoslovanska enota, ki je prva prišla v Celovec – V Celovcu je bilo ogromno sovražnih vojska – Britanci so se takoj začeli obnašati gospodovalno – Politkomisar 3. čete 3. bataljona Kokrškega odreda je Jezuitsko vojašnico v Celovcu prevzel od nemškega oficirja na zelo zanimiv način – Kokrški odred je moral čakati, da so mu Britanci dovolili nastanitev – Bežeči sovražniki se niso dali razoroževati – V Celovcu je bilo sila zagatno – Anglo-Amerikanci so zasedli Koroško kot njim dodeljeno ozemlje – Takoj je čutiti delovanje nacističnih sil o »nedeljivi nemški Koroški« – Negativni rezultati Jaltske konference so bili vse bolj boleči.

* * *

Odred, ki je do 8. maja dopoldne v osvobojeni Bistrici že vpeljal red, vzpostavil Komando mesta, zajel že veliko Nemcev in Avstrijcev, sprejel, preoblekel in oborožil Francoze in druge jetnike z Ljubelja, je moral spet misliti na to, kako bi čimprej prišel v Celovec. To je bilo spričo tolikih vojskà, ki so silile v osrčje Koroške, težavno vprašanje. In odred je bil zdaj na neznanem ozemlju.

Zmeda je postala še večja, ko so se sredi dopoldneva skozi Bistrico pripeljali prvi Angleži. Torej so bili tudi oni že na Koroškem. Ker so pa partizani že vedeli, da zahodni zavezniki do njih nimajo čistih računov, kar je pokazalo hladno in pokroviteljsko obnašanje oficirjev v džipu, so se odločili za pot proti Celovcu.

Kokrški odred je zdaj štel 400 borcev. Žal natančnega podatka ni, vendar je številka precej točna. Za kake operacije je bil še preslaboten, zlasti proti takemu sovražnikovemu gnezdu, kot je bil Celovec.

Ker so partizani zasedali pošto, občinski urad in železniško postajo v Bistrici, so po telefonu zvedeli, da se z zahodne strani bližajo Celovcu tudi Anglo-Američani. Zdaj je Kokrški odred začel pripravljati in usposabljati razna zaplenjena vozila in tudi železniške vagone.

Huda zapreka pa je bila Drava, čez katero so se že pomikale dolge kolone umikajočih se sovražnih vojskà.

Da bi bolje spoznali, kako je ob Dravi, kako z mostovi in s potjo proti Celovcu, sta se z majhnim spremstvom v avtu odpeljala na oglede komandant odreda in pomočnik politkomisarja. Politkomisar odreda in pomočnik komandanta sta medtem vodila priprave v Bistrici.

V Celovcu pa so bili tedaj, seveda še ilegalno, že koroški politični delavci OF, med njimi tudi Miha Rigl-Peter Podjunski.

* * *

Da bi bolje razumeli dejavnost Kokrškega odreda, poglejmo, kako je bilo tedaj v Celovcu in v njegovi bližini.

Po celovškem radiu je bilo 7. maja zvečer objavljeno, da so sovražne sile začele zasedati Koroško, naslednji dan pa je to vest prinesla tudi »Kärntner Zeitung«.

Gauleiter dr. Friedrich Rainer, ki je imel sedež v Celovcu, se je tega tako prestrašil, da je pristal na »izročitev oblasti začasni deželni vladi prek glavarja Mainarda Natmessniga«. Vendar pa je bila tudi to samo igra okrog namena, da bi ta vlada storila vse v smislu »nedeljivosti Koroške« in da bi zaščitila naciste.

A to še ni bilo vse. Že v noči na 7. maj je zaskrbljeni, a še vedno delujoči dr. Rainer med telefonskim pogovorom z generalfeldmaršalom Albertom Kesselringom, tedanjim komandantom vseh nemških front v južni Evropi, izražal strah, da bi Koroško prav lahko zasedli Titovi partizani. Potem je predlagal, naj bi, če Koroška že mora biti zasedena, to storile angleške, nikakor pa ne sovjetske ali Titove sile. V tem smislu je deloval tudi poveljnik nemške armadne skupine »E« generalpolkovnik in vrhovni poveljnik za jugovzhod Alexander von Löhr, ki je svojo veliko armado tedaj umikal že čez Štajersko z željo, da bi čimprej dosegel Koroško in zahodne zaveznike.

V tem manevriranju je tako prišlo do tega, da gauliter predal oblast na Koroškem glavarju, svojemu zvitemu namestniku Mainardu Natmessnigu. Ob tej priložnosti je dr. Reiner ponoči na 7. maj, ko je rajh praktično že razpadel, še vedno pozival koroško prabivalstvo, naj »sedaj vsi strnjeni in z vsemi močmi nastopijo za svobodno in nedeljivo Koroško«.

To naročilo in »oporoko« zloglasnega nacističnega veljaka, ki je potem polagal račune prav v Jugoslaviji, je deželna vlada začela takoj izpolnjevati.

Zato ni bilo enostavno iti v Celovec, kajti v njem je bilo še veliko nemške oborožene sile. Proti Koroški je po zatrpanih cestah začela s Štajerske prodirati tudi vsa 14. divizija in druge enote 4. operativne cone. Nemške oblasti v Celovcu so bile lahko zaskrbljene. Obroč so krepile še čete Anglo-Amerikancev, ki pa so si jih Nemci želeli. Te so jugoslovanskim enotam takoj začele delati težave.

Dne 7. in 8. maja 1945 sta bila tako Koroški kot tudi Kokrški odred na Koroškem osamljena. Zanju je delal le čas.

Osnova tem prodiranjem je bila odločitev glavnega štaba JA za Slovenijo, s katero se je štab 4. operativne cone v obliki depeše seznanil 2. maja opoldne. Glasila se je:

»Vsled spremenjene situacije in novih nalog cone izvršitve takoj koncentracijo vse divizije na sektorju Smrekovec–Železna Kapla. Primorska vsa osvobojena; svoboden Trst, Gorica, Tržič, Idrija! Kveder«.

* Tudi o tem vprašanju je zaradi pomanjkanja dokumentov napisanih že mnogo verzij. Tu bomo dokazali, da je bil Kokrški odred ne le prva enota JA, ki je prišla v Celovec, temveč tudi to, da je s svojimi prvimi deli prišla tja hkrati z Britanci, nikakor pa ne nekaj ur kasneje. To je bilo najpomembnejše. Seveda so se zavezniki hitreje znašli. Ker so bili močni, so se tudi obnašali tako, kakor so se. V tem je najdalj prišel Franček Strle v »velikem finalu na Koroškem«, vendar bo tudi tu treba uskladiti nekaj podrobnosti.

* Ta del poglavja je napisan predvsem na osnovi razprave dr. Toneta Ferenca, ki je pod naslovom »Poslednji dnevi vojne v Sloveniji« izšla v »Naši obrambi« št. 6/1970, in obsežnega dela Frančka Strleta »Veliki finale na Koroškem«, ki tudi uporablja omenjeno Ferenčevo razpravo, dodaja pa še vrsto drugih novosti

Tisoči so se udeležili prvega Žirovskega dne – dneva veselja. – Foto: Brigita Grošelj

Prvi Žirovski dan

Žiri – Od sobote, 28. junija, do ponedeljka, 30. junija, je potekal prvi Žirovski dan, ki ga je žirovsko turistično društvo pripravilo s sodelovanjem aktiva kmečkih žena, lovskega društva in ribiške družine pod pokroviteljstvom krajevne konference SZDL. Pisana etnografska prireditev je veliko ponudila. Osrednje prizorišče je bilo pred osnovno šolo, v kateri je bila razstava čipk, gobelinov, tapiserij, lovska in ribiška razstava, razstava rezbarskih, slikarskih in kiparskih del. Z okrog tristo eksponati se je predstavilo preko sto krajanov. Na ogled je bilo sto čipk, približno šestdeset gobelinov in tapiserij. Predstavili so se tudi žirovski slikarji: Jože Peternelj-Mavsar, Milan Dolenc, akadamska slikarja Tomaž Kržišnik in Stane Kosmač, Vinko Podobnik, Pavle Sedej, Ernest Kavčič in Zoran Mlinar. Slikarska dela so dopolnjevale plastike samouka Mirana Mazzinija. Manjkalo je nekaj uveljavljenih slikarjev, s čimer bi bila podoba žirovske likovne ustvarjalnosti popolna.

Obiskovalci so tri dni trumoma obiskovali razstavo. Po grobi oceni jih je bilo blizu 4.000. Okrepčali so se lahko z domačimi specialitetami: krofi, štruklji, ocvirkovico, tudi kačje sline ni manjkalo. Za spominke so poskrbeli mlajši, ki so prodajali obeske, male klekljarske blazinice s kleklji in drugo. Obiskovalci so si ogledovali tudi muzejske zbirke in tako dobili celovit vtis o življenju v hitro razvijajočem se kraju.

Kaže, da bo prireditev postala tradicionalna.

Nejko Podobnik

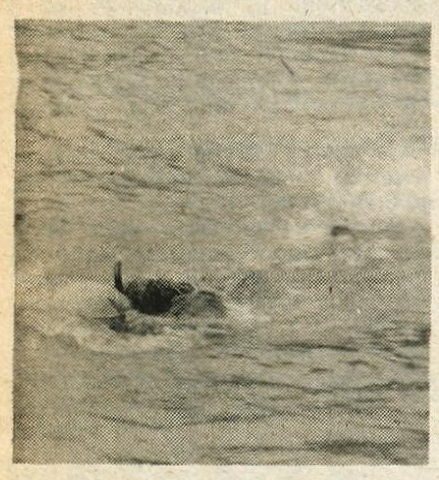

Preizkus obrambnih sposobnosti potapljalcev – *Društvo za podvodne dejavnosti iz Kranja je konec junija priredilo že tradicionalni spust po Savi. Tekmovanja se je udeležilo devet ekip iz Ljubljane, Maribora, Trbovelj in Kranja. Vsi sodelujoči so pokazali izvrstno telesno pripravljenost, vendar se je Kranjčanom poznalo, da so v Savi domači. Na desetkilometerski progi so si priplavali vsa tri prva mesta. Pri izvedbi tekmovanja so za varnost skrbeli gasilci in člani Brodarskega društva. – R. Jerala.*

V petek, 27. junija, je predsednik občinske skupščine Škofja Loka Viktor Žakelj priredil sprejem za učence, ki so v vseh osmih letih osnovnega šolanja dosegli odličen uspeh. Na sprejemu je bilo 55 odličnjakov iz petih centralnih šol. – Foto: F. Perdan

D Šiška – *V Šiški so se intenzivno lotili akcije za lepo in zdravo okolje. 'ale novo ustanovljena pionirska desetina na primer, ki so jo uniformirali v ionirje – gvardijane, nadzoruje svoje šolsko okolje. TD Šiška ima trenutno 00 starejših članov in kar 3.900 pionirjev. Velja pravilo, da se vzgoja začenja ri mladih kadrih. – S. Skočir*

Dražgoški kruhki ne bodo izumrli

Trinajstletna Milena Jelenc iz Dražgoš je pred dnevi končala šesti razred. Domači so jo pohvalili, saj je razred izdelala s prav dobrim uspehom. Toda mene je zanimalo nekaj drugega. Milena je namreč najmlajša izdelovalka malih dražgoških kruhkov. Veliko spretnosti in smisla za oblikovanje je potrebno. Milena se uči pri stari mami Mariji, ki jo daleč naokrog poznajo kot izdelovalko malih kruhkov. Milena je sama pripovedovala: »Za izdelavo kruhkov me je navdušila stara mama, ki je zelo spretna in ima veliko smisla za oblikovanje raznih modelov. V začetku sem jo samo opazovala, pred letom sem ji začela pomagati. Najprej sem se lotila najbolj enostavnih delov kruhka, nato so prišli na vrsto vse bolj zahtevni vzorci. Imam smisel za oblikovanje, kar mi zelo pomaga pri izdelavi kruhkov. Pred dnevi je mamica praznovala god in pre-

Milena s svojim prvim malim kruhkom.

mišljevala sem, kaj bi ji podarila. Spomnila me je stara mama, naj mamici sama naredim mali srček. Zamisel je bila imenitna in z veseljem sem se lotila dela. V začetku je bilo težko, toda šlo mi je vse bolj od rok in ko je bil srček pečen, sem bila vesela in ponosna, saj je bil to moj prvi samostojni izdelek. Tudi mamica se je razveselila darila, dobila sem še večje veselje in spodbudo za nadaljnje delo.«

Milena se vozi v šolo v Železnike. Pozimi, ko zapade veliko snega, mora v dolino peš. Še naporneje je nazaj, saj se cesta vije strmo v klanec in do doma porabi kar dve uri. V prostem času pomaga stari mami pri izdelavi kruhkov. »Tudi med počitnicami bom delala male kruhke,« je še dodala Milena. Če bo res šla po stopinjah stare mame Marije, izdelava malih kruhkov v Dražgošah še ne bo tonila v pozabo.

A. Kerštan

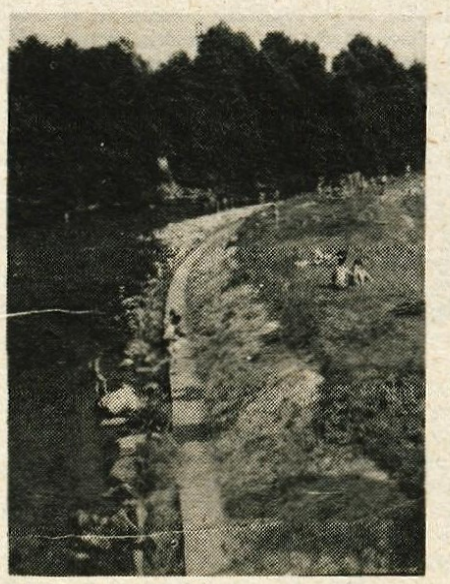

Začetek kopalne sezone – *Na kopališču v Goričanah se je preteklo soboto in nedeljo zbrala množica kopalcev in tako tudi uradno odprla letošnjo kopalno sezono. Dobro urejena okolica reke Sore in solidna postrežba v okrepčevalnici Kompasovega motela Medno bosta ob lepem vremenu prav gotovo privabila številne obiskovalce od blizu in daleč. (-fr)*

Črtomir Zorec

NEKAJ BESED O KAMNIKU

OB NJEGOVI 750-LETNICI

Stara kaplanija – zdaj knjižnica – najlepša hiša v Komendi (zaradi portala in freske)

(48. zapis)

Lotevam se pisanja o Komendi, kraju v jugozahodnem kotu kamniške občine, ki je zares znamenit po svoji zgodovini; hkrati pa tudi romantično skrivnosten zaradi dogodkov v zvezi z rodom Petra Paola Glavarja, ki je tu živel v letih 1744 do 1765.

O Komendi je bilo že veliko napisanega. Pesniško lepo je o njej in o Petru Pavlu Glavarju pisal Ivan Pregelj v knjigi, ki je izšla leta 1922 (v Izbranih spisih ima povest naslov Odisej iz Komende). V novejšem času pa se je realni zgodovini svoje fare posvetil tamkajšnji župnik Valerijan Demšar (o njegovih študijah in o njegovi poti na Malto, bo še stekla beseda v teh zapisih).

No, zaradi te vsesplošne vednosti o imenitni Komendi (sloveče ne le zaradi svoje zgodovine pač pa tudi zaradi lončarske obrti, ki je tu doma pa seveda tudi zaradi konjereje in konjeniškega športa ki se v zadnjih desetletjih tesno povezujeta s krajevnim imenom, ostaja piscu teh zapisov le naloga, da se s kratkimi omembami o preteklosti in bežnimi vtisi o sedanji Komendi nekako oddolžim lepi komenški deželici, ki ji pripisujem kar celo vrsto krajevnih zasledkov: Našivič, Klanek, Breg, Potok, Podboršt, Mlaka, Komendska Dobrava, Gmajnica, Gora, Kapla vas in Križ; morda tudi še Moste, Suhadole in Žeje.

IME KRAJA

Komenda, neslovensko zveneče ime. Pa vendar tako staro: listina iz dobe 1147–1154 govori o duhovniku Altvinu, ki je takrat služboval, pri sv. Petru, še sedaj farnem patronu Komende. Po njem se je včasih župnija tudi imenovala, ko še ni bila podrejena viteškemu redu Maltežanov.

Na ta čas še danes spominja ime Kaple vasi blizu Komende – poimenovana je bila pač po kapeli sv. Petra, starem farnem patronu. Mimogrede je treba še povedati, da so kraji okrog Komende znani tudi po odkritjih staroslovanskih grobišč. Celo Rimljani so tu pustili svoje sledove.

No, odkod pa sedanje krajevno ime – Komenda?

Ko so spričo neuspelih križarskih vojn muslimanski Turki in njim sorodni neverniki osvojili Sveto deželo, so se tamkaj živeči in delujoči pripadniki viteškega reda Ivanovcev ali »hospitalarjev« hočeš nočeš morali preseliti v Evropo. Prišli so tudi v naše kraje (poleg kamniške Komende, poznamo še komendo pri Polzeli v Savinjski dolini) in si pridobili v last velika cerkvena posestva. Ali so jim bila dodeljena, ali pa so jih kupili? Te posesti so imenovali v skladu s pravili svojega reda – komende, njihov upravitelj se je imenoval Komendator. Moral pa je biti ta Komendator vselej duhovnik, pripadnik reda malteških vitezev Ivanovcev.

No, govorim zdaj o Ivanovcih, zdaj o Maltežanih. Red je dobil ime po svojem izbranem zavetniku Janezu Krstniku že v Jeruzalemu: odtod staro ime Ivanovci (»Janezovci« pač ne moremo zapisati!) Glede Maltežanov je pojasnilo še lažje: po umiku iz Svete dežele si je red izbral za sedež svojega velikega mojstra otok Malto v Sredozemskem morju.

Kdaj pa so »Maltežani« prišli v naše kraje? Prav točnega podatka nimam pri roki. Le to je znano, da je bila fara sv. Petra v Kapli vasi (tako se je Komenda prej imenovala) že leta 1323 podrejena viteškemu redu Ivanovcev z otoka Malte.

Verjetno pa se je red naselil tu že prej, morda v sredini 13. stoletja ali celo ob koncu 12. stoletja. Vsaj viri iz leta 1256 omenjajo »hišo reda sv. Janeza Krstnika iz Jeruzalema« pri sv. Petru.

Ker pa se je gospostvo imenovalo Komenda je pretežni del Kaple vasi dobil novo ime – Komenda. Le delček starega naselja se še danes imenuje Kapla vas.

GOTSKO ZNAMENJE

Še preden prideš po položnem klancu do komenške cerkve, se ti oko ustavi na vitkem kamnitem znamenju v vogalu nekdanjega farnega vrta (zdaj je tam blizu pokopališče). Če tudi znamenje po svoji obliki res spominja na nekatera kužna znamenja, to vendar ni nobeno kužno znamenje. Le-ta so vselej postavljali daleč od vaških središč, kje sredi polj, pač tam, kjer so pokopovali od kuge umrle. Komenško znamenje bi prej utegnilo biti pokopališki svetilnik, ki so jih postavljali v srednjem veku. Ob sobotah in ob nedeljah so v njihovih linah prižigali večno luč v spomin umrlih faranov tamkaj pokopanih.

Lep tak primer je znamenje – svetilnik na pokopališču v Hodišah na Koroškem. Značilna lokacija kužnega znamenja pa je pod lipo na polju pri Cerkljah – dober streljaj od vasi.

Komenško znamenje ima vklesano letnico 1510. Poleg letnice je vklesan tudi malteški križ.

Gotsko znamenje iz leta 1510 v Komendi

Taborniški odred

Ker je v krajevni skupnosti Vodovodni stolp veliko zanimanje za taborništvo, so pretekli teden ustanovili samostojni taborniški odred in ga poimenovali po znanem gorenjskem partizanu Stanetu Žagarju mlajšemu, ki je padel 22. aprila leta 1942 v Okrogelski jami. S poimenovanjem so soglašali občinski odbor Zveze borcev, komisija za ohranjanje tradicij pri občinski konferenci SZDL in izvršni odbor občinske taborniške zveze.

-jk

Škofjeloški mladinci na lokalni delovni akciji

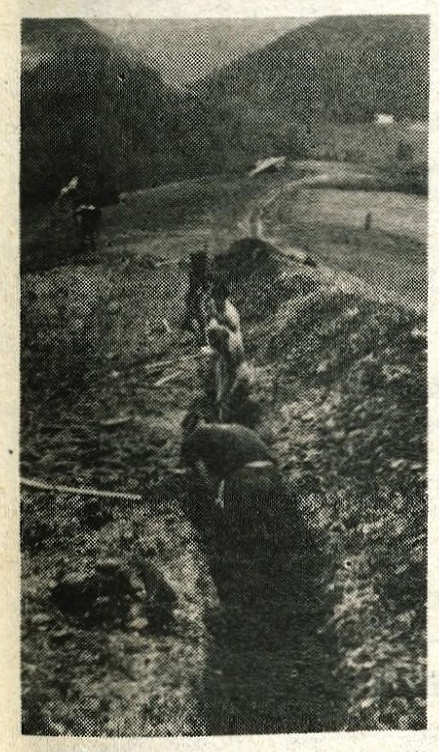

Mladi Škofjeločani pri izkopavanju vodovodnega omrežja visoko na pobočjih.

V soboto in nedeljo, 28. in 29. junija je Občinska konferenca ZSMS Škofja Loka organizirala lokalno delovno akcijo v Podporeznu. Pobudnik je bila Strokovna služba občinske skupnosti za socialno skrbstvo, sama akcija pa spada v okvir akcij skupnostnega socialnega dela, ki se zavzema, da bi kmetje visokogorskih kmetij ne zapuščali.

Ko je potres leta 1976 kmetu Prezelj Aleksandru poškodoval hišo, se je odločil za nadomestno gradnjo. Ko je bila hiša dograjena, je bilo potrebno izkopati vodovodno omrežje v dolžini 600 m. Prezeljeva družina ima štiri še nepreskrbljene otroke, finančnih težav pri izkopavi vodovodnega omrežja bi sama ne zmogla.

Po dogovoru s Strokovno službo občinske skupnosti za socialno skrbstvo se je OK ZSMS Škofja Loka odločila, da prevzame dela. Občinska konferenca SZDL je prispevala finančna sredstva za hrano in pijačo, SGP Tehnik je posodil orodje. Mladinci so v dveh dneh izkopali 250 m vodovodnega omrežja in se domenili, da bodo akcijo ponovili in začeto delo dokončali.

Mladi, ki so sodelovali v tej delovni akciji, so bili vsi udeleženci letošnje mladinske delovne akcije v Beli krajini, kjer je sodelovala naša brigada v prvi izmeni in dosegla lepe uspehe, med drugim izpolnila obljubo pred odhodom na akcijo in osvojila najvišje priznanje, trak akcije.

Potrebno bi bilo pritegniti v akcijo še več mladih, saj ni potrebno posebej govoriti o tem, kako je mladinsko prostovoljno delo pomemben dejavnik h krepitvi in oblikovanju mlade človeške osebnosti.

Mojca Pirman

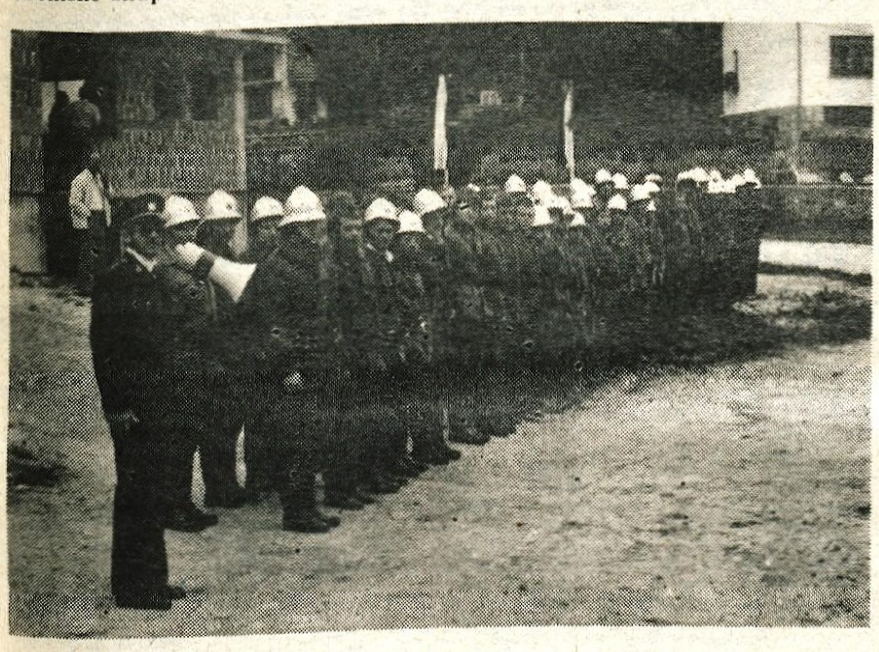

Sektorska vaja na Trsteniku — *V okviru krajevnega praznika so Trsteničani organizirali gasilsko vajo. Namišljen požar je izbruhnil v kulturnem domu, gasila je domača enota. Ko pa se je zaradi močnega vetra ogenj razširil še na sosednje objekte, so poklicali na pomoč gasilce iz Gorič, z Golnika, s Kokrice, iz Britofa in Predoselj. Enota CZ s Golnika je prevzela reševanje ponesrečenih iz poslopja. Izurjenost gasilcev je bila zadovoljiva, a ugotoviti je bilo moč, da primanjkuje predvsem osebne zaščite ob vstopu gasilcev v zadimljen prostor. Po končani vaji so se vsi gasilci udeležili otvoritve spomenika in novega doma.*

Meddruštvena jamarska odprava na zbornem mestu v Kranju pred odhodom v brezno pri Leški planini — Foto: F. Perdan

Jamarji v globinah Jelovice

Kranj — 17 jamarjev iz osmih jugoslovanskih društev in klubov je v drugi polovici junija krenilo na prvo jugoslovansko meddruštveno odpravo v 534 metrov globoko brezno pri Leški planini, ki je tretja naglobja raziskana jama v državi. V odpravi so sodelovali Drago Korenč (Logatec), Milan Erič (Ribnica), Tone Ilerščič in Edo Mekinda (Rakek), Vili Skok in Matjaž Drašak (Alpinistični odsek Kranj), Dane Holcar, Franc Holcar in Dušan Drolc (Kamnik), Svjetlan Hudec (Zagreb), Aleš Lajovic (Ljubljana) in člani kranjskega Društva za raziskovanje jam Slavc Manfreda, Brane Benčevič, Sašo Finžgar, Igor Potočnik, Majda Pintar in Matjaž Chvatal, ki je bil vodja odprave. Odšli so proti breznu, ki je 2. julija praznovalo drugo obletnico odkritja. Zjutraj so se začeli spuščati v brezno. Prva nezgoda se je 90 metrov globoko pripetila Kranjčanu Benčeviču. Odpovedala mu je vrvna zavora, ki omogoča varno spuščanje po vrvi. Moral se je vrniti. 11 jamarjev pa je raziskovalo brezno do globine 260 metrov. Menfreda in Ilerščič pa sta odšla v nedavno odkrit pozabljeni rov z nekaj sto metrov vrvi. Spustila sta se v še neraziskano brezno sredi tega rova. Brezno ima skoraj 100 metrov vertikale, končuje pa se v globini 300 metrov. Manfeda je med plezanjem iz brezna s transportno vrečo nehote sprožil skalno lusko s stene, ki je padla na 30 metrov globje stoječega Ilerščiča. Poškodovala mu je roko, vendar je z eno samo zdravo roko priplezal iz brezna.

Kranjčani bodo še organizirali takšne meddruštvene odprave. Krona 23-letnega uspešnega delovanja pa bo zvezna odprava v najglobjo jamo sveta, 1332 metrov globoko Pierre St. Martin, in republiška jamarska orientacija. Še letos pa bodo ponovno organizirali raziskovalno odpravo v brezno pri Leški planini. Velikega, nad 2 kilometra dolgega podzemnega sistema še ni konec. V breznu so jamarji že preživeli nad 2000. ur.

M. C.

Na obisku pri zdomcih

Radovljica — Tamburaški orkester osnovne šole iz Bohinjske Bistrice se je maja več dni mudil pri društvu delavcev na začasnem delu v Essnu. To je društvo Bled, s katerim radovljiška občina že dolgo uspešno sodeluje. Mladi tamburaši so nastopili na osrednji in na društveni proslavi ob dnevu mladosti ter bili izredno lepo sprejeti.

Zdaj obisk vračajo člani društva Bled, ki gostujejo v Radovljici. Ogledali so si lepote Bohinja in Gorenjske ter se spoznali s številnimi mladimi Radovljičani.

D. S.

Akcija blejskih mladincev

Bled — Blejski mladinci so 28. in 29. junija organizirali delovno akcijo. Kopali so jarek za električni vod javne razsvetljave na Selški cesti na Bledu. K sodelovanju so povabili tudi občinsko mladinsko delovno brigado Stane Žagar iz Radovljice, ki se pripravlja na odhod na mladinsko delovno akcijo Istra 80. Ker z deli zaradi zahtevnosti niso končali, bodo v naslednjih dneh z akcijo nadaljevali v popoldanskem času. Tudi s to akcijo je blejska mladina, ki dela v treh osnovnih organizacijah ZSMS, to je v osnovni organizaciji Bled in Bled — Rečica ter v aktivu ZSMS Mlino, dokazala svojo aktivnost.

Miha Potočnik

Koncert Jazz kvarteta

Radovljica — V petek, 11. julija, bo ob 20. uri v avli osnovne šole A. T. Linharta v Radovljici koncert Jazz kvarteta pod vodstvom Andreja Arnola. Prireja ga klub radovljiških študentov.

Tudi to se zgodi

Tržič — *Skrb, da ob vsakem pomembnejšem prazniku v mestu zaplapolajo zastave, so Tržičani zaupali domačemu komunalnemu podjetju. 210 zastav morajo komunalci vsakič izobesiti pa spet pobrati in jih seveda primerno shraniti.*

Dela je gotovo dovolj, posebno še, ker zastave niso trajne. V dežju in soncu hitro zbledijo. Menda zdržijo samo leto in pol. Tako so izračunali v komunalnem podjetju. Potem jih je treba zamenjati z novimi.

Kljub temu pa so v družbenopolitičnih organizacijah nekoliko začudeno pogledali, ko so bili zadnji računi za izobešanje zastav precej višji od prejšnjih. Zakaj, na kakšni osnovi? Seveda so jih zavrnili. Toda, glej; v komunalnem podjetju so zagrozili, da zastave ob dnevu borca ne bodo zaplapolale, če jim novih cen ne bodo odobrili.

Izvršni svet skupščine občine, pristojen za te stvari, je cene, poporavljene kar za 300 odstotkov, potrdil. Kaj pa je drugega hotel? Brez zastav praznik res ne bi bil praznik. Nekaj krepkih pa je vendarle rekel na račun »svojevrstnega«, družbenopolitično nesprejemljivega pristopa komunalnega podjetja. Čeravno je od zadnjega spreminjanja cen minilo že štiri leta, bi komunalci res lahko ubrali primernejšo pot, brez nespodobnih groženj.

Navsezadnje pa; kdo je kriv, da so cene ostale enake kar štiri leta?

H. J.

Delavni mladi na Gorjušah

Gorjuše — Osnovna organizacija ZSMS Koprivnik-Gorjuše deluje že več kot dve leti. Po krajšem neaktivnem obdobju so osnovno organizacijo pred kratkim obnovili, tako, da je zdaj aktivna.

V osnovno organizacijo je vključenih 68 članov, lahko pa bi jih organizacija štela še več, vendar vse več mladih odhaja v dolino. Prav tako bi mladi lahko bolje delovali, ko bi imeli za svojo dejavnost boljše prostore. Sestanke imajo v stari dvorani, ki ni njihova last. Osnovna organizacija ZSMS se povezuje s krajevno organizacijo, izobraževalno-umetniškim društvom Gorjuše in z gasilskim društvom Koprivnik in Gorjuše.

Letos so pomagali pri gradnji gasilskega doma na Gorjušah. Opravili so že 430 delovnih ur, saj bo dom tudi za mlade precejšnja pridobitev. Razen tega so organizirali razne očiščevalne akcije in delovne akcije, sodelovali pa bodo na mladinski delovni akciji MDA Bohinj 80. Veliko pa se mladi ukvarjajo tudi s športom, saj imajo lepo urejeno športno igrišče.

Bida Zalokar

VAŠA PISMA

INVESTIRANJE Z DROBIŽEM ALI »ŠNOPS« IDEJE

Zabliskalo se je, dvignil se je dim in zagrmelo je, dim se je še dalje valil v vrhu Šmarjetne gore. Takrat se je pisalo leto gospodovo 1944. Vojno leto je bilo. Padla je še ena žrtev — žrtev, zaradi katere se ne bo nihče zavil v črno. Toda, mnogi bodo zavihali rokave, odstranjevali bodo ruševine, le vojne bo moralo biti prej konec.

Dom na Šmarjetni gori je bil zaminiran in pognan v zrak; sovrag se je nameraval tam gori utrditi, njihovi pomagači — švabobranci, smo jih imenovali, pa bi jim združno pomagali odganjati člane OF. Končno je prišlo odbodje, ko je orožje utihnilo. Razlegala se je pesem svobode. Z zavihanimi rokavi smo se preživeli sinovi lotili obnove in peli smo:

»Na ruševinah izmučene
domovine,
spet si postavimo nov dom,
nov dom . . .«

Vsakdo se ponosno spominja teh dogodkov. Prav je, da tistim, ki so se takrat šele rodili, to povemo. Tako smo družno po vojni obnavljali Šmarjetno goro. Dobila je elektriko, dobila je cesto in nazadnje še asfalt brez samofinanciranja. Tudi baraka je bila postavljena tu, namesto koče, in je bila namenjena gostinski dejavnosti. Na ruševinah pa je rastel nov moderen dom — pravcati hotel. Seveda ob naložbenem kapitalu občinskega proračuna, delovnih organizacij in bank. Tako je Šmarjetna gora dobila nov moderen gostinski objekt, do katerega si lahko prišel peš, pa tudi z avtomobilom. In se je pripetilo, da je bil hotel last nas vseh, pa hkrati nikogar. Bil je zaprt, na občini v Kranju pa je bil to že svojstveni problem. Kdo naj gospodari s to enkratno kapitalno naložbo? Ta bo seveda moral kriti lastno režijo in še odplačevati anuitete . . .

Gostinci, katerim je to naložbeni kruh, so obračali hrbet in se nezainteresirano nasmihali . . .

Ob vsakokratnem pogledu na Šmarjetno smo si lahko postavljali vprašanje in nanj iskali odgovor. Leta 1953 sem bil namreč kregan tudi jaz, ker sem zapisal: Sedaj pa na Šmarjetno goro gradijo cesto in zabijajo denarce, da pijandure, ki se bodo vračale, ne bodo zgrešile pota domov.«

Pa sem spet imel priliko prisluhniti pogovoru v Republiškem odboru sindikata delavcev uprave in pravosodja. Šmarjetno goro, hotel naj bi oni odkupili in ga uporabljali za občasne seminarje, ko pa bi bil prazen, bi ga dajali delavcem, članom sindikata, za oddih. Tako bi bil objekt zaseden vsako leto in bi bilo zlahka vračati anuitete za dolgove izgradnje in obnove. Tudi ta zamisel je kot plaz zdrsnila z vrha v dolino. Nekim članom zveznega sekretariata sem v razgovoru sam priporočal Šmarjetno, češ, železnica in letališče sta v bližini. Lahko smo neumorno vrtali in razmišljali dalje in iskali odgovor na to, kakšne zakonitosti pravzaprav tukaj vladajo?

Razgrnemo časopis »Glas« z dne 21. marca letos, kjer je D. Dolenc zapisala: »Ledena princesa na Šmarjetni gori«. Hotel je na fotografiji, pod njo pa napis: »Šmarjetna gora je glede na odlično lego, primerno višino, bližino mesta in čudovit razgled enkratna izletniška točka Kranja. Nekoč, ko tu ni bil, je tudi bila. Sedaj pa se je ozogibamo in nam skoraj na misel ne pride, da bi jo obiskali.« Dalje je še rečeno v besedilu: »Dolga leta je bil hotel zaprt in razjedal ga je čas. Nihče v Kranju se ni hotel ukvarjati z njim. Nikogaršnja last. Pravzaprav last že, toda skrb nikogar. Potem so pregovorili Djurića. Obljubili so mu, da bo imel vedno prednost med gostinci na Gorenjskem sejmu, da bodo hotel priporočali delovnim organizacijam, da bodo podprli njihove prošnje, da bo cesta redno vzdrževana. Nekaj tega so že storili, toda kljub vsemu se čuti ogoljufanega . . .« Pod sliko hotelirja pa še: . . . »S prvim aprilom bodo urejene sobe, glasba bo in potem upam, da bo obisk. Če bo steklo, ostanem, sicer v jeseni vse skupaj pustim . . .«

Djurić je le eden od prišlih gostinskih delavcev, kje pa so ostali, tudi teh ni malo. Premeteni so, pa raje gospodarijo z gostinskimi objekti, v katere so naložili kot kapital le drobiž, razvijajo šnops ideje, in uspeh je tu, poslujejo dobro, ustvarjajo zavidne dobičke, plačani so dobro, pa tudi v občinsko blagajno priteče marsikateri cvenk.

To modrost razvijmo še dalje. Gostinci prav radi vzamejo razlaščene gostilne, najprej v najem, nato pa jih poceni odkupijo in plačajo z drobižem. Tako je osnovna naložba minimalna, pa tudi stroški v kalkulaciji so minimalni, medtem ko so cene gostinskih storitev po tržnih cenah z zajetnimi naložbami v osnovna sredstva enake. Taki objekti nimajo anuitet, ali pa so le-te minimalne. Za rentabilno poslovanje zadostuje že 25 odstotna zasedenost, 30 odstotna zasedenost pa že prinaša 120 odstotni donos, 50 odstotna izkoriščenost zmogljivosti pa da 200 odstotno donosnost.

Karl Marx je zapisal, če da profit 200 odstotni donos, ga ni hudodelstva, h ktaremu se kapital ne bi zatekel!!!

Neuradno nam je prišla na uho vest, kako je že zasnovana prodaja gostilne na Gašteju. V spodnjih prostorih je lokal, pa tudi kleti so še tu, zgoraj v nadstropju pa mirno žive stanovalci in plačujejo stanarino upravljalcem stanovanjskih objektov. Lahko se vprašamo, kakšna bo cena za ta objekt, ki ni prazen. Minimalna bo. Edini resni reflektant je gostinsko podjetje, ki ga lahko odkupi z drobižem. Toda kaj bo s strankami in njihovo stanovanjsko varnostjo v nadstropju gostilne. Zapeti jim utegne drugačen »ptič« — v gostilni poslej več ne bodo zaželeni kot stranke. Tudi ustavna varnost je tu vprašljiva — promet z zasedeno imovino! Profit pa je neusmiljen — surov, zateči se je pripravljen v odurne reči.

Pa si pobližje oglejmo en takšen zgovoren primer. Prisluhnimo. Nacionalizirano gostilno v pritličju vzame gostinsko podjetje v najem, nato jo odkupi, seveda za majhne denarce. Lokal posluje pod staro firmo s polno paro: golaž — pivo — vino in druge dobrote so šle v slast. Prava zlata jama. Gostinci si izposlujejo odkup tudi zgornjih stanovanjskih prostorov s strankami vred. Pod žezlom novih gospodarjev so se za stanovalce pričeli mračni dnevi, kajti tudi stanovanj nihče več ni vzdrževal, gostinci ne za stanovalce, stanovanjska uprava pa za gostince ne. Zasedati so pričeli kdvadratni meter za metrom, najprej pa zatrpajo hodnik z odvečno gostinsko opremo. Med stanovalce ne najde pota hišna uprava. Pa se je še nekaj pripetilo: direktor gostinstva vtakne v izpraznjene prostore stanovalko. Novi direktor ustnega dogovora svojega predhodnika ne priznava in goni stranko ven. Stranka je zbegana in se zateče k oblastem. Toda pomagati ji ne more nihče, ker je praznih rok, nima napisanega v rokah. In, izdihne pod kolesi v prometni nesreči — ne ve se, je bila to njena zadnja želja ali naključje v razburjenju. Izpraznila je stanovanje onim, ki jim je bila v napoto. V to stanovanje vtakne direktor novo stranko, smela se je vseliti le v kopalnico, kajti sobo so spremenili v skladiščne prostore. Stranka je stanovala v kopalnici, v gostilni pa združevala dela in sredstva na najnižji stopnji socialne lestvice — skrbela je za čistočo v rezidenci, kamor hodimo peš. Po več letih se je uvrstila na listo prosilcev za stanovanja sklada solidarnosti.

Ni težko ugotoviti, da se solidarnostni fond kot proso pretaka v poslovne prostore gostinskih objektov in poslovnih prostorov. Ob taki beri si gostinci opravičeno manejo roke. Na gostinskem tržišču bodo uspešno konkurirali z naloženim kapitalom v obliki drobiža nasproti onim konkurentom, ki zaračunavajo v kalkulaciji naložbe od tal pa navzgor, in nato odplačujejo zajetne anuitete za bančne investicijske kredite.

Ledena princesa na Šmarjetni gori bi glasno zajokala, če bi to zmogla in če bi vedela za maličenje ekonomske logike in pravil igre. To bi naj bil prispevek v poduk in svarilo tistim, ki nameravajo na Gašteju menjavati lastnika in onim, ki na to čakajo s pripravljenim drobižem. Morda bomo rekli tej nameri »ne«, kot so to lani rekli v Celju.

Stane Bobek-Miha

Nova pot telesne kulture

Problemska konferenca SZDL je po bogati javni razpravi in mnenjih delegatov na seji izoblikovala stališča in sklepe za nadaljnji razvoj telesne kulture v naši republiki

LJUBLJANA – V sredo dopoldne je bila v Ljubljani problemska konferenca na temo Aktualne naloge na področju nadaljnjega razvoja telesne kulture v Sloveniji, s katero se je sklenila široko zasnovana javna razprava, ki je pokazala, da telesna kultura resnično postaja potreba in interes vse več delovnih ljudi in občanov, ki se vedno bolj zavedajo njenega pomena za zdrav telesni razvoj in izboljšanje delovnih in obrambnih sposobnosti.

Predsednik problemske konference Vlado Beznik je v uvodnem poročilu nanizal nekatere najbolj žgoče probleme telesnokulturnega razvoja pri nas ter tako ponudil osnovo za razpravo. Zanimivo je, da se je oglasilo več kot četrtina vseh delegatov, kar tudi kaže na uspešnost javne razprave.

Stališča in sklepi problemske konference so pomemben prispevek k opredelitvi nadaljnje razvojne poti telesne kulture, hkrati pa so tudi odraz dobrega družbenega odnosa do te dejavnosti. V času naporov za ustalitev gospodarstva namreč ni nobenega razloga, da bi telesno kulturo zapostavljali, nasprotno, z vnašanjem v vse razvojne programe bo šele dobila pravo mesto v naši družbi, saj bo tako resnično postala del samoupravnega združenega dela.

Nadaljnja samoupravna preobrazba odnosov na področju telesne kulture je središčno vprašanje njenega razvoja in povezave z združenim delom, je zapisano v sklepih problemske konference. Eden od temeljnih pogojev za to pa je vsekakor dosledno uveljavljanje delegatskih odnosov, medtem ko je svobodna in neposredna menjava dela osnova za zagotavljanje materialnih pogojev za telesnokulturno dejavnost. Ta mora najti pomembnejše mesto v srednjeročnih razvojnih programih združenega dela.

V srednjeročnih programih mora biti osrednja pozornost namenjena razvijanju množičnosti, uveljavljanju načel svobodne menjave dela ter krepitvi materialne osnove telesne kulture. Na teh temeljih je mogoče uresničevati zahtevo po stalnem širjenju aktivnih športnikov, delovnih ljudi in občanov, ki se bodo organizirano ukvarjali s športno rekreacijo. Seveda pa bo za to potrebno združevati denar, tako za gradnjo novih športno-rekreacijskih centrov kot za samo dejavnost.

Vrhunski šport je potrebno razvijati v skladu z izhodišči za nadaljnji razvoj telesne kulture v Sloveniji, ki jih je predsedstvo republiške konference SZDL sprejelo 1973. leta, ter na dosedanjih izkušnjah in rezultatih, so poudarili delegati na problemski konferenci. Zaradi racionalnega koriščenja denarja in kadrovskih pogojev pa bo tudi v prihodnjem obdobju potreben samoupravni dogovor o prednostnih področjih in panogah za uveljavitev vrhunskih športnih dosežkov. Pa tudi več raziskovalnega dela na tem področju.

To so le nekateri sklepi in stališča, ki jih je izoblikovala problemska konferenca in jih posredovala v potrditev predsedstvu republiške konference SZDL Slovenije.

H. J.

Sindikalne športne igre v Radovljici

Množično in raznoliko

RADOVLJICA – Na letošnjem programu sindikalnih športnih iger radovljiških sindikatov so tekmovanja v štirinajstih športno rekreativnih panogah razporejena tako, da športne igre trajajo vse leto.

V prvem polletju so bila tekmovanja v sedmih športnih panogah, in sicer v smučanju, smučarskih tekih, kegljanju, streljanju z zračno puško, šahu, spomladanskem krosu in malem nogometu. Na tekmovanjih je nastopilo skupaj 1920 članov sindikata iz 90 osnovnih organizacij. Konec maja in v juniju so bila še tekmovanja v šahu, krosu in malem nogometu.

Na tekmovanju v spomladanskem krosu je nastopilo 63 članov sindikata iz 24 OO ZS. Glede na to, da je bilo tekmovanje v krosu letos organizirano prvič, smo lahko z udeležbo zadovoljni. Rezultati: ženske: 1. Slavka Čop (SO Rad.), 2. Ana Šifrer (LIP Bled), 3. Hilda Šilič (Veriga Lesce); moški do 27 let: 1. Srečo Kopač (Veriga Lesce), 2. Drago Vidic (Veriga), 3. Miro Potočnik (Obrtniki), moški od 27 do 35 let: 1. Janez Sitar (Plamen Kropa), 2. Franc Tajnikar (Veriga), 3. Polde Veskovič (Iskra Otoče), moški od 35 do 45 let: 1. Polde Taler (Obrtniki), 2. Tine Rozman (GP Bohinj), 3. Boris Ahac (GG Bled), moški nad 45 let: 1. Jaka Reš (Osn. šola Lipnica), 2. Franc Legat (Veriga), 3. Janez Hrovat (Elan); ekipno: 1. Veriga Lesce 97 točk, 2. Združ. obrtnikov 36 točk, 3. Elan Begunje 22 točk, 4. Plamen Kropa 18 točk, 5.–6. Osn. šola Lipnica in SO Radovljica 11 točk itd.

Na tekmovanju v šahu je nastopilo 50 šahistov iz 28 OO ZS. Tekmovalci so bili glede na osvojene šahovske kategorije razdeljeni v tri skupine. Najboljša mesta v posameznih jakostnih skupinah so osvojili: moški A: Rudi Osterman (Veriga) 6 točk, 2. Slavko Mali (Obrtniki) 4,5 točk, 3. Vojin Perovič (Veriga) 3 točke; moški B: 1. Ivo Radevič (Veriga) 10 točk, 2. Milan Dragan (Elan) 9,5 točke, 3. Vinko Jerala (Elan) 9,5 točke; moški C: 1. Zvone Potočnik (Elan) 7,5 točke, 2. Lado Hegedič (Elan) 6,5 točke, 3. Pavel Erzar (Tapetništvo) 6,5 točke; ženske: 1. Lidija Gomboc (Elan) 3 točke, 2. Tončka Vovk (Veriga) 2 točki, 2. Stanka Pogačnik (Iskra Lipnica) 1 točka. Ekipno: 1. Veriga Lesce 132 točk, 2. Elan Begunje 112 točk, 3. Združ. obrtnikov Radov. 24 točk, 4. Tapetništvo Rad. 21. točk itd.

Na tekmovanju v malem nogometu, ki ga je organiziralo in dobro izvedlo društvo nogometnih sodnikov Radovljica, je nastopilo 20 ekip. Ekipe so bile razdeljene v šest predtekmovalnih skupin, kateri'h zmagovalci so se uvrstili v dve polfinalni skupini. Zmagovalca polfinalnih skupin sta se v finalu pomerila za 1. in 2. mesto, drugo plasirane za 3. in 4. mesto in tretje plasiran na za 5. in 6. mesto. Rezultati finala: za 1. in 2. mesto: Elan I. : Veriga II. 6:2, za 3. in 4. mesto Veriga I. : Plamen I. 3:2, za 5. in 6. mesto Elan II. : GG Bled 8:7.

Končni vrstni red: 1. Elan Begunje I. 100 točk, 2. Veriga Lesce II. 90 točk, 3. Veriga Lesce II. 80 točk, 4. Plamen Kropa I. 70 točk, 5. Elan Begunje II. 60 točk, 6. GG Bled I. 51 točk itd.

V tekmovanju OO ZS za celotno uvrstitev na sindikalnih športnih igrah radovljiških sindikatov za leto 1980 je po sedmih športnih panogah trenutno naslednji vrstni red: 1. Elan Begunje 843 točk, 2. Veriga Lesce 810 točk, 3. LIP Bled 336 točk, 4. Iskra Otoče 322 točk, 5. Iskra Lipnica 311 točk, 6. GG Bled 225 točk, 7. Vezenine Bled 187 točk, 8. Združ. obrtnikov Radov. 171 točk, 9. Plamen Kropa 163 točk, 10. HTP Bled 97 točk, itd.

Tekmovanja v okviru programa SŠI bodo nadaljevali po dopustih, konec avgusta z občinskim sindikalnim prvenstvom v plavanju, ki bo na ogrevanem kopališču v Radovljici.

V. Matjašič

Živahno na Koleziji

LJUBLJANA – Konkurenca na tradicionalnem plavalnem mitingu ob dnevu borca in tekmovanju mladih za pokal mesta Ljubljane, ki je bilo 1. in 2. julija, je bila letos res kvalitetna, zaradi česar so se seveda naši plavalci in plavalke, zlasti v članski konkurenci, dosti teže uveljavili. Prek 400 tekmovalcev iz desetih držav je povsem opravičilo pričakovanja.

Prvi dan so v članski konkurenci domačini slavili le dvojno zmago bratov Petričev na 400 m kravl. V drugih disciplinah se je zgolj peščica naših prebila med prvo trojico. Uspešna je bila spet plavalka Ilirije Tina Krašovec, ki je še enkrat popravila absolutni republiški rekord na 400 m kravl s časom 4:39,28. V tekmovanju za pokal mesta Ljubljane med mladimi sicer ni bilo rekordov, rezultati najboljših pa so bili nadvse spodbudni.

Lovoriko ZZB NOV Slovenije so osvojili kitajski plavalci, ki so dosegli dva nova državna rekorda in dobili tudi pokala za najboljša dosežka na mitingu. Sicer pa so se izkazali tudi nekateri naši plavalci. Naštejmo samo njihove boljše uvrstitve: moški – 200 m kravl: 1. B. Petrič (Triglav) 1:57,63, 1500 m kravl: 1. B. Petrič 16:07,22, 2. D. Petrič 16:15,23, 200 m mešano: 1. B. Petrič 2:14,78; ženske – 800 m kravl: 2. Praprotnik (Triglav) 9:29,51 (absolutni rekord SRS), 200 m delfin: 1. Praprotnik 2:29,87.

Ekipni vrstni red za lovoriko ZZB NOV Slovenije: 1. Kitajska, 2. ZRN I., 3. Slovenija, 4. Madžarska, 5. Jugoslavija, 6. ZRN II.

Drugi dan tekmovanja mladih za pokal mesta Ljubljane je Mariborčan Koželj popravil rekord na 200 m delfin za mlajše pionirje B, ekipno lovoriko prvaka pa je osvojil kranjski Triglav. Najboljše rezultate mitinga sta dosegla Kadoič (Triglav) na 400 m kravl med pionirji in Ana Košuta na 200 m kravl med pionirkami.

Ekipni vrstni red: 1. Triglav I, 2. Triglav II, 3. Pesaro, 4. Ljubljana, 5. Trento, 6. Rudar, 7. Branik, 8. Mladost, 9. Celulozar.

Kranjski balinarji v Rivoliju

KRANJ – V okviru programa medobčinskega sodelovanja skupščine občine Kranj so bili od 6. do 9. junija na obisku v pobratenem mestu Rivoli balinarji kranjskega društva za rekreacijo in šport invalidov, Borec. Hkrati z našo delegacijo so v Rivoli prispeli tudi balinarji iz Montelimara v Franciji, drugega pobratima Rivolija. Obe delegaciji so prisrčno pozdravili Carlo Mastri, podpredsednik občine Rivoli, Liliana Fresia Rabino, članica izvršnega odbora občinskega sveta in poverjenik za pobratenje, šport in turizem občine Rivoli, ter drugi.

Balinanje je v Italiji, lahko rečemo, narodni šport. Društvo balinarjev Rivolese I., s katerim se je pomerila kranjska balinarska delegacija, je bilo ustanovljeno že 1894. leta in velja za prvo balinarsko društvo v Italiji. Ima osemsto rednih članov, podpornih pa nekaj tisoč. Za ilustracijo o priljubljenosti balinanja povejmo še, da so na starem gradu nad Rivolijem kar dvanajst odprtih in štiri pokrita balinišča. Društvo ima vsako leto tudi številna mednarodna srečanja.

Srečanje balinarjev iz pobratenih mest, imenovali so ga balinarsko trikotno srečanje, ni bilo tekmovalnega, pač pa spoznavnega značaja. Vsa društva so dobila plakete, gostitelji pa so se, kot vedno, potrudili, da so se prijatelji iz pobratenih mest počutili kot doma.

D. D.

Turnir v Tenetišah

TENETIŠE – V okviru prireditev za krajevni praznik je osnovna organizacija ZSMS Tenetiše priredila turnir v malem nogometu. Udeležilo se ga je 13 ekip.

Vrstni red najboljših: 1. PM Kranj 6 točk, 2. Bele trave 4, 3. Visoko 1, 4. Gradbinec-Avtomehaniki 1 točka.

S. Verbič

Potapljaški biatlon na Savi

KRANJ – Društvo za podvodne dejavnosti iz Kranja je priredilo spust po Savi, ki je že tradicionalen, od lani pa obogaten s strelsko preizkušnjo, da bi s tem še bolj poudarili pomen potapljanja in poznavanja reke za družbeno samozaščito. Spusta se je udeležilo devet ekip iz Trbovelj, Maribora, Ljubljane in iz Kranja. Prva tri mesta so osvojile domače ekipe, kar kaže, da Savo zares dobro poznajo.

Rezultati: 1. DPD Kranj II (Damjanovič, Štuhec), 2. DPD Kranj III (Cerovsky, Šuc), 3. DPD Kranj I (Miklavčič, Artač), 4. DPD Trbovlje I, 5. Maribor TO, 6. Kranj c. zaščita, 7. Trbovlje II, 8. Maribor, 9. DRM Ljubljana.

Največ za Exoterm

KAMNIŠKA BISTRICA – Lokostrelski klub iz Kamnika je bil zadnjo soboto in nedeljo v juniju organizator izbirnega Hunter in Field turnirja za letošnje evropsko prvenstvo, ki bo septembra v Franciji. Kar trije lokostrelci Exoterma so izpolnili normo 900 krogov in se uvrstili v državno reprezentanco.

Rezultati – prosti stil: 1. M. Fock 915, 2. M. Podržaj 910 (oba Exoterm), 3. Privileggi (Ascat) 901, 4. Bukovec 900, 5. Podržaj 880, 6. Čarman 872, 8. Zore 802 (vsi Exoterm); instinktivno: 1. Deola (Ascat) 861, 2. De Michelli (Bologna) 741, 3. Bleiweiss (Jugobanka) 702, 9. Kramar (Exoterm) 592; compaund: 1. Kuklec (Jugobanka) 842.

M. Fock

Strelci za dan borca

PREDOSLJE – Strelska družina Franc Mrak iz Predoselj je pod pokroviteljstvom ZZB NOV Kranj pripravila tradicionalno strelsko tekmovanje v počastitev dneva borca. Tekmovanja s serijsko zračno puško se je udeležilo 40 strelcev iz kranjskih družin in krajevnih odborov ZZB s Kokrice, iz Predoselj in Britofa.

Prehodni pokal je osvojila ekipa Iskre s 1428 krogi, 2. je bila ekipa Tabor Cerklje s 1426, 3. SD Franc Mrak Predoslje 1419, 4. ekipa Tone Nadižar Čirče 1415, 5. SD Bratstvo-edinstvo 1383 krogov.

Posamezno: 1. Rajko Rozman (Iskra) 364, 2. Alfonz Kern (Tabor) 361, 3. Primož Strniša (Franc Mrak) 360 krogov.

J. Sitar

Ferdu Majniku v spomin

JEZERSKO – Že vsa povojna leta prireja smučarski klub Jezersko na smučišču pri Češki koči tradicionalno smučarsko tekmovanje v veleslalomu ali slalomu v spomin na pionirja smučarskih učiteljev, alpinista in padlega borca Ferda Majnika.

Letošnja prireditev je bila v nedeljo, 29. junija, žal s precej skromno udeležbo. Vrstni red – pionirke: 1. Blatnik, 2. Šarec, 3. Skitek (vse Smučar Lj.); pionirji: 1. Jakopič, 2. Kocjan, 3. Krč (vsi SK Jezersko); ženske: 1. Nahtigal, 2. Jakopič, 3. Tepina (vse SK Jezersko); mladinci: 1. Markič (Jezersko), 2. Rozman, 3. Štancar (oba Lom); člani: 1. Rozman (Lom), 2. I. Karničar, 3. Tepina (oba Jezersko). Ekipni pokal so osvojili domačini pred Lomom in Smučarjem iz Ljublane.

A. Karničar

NOGOMET

Čemu z glavo skozi zid

KRANJ – Čeprav je žoga obmirovala in igrišča samevajo, so se že začele priprave na novo sezono. To velja predvsem za selekcijsko piramido, saj so mladinci odigrali srečanje z moštvom pobratenega Oldhama, kadeti Save pa so nastopili na turnirju na Bledu.

Žal pa se znova začenja stara igra s trenerji in strokovnim vodstvom pete in četrte selekcije. Tako so pri nogometnem klubu Triglav znova prijavili kot trenerja dva povsem neprimerna človeka, ki nimata potrebne strokovne kvalifikacije za vodenje najboljšega oziroma mladinskega moštva. Nogometna zveza Slovenije ju je zavrnila in bo potrebno poiskati novo rešitev.

Najbolje bi bilo, da nogometni klub Sava (višja trenerja nogometa Kožar in Andrejašič) prevzame skrb za četrto selekcijo, ker ima tudi najbolj obetavno kadetsko moštvo na Gorenjskem in tretje v Sloveniji, peto selekcijo pa prevzame Rudi Koban (trener prvega razreda) s pomočjo Ibrašimovića, predsednika odbora za selektivni nogomet.

Taka razdelitev bi omogočala napredek in tesno sodelovanje, kar pa je ob vmešavanju nekaterih nestrokovnjakov za sedaj nemogoče. Enkrat za vselej bi bilo potrebno razčistiti, kdo je tajnik in kdo trener, kdo igralec in kdo gospodar kluba, saj so prav urejeni odnosi eden od najpomembnejših pogojev za napredek.

Kljub dejstvom pa nekateri ribarijo v kalnem. Ozkost mišljenj škodi, če vemo, da je nogomet v vzponu, da stare nepravilnosti izginjajo, da so se nogometaši vključili v razpravo o razvoju telesne kulture in tako naprej. Pojavlja pa se še eno vprašanje: zakaj dokončno in temeljito ne ocenijo razmer telesnokulturna skupnost, zveza telesnokulturnih organizacij, klubi, družbene organizacije; vsi so to že nekajkrat obljubili. Jasno je, da se dela v nogometu pošteno, zavore so le v preteklosti.

M. Šubic

Hokejisti premagali Stadion

NAKLO – Sredi junija se je v Naklem končal drugi turnir v malem nogometu, ki ga je pripravil nogometni klub Naklo. Nastopilo je devet ekip. Vrstni red: 1. Hokejisti, 2. Stadion, 3. Rožna dolina, 4. Cegelnica, 5. Južno Naklo, 6. Krakovo, 7. Pivka, 8. Basket Team, 9. Strahinj.

Hokejisti so tako že drugič osvojili prehodni pokal in imajo zdaj priložnost, da ga prihodnje leto dobijo v trajno last. Na turnirju je bil najboljši strelec Drago Legat s 16 goli. Od 22 tekem se je le ena končala brez boja, kar je dokaz, kako resno so vsi vzeli turnir in da je nogomet v Naklem še vedno najbolj priljubljen šport.

D. Jošt

Kranj – *Športno društvo Tomo Zupan iz Kranja je organizator letošnjega mladinskega šahovskega prvenstva, ki se je te dni odvijalo v Domu Iva Lole Ribarja na Zlatem polju. Prvenstvo, na katerem se za najvišje naslove poteguje 56 mladih šahistov iz vse Slovenije, se končuje jutri, ko bodo odigrane še zadnje partije. Organizatorju so veliko pomagali pri oranizaciji prvenstva tudi mladinci krajevne skupnosti Vodovodni stolp.* – L. M. – Foto: A. Žalar

Evropskemu prvenstvu ob rob

Zadnjo nedeljo v juniju se je v Kössenu s slovesno razglasitvijo zmagovalcev končalo odprto evropsko prvenstvo v letenju z zmaji. Naši fantje so se uvrstili dobro; Škofjeločani Soklič, Kos in Svoljšak so bili 31., 38. oziroma 54., Ljubljančan Smodej 54, v razredu zmaji s krmili pa je Simerl iz Ljubljane osvojil 10. mesto.

Letošnje evropsko prvenstvo je spet pokazalo pravo mesto jugoslovanskega zmajarstva in na dejstvo, da zaostajamo za evropskimi zmajarskimi velesilami: za Angleži, Francozi, Nemci, Avstrijci. Vzroke za stalno povečevanje razlike med nami in njimi ni težko najti. V prvi vrsti gre za organiziranost zmajarstva. Drugod so tekmovalci profesionalni zmajarski piloti, ki veliko letajo in še več vadijo posamezne discipline: pristanek v piko, prelet, obkroževanje pilonov (križev), jadranje na čas.

Obenem imajo ti piloti na voljo najboljše, najnovejše zmaje in za to, da letajo na njih, določene ugodnosti. Zmajarstvo se pojmuje kot vrhunski – profesionalni šport in kot ljubiteljska dejavnost tisočev pilotov, ki »vzletijo« v zmajarskih šolah pod strokovnim vodstvom.

Pri nas pa imamo dobrih sto ljubiteljev letenja z zmaji organiziranih v deseterici klubov, katerih naloga in cilj še zdaleč ni vrhunski šport. Tudi z nakupom novih modelov zmajev je težko. In še teže je po tej primerjavi pričakovati uvrstitve naših med prvo deseterico. Pred nekaj leti je bilo to še mogoče, danes ne več. Evropsko prvenstvo v Kössenu je to jasno pokazalo.

Treba se bo torej odločiti. Spremembe ne bo čez noč, a že pogostejše in ostrejše medklubske tekme in vadba disciplin bo morda pripomogla k boljši uvrstitiv naših naslednje leto na svetovnem prvenstvu na Japonskem. Seveda pa je zdaj že zadnji čas za sprejem zmajarjev v zvezo letalskih organizacij Slovenije.

T. Dolžan

KOLESARSTVO

Junaki Vršiča

VRŠIČ – Petkova jubilejna 15. kolesarska dirka za nagrado veteranov je brez udeležbe olimpijskih kandidatov, ki vadijo po posebnem programu, sprva izgubila nekoliko privlačnosti. Vendar se je pozneje izkazalo, da neutemeljeno, saj so kolesarji pokazali dovolj bojevitosti in želje za zmago.

V »ravninskem« delu članske dirke – ta je vodila od Vrhovcev pri Ljubljani skozi Vrhniko, Idrijo, Tolmin, Kobarid in Bovec na Vršič (175 km) – so hitrost narekovali predvsem sovjetski kolesarji iz Tbilisija in Savčani. Najprej je nekajkrat poskušal s peščico drugih kolesarjev uiti Kurent, za njim Rakuš. Vendar so se ubežnikom vsi poskusi izjalovili. Potem pa se je nenadoma, ko nihče ni pričakoval, odločil za samostojen pobeg Mali. V vasi Žaga pred Tolminom je imel že skoraj pet minut prednosti. Toda fant, ki je več deset kilometrov vozil sam, ni zdržal. Pokvarilo se mu je tudi kolo, tako so ga zasledovalci v Bovcu ujeli. Tu, v prvih lažjih vzponih, se je glavnina šele začela trgati. Slabši so ostali zadaj, med možnimi zmagovalci pa so bili v prvih ridah proti vrhu Vršiča tudi trije Kranjčani: Frelih, Pečnik in Kurent.

Vsi so največ pričakovali od Freliha. Sprva je kazalo, da mu bo po dveh zaporednih osvojitvah tretjega mesta uspelo zmagati, vendar so bili klanci za izkušenega kolesarja, ki se še ni utegnil spočiti od dirke Po Jugoslaviji, trd orh. Spet je bil tretji, in sicer za Zagrebčanom Lojenom in Ljubljančanom Piršem.

Drago Frelih, eden največjih borcev med kolesarji: »Proga je bila dolga in posebno zaradi klancev zelo težka. Mislim, da bi bilo precej drugače, če bi vozili tudi ‚olimpijci'. Tako pa so vsi samo čakali, kaj bo. S svojo vožnjo nisem preveč zadovoljen. Utrujen sem še od dirke Po Jugoslaviji. Še ne bi bilo toliko vzponov, ti so me najbolj zdelali, bi morda tudi zmagal...« – Foto: H. J.

Nič manj naporna in razburljiva ni bila dirka starejših in mlajših mladincev. Prvi so vozili iz Idrije na Vršič (118 km), drugi pa od Tolmina do cestarske koče (67 km). Poskusov pobegov je bilo več, o zmagovalcih pa je, tako kot pri članih, odločil šele Vršič.

Rezultati – člani: 1. Lojen (M. C). Zagreb) 5:11,57 (popr. hitrost 33,800 km/h), 2. Pirš (Rog) 5:13,00, 3. Frelih (Sava) 5:14,21, 4. Tetarič (Banjaluka) 5:14,48, 5. Valčič (Siporex) 5:17,27, 6. Pečnik, 8. Kurent, 10. Rakuš (vsi Sava); starejši mladinci: 1. Leskošek (Hrastnik) 3:29,37 (popr. hitrost 36,200 km/h), 2. Lampič (Sava) 3:32,42, 3. Udovč (Astra) 3:36,09, 4. Podobnik (Astra) 3:37,04, 5. Zagorc (Novoteks) 3:37,27, 7. Marn (Sava) 3:37,37; mlajši mladinci: 1. Papeš (Novoteks) 2:12,00 (popr. hitrost 30,500 km/h), 2. Pintarič (Astra) 2:13,40, 3. Carić (Rijeka) 2:13,40, 3. Carić (Rijeka) 2:13,40, 4. Ankerst (Bled) 2:13,55, 5. Rigo (Pazin) 2:14,00.

H. Jelovčan

Mladi navdušili

HRASTNIK – Kolesarsko društvo Hrastnik je prejšnjo nedeljo pripravilo kolesarsko dirko za mladince in pionirje v počastitev občinskega praznika, dneva borcev in 35. obletnice osvoboditve. Dirka je veljala tudi za republiško prvenstvo. Sodelovalo je nekaj nad 70 mladih kolesarjev iz večine slovenskih klubov pa tudi iz nekaterih hrvatskih.

Vrstni red – st. mladinci (97 km): 1. Novak (Novoteks), 2. Polanc, 6. Marn, 9. Lampič (vsi Sava); ml. mladinci (74 km): 1. Kavaš (Sava), 2. Papež (Novoteks), 3. Tunič, 5. Zevnik, 9. Bitenc (vsi Sava); pionirji A (15 km): 1. Bučar (Grosuplje), 4. Pagon, 6. Kert, 9. Kalan (vsi Sava); pionirji B (6 km): 1. Grozdnik (Hrastnik), 2. Pirih, 3. Lebar, 5. Klemenčič (vsi Sava).

Žal na dirki ni bilo Astrinih in Rogovih kolesarjev. To ni prvi primer, da se nek klub ne udeleži (po njihovem mnenju) »kmečkih« dirk. To ni le omalovaževanje prizadevnih organizatorjev, pač pa tudi neodgovoren odnos do kolesarskega športa, katerega cilj je – kaj drugega kot – tekmovanje. Vendar dokler v kolesarski zvezi ne bodo izoblikovali posebnih pravil (če jih kdaj bodo), se bodo klubi še naprej udeleževali le tistih dirk, ki jim »ležijo« oziroma na katerih so nagrade privlačne.

H. J.

PLANINSKI VODNIK P.Z.S

PD KRANJ

vabi na pohod iz Maribora čez Pohorje v Slovenj Gradec, odhod iz kranjske železniške postaje v petek, 18. julija ob 5.40.

Povratek v nedeljo.

Prijave sprejema društvo na Koroški 27 do 16. julija.

V nedeljo, 13. julija pa organizira izlet v Logarsko dolino in sprehod do Okrešlja.

Odhod izpred hotela Creina ob 6. uri.

Teniške novice

PIONIRSKO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE

Teniški klub Triglav bo od 6. do 11. julija organizator letošnjega pionirskega prvenstva Jugoslavije v tenisu. Na prvenstvu se bodo zbrali vsi najboljši pionirji in pionirke. Mladi igralci Triglava bodo skušali dokazati, da sodijo v sam vrh jugoslovanskega pionirskega tenisa.

USPEH KRANJSKIH PIONIRJEV

Na tretjem teniškem turnirju za slovenski pokal, ki ga je organiziral teniški klub Slovan, so pionirji Triglava spet dosegli lep uspeh. Pri pionirkah do 14 let je že tretjič zmagala Kranjčanka Ferenčakova, druga je bila Parova iz Medvod, tretja pa spet Kranjčanka Škarabotova. Pri pionirjih do 14 let je Pisk po dveh zaporednih zmagah moral priznati premoč Mariborčanu Majhnu. Tretji je bil Pivk (Triglav).

Pri mlajših pionirjih je bil Starc (Triglav) zelo blizu zmagi. V odločilnem dvoboju proti Vehovcu je vodil že 6:2 in 5:0, vendar je kljub temu izgubil.

A. Filipčič

NESREČE

NEZGODA V KRIŽIŠČU

Kranj – V petek, 4. julija, ob 16. uri se je v križišču Ceste 1. maja in Smledniške ceste pripetila prometna nezgoda zaradi neprevidne vožnje kolesarja. Matjaž Ivačič (roj. 1963) iz Šenčurja je pripeljal na kolesu z neprednostne ceste v križišče, pri tem pa se ni dovolj prepričal, če je prosto. Prav tedaj je pripeljal po prednostni cesti voznik osebnega avtomobila Fehmi Halili (roj. 1951), tako da je kolesar trčil vanj. V nesreči se je Matjaž Ivačič ranil in so ga prepeljali v Klinični center.

ODPELJAL S KRAJA NESREČE

Kranj – V križišču Ulice Moša Pijadeja in 31. divizije se je v petek, 4. julija, nekaj pred 18. uro pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Petko Boškan (roj. 1955) iz Tržiča je pripeljal po neprednostni cesti v križišče, kjer je trčil v voznika kolesa z motorjem Ivana Tihlja (roj. 1948) iz Kranja. V nesreči je bil voznik Tihelj huje ranjen, voznik Boškan pa je s kraja nesreče odpeljal in so ga kasneje našli na Golniku.

PREVRNIL SE JE

Kranj – V petek, 4. julija, nekaj minut pred 20. uro se je na Jelenovem klancu pripetila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti. Voznik osebnega avtomobila Božidar Tomše (roj. 1951) z Drulovke je vozil po Jelenovem klancu navzdol in je nameraval prehiteti osebni avtomobil, ki ga je pred njim vozil Ivan Oman. Med prehitevanjem pa je Tomšetov avtomobil začelo zanašti, trčil je v robnik ob cesti in se prevrnil. Huje ranjenega voznika so pripeljali v jeseniško bolnišnico. Škode na avtomobilu pa je za 25.000 din.

NI PRAVOČASNO USTAVIL

Kranj – Na regionalni cesti Kranj–Mengeš v bližini Sp. Brnika se je v petek, 4. julija, nekaj pred 20. uro pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Andrej Uršič (roj. 1936) iz Kamnika je peljal proti Mengšu. V bližini Sp. Brnika je zaradi neprimerne hitrosti in vinjenosti trčil v osebni avtomobil, ki je pred njim ustavljal zaradi prometne nezgode. V trčenju ni bil nihče ranjen, škode na avtomobilih pa je za 55.000 din.

ZAPELJAL V LEVO

Tržič – V petek, 4. julija, ob 15. uri se je na lokalni cesti v Podljubelju pripetila prometna nezgoda, ko je voznik kolesa z motorjem zapeljal na levi vozni pas. Voznik kolesa z motorjem Jože Klemenc (roj. 1964) iz Podljubelja je v blagem ovinku zapeljal v levo, iz nasprotne smeri pa je tedaj pripeljal voznik osebnega avtomobila Andrej Ogris (roj. 1953) iz Kranja. V trčenju je bil voznik Klemenc huje ranjen in so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico.

NEZGODA PRI PREHITEVANJU

Kranj – V petek, 4. julija, ob 19.40 se je na regionalni cesti Kranj–Mengeš med Lahovčami in Vopovljami pripetila prometna nezgoda zaradi nepravilnega prehitevanja. Voznik osebnega avtomobila Jakob Burgar (roj. 1945) iz Most je na nepreglednem delu ceste prehiteval avtobus, prav tedaj pa je iz nasprotne smeri pripeljala voznica osebnega avtomobila Irma Gregorin (roj. 1961) iz Domžal; voznica se je Burgarjevemu avtomobilu umikala v desno s ceste, prav tako pa se je voznik Burgar umikal v levo, tako da sta oba avtomobila že izven ceste kljub temu trčila. V nesreči sta bila ranjena oba voznika, v avtomobilu Gregorinova pa še sopotnica Danica Gregorin.

VERIŽNO TRČENJE

Naklo – V soboto, 5. julija, nekaj po 9. uri se je na magistralni cesti med Kranjem in Naklom pripetila prometna nezgoda zaradi nepravilnega prehitevanja. Voznik osebnega avtomobila grški državljan Charalabus Papadopulos je na nadvozu v Naklem prehiteval preko bele črte. Ko se je vrnil nazaj v kolono, ki je že zmanjševala hitrost, je trčil v avtomobil nemške registracije in ga potisnil v drug avtomobil prav tako nemške registracije, le tega pa je odbilo še v avtomobil, ki ga je vozil Franc Konjar. V tem verižnem trčenju ni bil nihče ranjen, škode na vozilih pa je za 17.000 din.

VOZNIK UMRL

Jesenice – V soboto, 5. julija, okoli 0.35 se je na magistralni cesti med Hrušico in Belim poljem pripetila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti. Voznik osebnega avtomobila Vincenc Zakeršnik (roj. 1959) z Jesenic je peljal po klancu navzdol, zaradi neprimerne hitrosti pa ga je v ostrem desnem ovinku začelo zanašati, zaradi česar se je avtomobil prevrnil in nekajkrat obrnil na cesti. Med prevračanjem sta voznik in sopotnica Sonja Jekovec (roj. 1956) padla iz avtomobila. Voznik Zakeršnik je bil takoj mrtev, sopotnico pa so hudo ranjeno prepeljali v bolnišnico. Škode na avtomobilu pa je za 40.000 din.

Z AVTOM V DREVO

Boh. Bistrica – V soboto, 5. julija, ob 3.40 se je na Triglavski cesti pripetila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti. Voznik osebnega avtomobila Alojz Sašek (roj. 1959) z Jesenic je peljal proti križišču s Savsko cesto, vendar pa ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo s ceste v drevo. Voznika so s hudim pretresom možganov prepeljali v bolnišnico, na avtomobilu pa je škode za 40.000 din.

PRETESNO SREČANJE

Jesenice – V nedeljo, 6. julija, ob 15.30 se je na lokalni cesti v Straži pripetila prometna nezgoda zaradi pretesnega srečavanja. Voznik osebnega avtomobila Janez Kofol (roj. 1940) je peljal od Javorniškega rovta proti Jesenicam, iz nasprotne smeri pa je pripeljala voznica osebnega avtomobila Olga Micovska s Straže; ker sta oba vozila bolj po sredi, sta trčila. V nesreči so bili lažje ranjeni oba voznika ter otroka v obeh avtomobilih. Škode na vozilih je za 50.000 din.

SMRT MOTORISTA

Cerklje – V nedeljo, 6. julija, ob 16.50 se je na lokalni cesti v Dvorjah pripetila prometna nezgoda voznika motornega kolesa Dušanu Cerarju. (roj. 1959). Motorist je peljal proti Dvorjam, pri hiši št. 57 pa ga je zaradi neprimerne hitrosti in neizkušenosti začelo zanašati, zapeljal je v desno s ceste na travo, kjer je zadel Boštjana Ciperleta; otroka je odbilo nazaj na cesto, kjer je obležal na srečo le lažje ranjen. Motorist pa je še nekaj časa peljal naprej in trčil v žično ograjo in padel. Hudo ranjenega so prepeljali v Klinični center, kjer pa je še isti dan umrl.

OTROK PRITEKEL NA CESTO

Tržič – Na Cesti JLA se je v nedeljo, 6. julija, ob 17.40 pripetila prometna nezgoda. Petletni Andrej Gros s Cankarjeve ceste se je igral na dvorišču hiše št. 5 na Cesti JLA. Med igro mu je lok padel na cesto, stekel je ponj, pri tem pa ni pogledal, če je cesta prosta. Pritekel je prav pred motorno kolo, ki ga je vozil Dušan Bodlaj (roj. 1961) s Pristave. Motorist je otroka zadel s pedalom v glavo, tako da so ga hudo ranjenega prepeljali v Klinični center.

TRČIL V KOLESARKO

Kranj – Na lokalni cesti v Hrastju se je v nedeljo, 6. julija, ob 19.20 pripetila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti. Voznik osebnega avtomobila Alojz Hribar (roj. 1946) s Kokrice je v Hrastju dohitel kolesarko Bredo Osterman (roj. 1966); ko jo je hotel prehiteti, jo je z avtomobilom zadel, da je padla, a se je pri tem le laže ranila. Po zdravniški pomoči so jo poslali v domačo oskrbo.

L. M.

Prehitevanje – *Takole se je končalo prehitevanje: oba voznika, tako voznik »žabe«, ki je prehiteval, je skušal reševati situacijo tako, da je zapeljal s ceste, prav tako pa tudi voznica, ki je iz nasprotne smeri pripeljala in se je izogibala trčenju. Avtomobila sta se kljub temu »našla« na travi. – Foto: A. Žalar*

Sreča v nesreči

Bila je sreča v nesreči. Če bi pri Mežnaričevih v četrtem nadstropju v Valjavčevi ulici 13 v Kranju v ponedeljek, 30. junija, bolj zgodaj vstali, bi lahko bilo še bolj hudo. Ob 7. uri in 20 minut je namreč v dnevni sobi strašno zagrmelo, tako da je gospodar Marjan, ki je bil tedaj z 2-letno hčerko Natašo še v spalnici, pomislil, da je najmanj televizor padel z omare.

Toda, ko je stopil v dnevno sobo, je ugledal na tleh kose debelega cementnega ometa, ki je padel s stropa: v premeru metra in pol se je odluščil, kakšne tri centimetre debel in v velikih, težkih kosih padel na peč in tla, prav na mesto, kjer se navadno igra mala Nataša.

Pred štirinajstimi dnevi so pri Mežnaričevih prebelili stanovanje, stene prelepili s tapetami. Tudi razpoka v stropu se je z beležem v začetku zakrila. Potem se je pokazala znova in spet so poklicali pleskarja, da bi jo popravil. Pleskar si je ogledal razpoko na novem beležu. Čudno se mu je zdelo, da je spet nastala, ko jo je vendar dobro zadelal. Pa je obljubil, da bo poskusil še enkrat. No, še preden se je lotil dela, je odpadel omet.

Marjan Mežnarič, ki je v tem vrhnjem stanovanju v Valjavčevi zdaj leto dni, si je šel ogledat streho in ugotovil, da so prav nad njegovim stanovanjem razpokane strešne opeke. Vse kaže, da so stanovalci, ki so hodili naravnavat in montirat vsak svojo TV-anteno, s svojo težo načeli opeko in ob dežju je zamakalo. Močan dež z vetrom v nedeljo zvečer pa je naredil svoje: voda je prišla med opeko in stropni omet, ta pa je odpadel.

Lep primer, kaj se lahko zgodi, če stanovalci ne pazijo dovolj, ko hodijo po strehi. Če že nalomijo strešnike, naj vsaj opozorijo hišni svet, da je strešnike potrebno zamenjati. Pa tudi kdo od hišnega sveta bi moral kdaj pa kdaj pogledati na streho, če je vse v redu, ne pa da ukrepamo šele potem, ko je že škoda – lahko pa tudi nesreča – tu. Kaže, da bi tudi pri stanovanjih malce preventive ne škodilo . . .

D. Dolenc

Velika zaplata debelega cementnega ometa stropa dnevne sobe je odpadla in prav lahko se zgodi, da bo strop še kje odstopil.

Popravek

V zvezi s požarom, ki je nastal 23. junija ob 6. uri zjutraj v baraki last Antona Srebernjaka na Blejski Dobravi, pojasnjujemo, da je Srebrnjakov sin Anton, star 15 let, ki si je v baraki uredil sobo, odšel tisti dan že pol ure pred požarom od doma in ne iz barake.

Privarčevali 11.000 ton bencina

Po najnovejših informacijah smo lani v Jugoslaviji prihranili okoli 11.000 ton bencina, kar je seveda zasluga prepovedi vožnje ob četrtkih in torkih ter ob vikendih. V prvih štirih mesecih letos se je poraba bencina še zmanjšala, za nekaj več kot 12 odstotkov manj smo ga porabili kot lani v enakem obdobju; prav tako se je letos tudi zmanjšala poraba dizelskega goriva, vendar pa veliko manj kot bencina – le za 2,6 odstotka.

Ko je o tem razpravljal zvezni zbor za notranjo politiko, ta sicer še ni sprejel dokončne odločitve ali bo zakon o prepovedi vožnje v določenih dneh veljal še za daljše obdobje; večina delegatov ni za to, da bi prepoved vožnje veljala v nedogled, prav tako pa so bili proti uvedbi še enega »postnega« vikenda v mesecu.

MOČ PROSTEGA KMETA

Dr. Srdjan Bavdek (Nadaljevanje v naslednji številki)

45

5. Sa4 Da7
6. c5 b5
7. Db3+!

Po 7. cb6: bi črni dobil nekaj taktičnih možnosti za igro.

7. . . . Kh8
8. Db4!! Lg7
9. Sb6 Le6
10. Tae1

Beli se sproti razvija in krepi svoj položaj.

10. . . . Tfe8
11. b3 a5
12. Dh4 Lc3??
13. Te6:

Črni se je vdal. Tudi če ne bi napravil napake v 12. potezi, je bil izgubljen, poraz bi bil le vprašanje časa. Na 12. . . . Lf7 ali 12. . . . Df7 je močno 13. Se5 itn.

Tudi v primeru na diagramu 89 (HORT – TORRE; Polanica Zdroj, 1977) je beli uveljavil moč prostega kmeta.

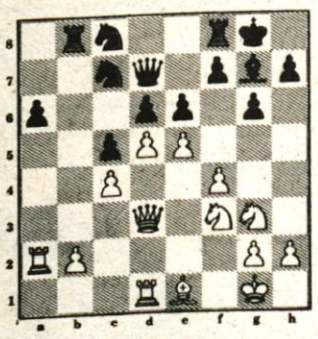

Diagram 89

1. ed6:! Dd6:
2. Se4 Db6
3. La5! Da7
4. d6 Sd5!
5. d7

Slabo bi bilo 5. cd5:, zaradi c4+!

5. . . . Sce7
6. d8D Tfd8
7. Ld8:

Prodor prostega kmeta je omogočil pridobitev odločilne materialne prednosti.

7. . . . Sc6

Na 7. . . . Td8: odloči 8. Db1!

8. Lh4 Sdb4
9. Db1 Sa2:
10. Da2: Tb2:
11. Da4 Db6
12. Sf6+ Lf6:
13. Lf6: Tb1
14. Tb1:

Črni se je vdal.

Zanimivo dopolnjevanje moči prostega kmeta z igro figur vidimo v položaju na diagramu 90 (SPASKI – HORT; Reykjavik, 1977).

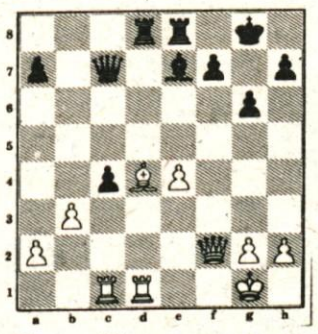

Diagram 90

1. . . . c3!!

Prosti kmet na tretji vrsti je izredno nevaren! Seveda, če je zadostno varovan oziroma če je njegov prodor pozicijsko osnovan.

2. Tf1

Ni dobro 2. Tc3: Dc3:! 3. Lc3: Td1:+ 4. Le1 Lb4 in beli je v nepremostljivi stiski.

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je v 63. letu starosti za vedno zapustil dobri in ljubi mož, oče, brat, tast, svak in stric

JULIJ ZUPANC

iz Kranja – Ul. Moša Pijade št. 48

Pokopali smo ga na pokopališču v Naklem.

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sodelavcem Iskre – TOZD TSD, podjetju Gradis – Škofja Loka, posebno Jankotu Smoleju za vso pomoč, stanovalcem Moše Pijadeja št. 48 in ostalim za poklonjene vence in šopke, izraze sožalja ter spremstvo na kraj njegovega zadnjega počitka

Lepa hvala g. župniku Zidarju za pogrebni obred.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoča žena Jožica in drugo sorodstvo!

Vzgojni zavod Preddvor

razpisuje prosta dela in naloge

1. **2 VZGOJITELJEV ZA DELO Z VEDENJSKO IN OSEBNOSTNO MOTENIMI OTROKI**
   (enega za določen čas)
   Pogoji:
   — dokončana PA specialno pedagoške smeri MVO in
   — najmanj 2 leti ustreznih delovnih izkušenj
   Poskusno delo traja 3 mesece.

2. **SOCIALNEGA DELAVCA**
   za nedoločen čas
   Pogoji:
   — dokončana višja šola za socialne delavce,
   — 2 leti delovnih izkušenj pri delu z mladino
   Poskusno delo traja 3 mesece.

3. **KUHINJSKE POMOČNICE**
   za nedoločen čas
   Pogoji:
   — poskusno delo traja 1 mesec.

Stanovanj ni na razpolago.
Prijave z dokazili pošljite na naslov Vzgojni zavod 64205 Preddvor, rok za prijave je 15 dni po objavi. Kandidati bodo o izidu razpisa obveščeni v 30 dneh po izteku razpisnega roka.

GORENJC

SGP GORENJC

Ljubljanska cesta 11
Radovljica

Komisija za delovna razmerja razpisuje prosta dela in opravila

kuhinjske pomočnice

za obrat družbene prehrane na Bledu (Lisice)

Pogoj za sprejem je dokončana osnovna šola in najmanj 4 mesece delovnih izkušenj.
Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s trimesečno poskusno dobo.
Priglasitev naj kandidati pošljejo z ustreznimi dokazili na komisijo za delovna razmerja pri SGP Gorenjc Radovljica v 15 dneh po objavi.

---

gimnazija boris ziherl

Škofja Loka

Komisija za delovna razmerja razpisuje za novo športno dvorano na Podnu za nedoločen čas naslednja dela in opravila:

1. **VODJE DVORANE**
2. **VZDRŽEVALCA I**
3. **VZDRŽEVALCA II**
4. **3 ČISTILK**
5. **VODJE BIFEJA**

Pogoji:
pod 1.
— višja strokovna izobrazba ekonomske smeri,
— 5 let delovnih izkušenj pri podobnem delu ali
— srednješolska izobrazba ekonomske smeri,
— 10 let delovnih izkušenj,
— nastop dela takoj.

pod 2.
— KV električar,
— nastop dela takoj.
pod 3.
— KV ključavničar ali vodoinštalater,
— nastop dela 1. 9. 1980
pod 4.
— NK delavke za izmensko delo,
— nastop dela 1. 9. 1980
pod 5.
— KV gostinski delavec za popoldansko in večerno delo,
— nastop dela 1. 9. 1980

Razpis velja 15 dni po objavi.
Prošnje oddajte Komisiji za delovna razmerja Gimnazije Boris Ziherl v Škofji Loki, Šolska ulica 1a.

Osnovna šola
prof. dr. Josipa Plemlja
Bled

razpisuje v skladu s 135. členom zakona o osnovni šoli prosta dela in naloge

ravnatelja

Pogoji:
- strokovna usposobljenost za opravljanje del in nalog pedagoškega delavca po 89. in 96. členu zakona o osnovni šoli,
- najmanj 5 let delovnih izkušenj pri vzgojno izobraževalnih nalogah in opravljen strokovni izpit

Kandidati morajo imeti moralno politične lastnosti za pedagoške delavce. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev predložite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Svet šole OŠ prof. dr. Josipa Plemlja Bled — za razpisno komisijo.

Na podlagi skupnih razpisov za vpis, ki so bili objavljeni v DELU, dne 24. aprila in 15. maja 1980 in dogovora z matičnimi šolami ter na podlagi izkazanih potreb delovnih organizacij

Delavska univerza Tomo Brejc Kranj

objavlja možnosti študija in izobraževanja ob delu v šolskem letu 1980/81 v naslednjih oblikah:

VISOKI TEHNIŠKI ŠOLI MARIBOR
(prva stopnja)

Oddelek za strojništvo, ki ima
a) tehnološki odsek
b) konstrukcijski odsek
c) odsek tekstilno-konfekcijske tehnologije

Oddelek za elektrotehniko, ki ima
a) odsek za energetiko
b) odsek za elektroniko

Oddelek za gradbeništvo, ki ima
a) operativni odsek
b) komunalni odsek

Oddelek za kemijsko tehnologijo
Prijave sprejemamo do 31. avgusta 1980.

EKONOMSKI FAKULTETI LJUBLJANA
(poslovni oddelek — I. in II. stopnje)
Prijave sprejemamo do 31. avgusta 1980
Za vpis v navedene šole je treba priložiti:
1. overjen prepis spričevala o zaključnem izpitu na srednji oziroma diplome
2. kratek življenjepis
3. izpisek iz rojstne matične knjige oziroma poročni list
4. potrdilo o lastnosti delavca v združenem delu z navedbo dela in trajanje zaposlitve ter da je študij v skladu s potrebo OZD
5. izjavo o plačevanju stroškov študija
6. 2 fotografiji 4 × 6

— — —

V ODDELKE ZA ODRASLE NA
- **poklicni šoli** (elektro in kovinska smer)
- **poklicni šoli gostinske stroke** (kuhar, natakar)
- **šoli za varuhinje**
- **delovodskih šolah** (elektro, kovinska smer)
- **tehniški srednji šoli** (strojna in elektro — šibki tok)
- **dopisni ekonomski srednji šoli**
- **upravno-administrativni šoli** (pripravljalni tečaj za vpis v III. letnik)
- **dvoletni administrativni šoli**

Prijavi je treba priložiti:
1. spričevalo o dokončani osnovni šoli ali najvišji dokončani šoli (za delovodske in tehniške šole spričevalo zaključnega razreda in zaključno spričevalo poklicne šole)
2. potrdilo o zaposlitvi in praksi ter da je izobraževanje v skladu s potrebo OZD
3. izpisek iz rojstne matične knjige oziroma poročni list
4. fotografijo 4 × 6

— — —

OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE
razpisuje vpis v 5, 6, 7 in 8. razred

Vpišejo se lahko kandidati, ki so zaposleni in tisti, ki so izpolnili šolske obveznosti in ne morejo nadaljevati šolanja v redni šoli. Šolanje traja 20 tednov za vsak razred. Šolanje je brezplačno.

Prijave sprejemamo do 31. avgusta 1980.
Prijavi je treba priložiti rojstni list, spričevalo o zadnjem končanem razredu in potrdilo o zaposlitvi.

Obveščamo kandidate in delovne organizacije, da bomo tudi v novem šolskem letu organizirali dvoizmenski pouk tako, da se lahko v šolo vključijo tudi tisti, ki delajo v izmenah.

— — —

IZOBRAŽEVANJE OB DELU V IZVENŠOLSKIH OBLIKAH:
- tečaj skladiščnega poslovanja za delavce v skladiščih
- tečaj varstva pri delu
- tečaj za upravljalce naprav za ogrevanje
- specializirane tečaje tujih jezikov za delavce v gostinstvu in trgovinah
- tečaje za zasebne gostilničarje
- tečaj za upravljanje s telefonsko centralo
- tečaj za kinooperaterje
- tečaj iz psihologije dela z ljudmi in vodenje skupin
- tečaj za upravljalce viličarjev
- tečaj angleščine, nemščine, francoščine in italijanščine s prilagojenimi programi za dela in naloge delavcev v OZD
- tečaj tehničnega risanja
- tečaj strojepisja za osebno rabo
- začetni, nadaljevalni tečaji in tečaji konverzacije angleščine, francoščine, nemščine in italijanščine (za osebno rabo)

Prijave sprejamamo do 15. septembra 1980.

Vse informacije dobite na Delavski univerzi tomo Brejc Kranj, Cesta Staneta Žagarja 1, vsak dan (razen sobote) od 8. do 15. ure.

GORENJSKA PREDILNICA

Gorenjska predilnica
Škofja Loka n. sol. o.
Kidričeva cesta 75

objavlja na osnovi predloga komisije za odpis in odprodajo za TOZD in DO neuporabnih sredstev in sklepa delavskega sveta

licitacijo za prodajo naslednjih osnovnih sredstev
1. **2 kom KROŽNO-PLETILNA STROJA LEBOCEY**
2. **1 kom KONZOLNO DVIGALO SKD 0,5 MP**
3. **1 kom GOSTINSKI PULT S HLADILNO NAPRAVO**
4. **2 kom KLASIČNI TEHTNICI**
   območja tehtanja 200—500 kg.

Seznam navedenih osnovnih sredstev z osnovnimi karakteristikami in izklicnimi cenami je izobešen na oglasni deski v delovni organizaciji. Na izklicno ceno plača kupec prometni davek.

Licitacija bo v četrtek, dne 10. julija 1980 ob 10. uri v Gorenjski predilnici Škofja Loka, Kidričeva cesta 75.

Ogled osnovnih sredstev je možen eno uro pred pričetkom licitacije.

Osnovna šola
F. S. FINŽGARJA
LESCE p. o.

razpisuje prosta dela in naloge

UČITELJA TELESNE VZGOJE

za nedoločen čas od 1. 9. 1980 dalje.

Rok prijav velja do zasedbe delovnega mesta.

---

vezenine bled
n. sol. o.
TOZD Konfekcija Bled

Na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja TOZD Konfekcija Bled z dne 17. 6. 1980

objavljamo naslednja prosta dela in naloge

1. **KUHARICE — 2 DELAVKI**
   za določen čas
   Pogoj:
   — poklicna šola,
   — tečaj o higienskem minimumu,
   — 1 leto prakse kot kuharica

Rok za sprejemanje prijave je 15 dni po objavi oglasa na naslov Vezenine Bled, n.sol.o., Kadrovsko splošni sektor, Bled, Kajuhova 1.

KTL

KARTONAŽNA TOVARNA LJUBLJANA
TOZD JELPLAST
Kamna gorica 70

razpisuje na podlagi sklepa DS TOZD z dne 20. junija 1980 licitacijo naslednjega osnovnega sredstva:

OSEBNI AVTOMOBIL ZASTAVA 125 PZ — nevozen

Licitacija bo dne 14. julija 1980 v prostorih TOZD Jelplast Kamna gorica ob 10. uri.

Ogled je možen vsak dan v dopoldanskem času.

TEKSTILINDUS KRANJ

Popravek oglasa z dne 27. 6. 1980
Pri prostem delu oziroma nalogi

LUKNJANJE IN VERIFICIRANJE
v ekonomskem sektorju je potrebno dodati oziroma spremeniti:

- zaposlitev je za določen čas in sicer zaradi nadomeščanja delavke v času porodniške odsotnosti,
- delo na tem delu oziroma nalogi se opravlja samo v dopoldanskem času.

murka
Vse za piknik!
odprto vsak dan od 9. do 19. ure, tudi v nedeljah!
MARKET Šobec

NAŠA PRVA CIGARETA, KI OPOZARJA NA ŠKODLJIVOST KAJENJA

NOVA DELOVNA ZMAGA KOLEKTIVA TOVARNE TOBAKA IN EMBALAŽE ROVINJ

Trditev, da je uspeh odvisen od vztrajnosti namena, kot je ob priložnosti izjavil angleški državnik in pisatelj Benjamin Disraeli, v celoti potrjuje najnovejša delovna zmaga kolektiva TOVARNE TOBAKA ROVINJ. Njihov namen je bil — ponuditi potrošnikom izdelek, narejen po njihovih željah. Vztrajnost, da to zahtevno nalogo uresničijo, je bila značilnost večmesečnega dela številnih skupin strokovnjakov in delavcev tega kolektiva — raziskovalcev tržišča, strokovnjakov za marketing, tehnologov za tobak, kemikov, strojnikov, oblikovalcev . . . Rezultat je nova domača cigareta s filtrom v trdem zavitku, ki bo po nekaterih lastnosti enkratna na našem tržišču, na katerem se je pojavila v prvi polovici maja letos. Da ne bi ta trditev izzvenela kot hvalisanje, je potrebno pojasniti, zakaj bo to enkratna cigareta v množici vrst in znamk cigaret, ki jih danes prodajajo v naših prodajalnah in trafikah.

OPOZORILO POTROŠNIKU IN CELO VEČ KOT TO

Zdaj, ko je vprašanje — kaditi ali ne kaditi resnično hamletovski dvom sodobnega človeka, ni odveč, če najprej poudarimo dejstvo, da bo to *prva domača cigareta, ki bo imela na zavitku opozorilo o nevarnosti kajenja za zdravje.* Takšno opozorilo, ki ga ne zahteva zakon (kot je to primer v nekaterih državah, kjer predpisi to zahtevajo od proizvajalcev), izraža korekten odnos TOVARNE TOBAKA ROVINJ do svojih potrošnikov in čut odgovornosti za njihovo zdravje. No, ta odnos se, kot bomo videli pozneje, ne konča le pri tem opozorilu . . .

Če se ozremo nazaj, v zgodovino tobaka na evropskih tleh (na katera so ga prinesli iz Amerike leta 1519 pod imenom „tabaco", tako so ga imenovali Indijanci z otoka Haiti, ki so kadili zavitek njegovih listov), bomo spoznali, da je bil tobak vzrok številnih nasprotij, omejevanj, prepovedi (francoski kralj Louis XIII in angleški kralj Jakob I), izobčenja (papež Urban VII), znanstvenih polemik, medicinskih napadov, hudih konfrontacij v javnosti . . . Nekdo je duhovito pripomnil, da je bilo najbrž le pri ameriških Indijancih kajenje „kaluneta", „pipe miru", znamenje prijateljstva in sloge.

Ne glede na to ugotavljajo statistike, da vse več ljudi kadi, kar pogojuje množica socialnih in psiholoških okoliščin, zlasti v pogojih sodobnega urbaniziranega življenja.

Kljub temu pa ne bi smeli sklepati, da so kadilci ravnodušni za svoje zdravje. Številna dejstva potrjujejo prav nasprotno, kot npr, splošna usmeritev na cigarete s filtrom (ki jih kadi več kot 95 % kadilcev pri nas), vse daljši ogorki, ki jih kadilci odvržejo, naraščajoče povpraševanje po cigaretah z majhno količino nikotina in podobno.

Skratka, čeprav soočena z resnimi zdravstvenimi opozorili se večina kadilcev ne želi odpovedati užitkom kajenja, istočasno pa išče način, kako to doseči z zmanjšano nevarnostjo za svoje zdravje.

Prav zavoljo tega se odgovornost TOVARNE TOBAKA ROVINJ do potrošnikov ne konča le pri tem, da je samoiniciativno izpisala na zavitku nove cigarete opozorilo o škodljivosti kajenja. Pomembnejše je, da so njeni strokovnjaki naredili največ, kar so mogli, da bi zmanjšali nevarnosti, ki jih povzroča tobačni dim.

Konkretno, s tehnološkim postopkom je doseženo naslednje:

— Novi izdelek sodi med cigarete z majhno količino nikotina.

— Iz tobaka je izločeno okrog 20 % beljakovin in okrog 30 % amonijaka.

— Izvrstni filter cigarete zadržuje 37 % do 47 % preostalega nikotina, fenola in katrana, kar predstavlja po evropskih merilih zelo visoko učinkovitost filtracije.

ZA NOV OKUS KADILCEV

Novost bo originalna na našem tržišču tudi po tem, da bo predstavljala *prvo domačo kvalitetno cigareto, ki je „lahka" in prilagojena tako imenovanemu „angleškemu načinu" kajenja.*

Z drugimi besedami, nova cigareta se razlikuje od doslej običajnih, standardnih jugoslovanskih cigaret, saj se približuje lahkim angleško-ameriškim cigaretam, po katerih vse bolj povpraševajo naši potrošniki. Kot potrditev za to naj omenimo velik ugled, ki ga imajo tovrstne tuje cigarete pri naših kadilcih, pa tudi vse večje povpraševanje po cigaretah, ki jih, na podlagi inozemskih licenc, izdelujejo številne tobačne tovarne pri nas. To in druga dejstva prepričljivo vsiljujejo zaključek, da se tudi naši kadilci vse bolj opredeljujejo za takšno vrsto cigaret.

Od drugih „lahkih" cigaret na našem tržišču se ta novost razlikuje tudi po tem, da ni licenčni izdelek, pač pa rezultat strokovnosti in dolgoletnih izkušenj delavcev TOVARNE TOBAKA ROVINJ.

Oslonitev na lastne moči, sposobne izdelati cigareto vrhunske kvalitete priča, da ta kolektiv sprejema in tudi v praksi uresničuje načela politike stabilizacije. Razvoj originalne novosti in njeno uvajanje na tržišče je zagotovo veliko težje in zahtevnejše delo kakor nakup licence že znane znamke in, nesporno, družbeno bolj opravičljivo ter dolgoročno koristno. Odpade odvisnost od tujih firm, obveznost odplačevanja nadomestil za uporabo licence in pogosto nepotreben uvoz posameznih sestavnih delov. Nič manj pa ni pomembno tudi dejstvo, da je domači proizvajalec, usmerjen k lastnemu razvoju, neodvisen od različnih pogojev, ki jih narekuje lastnik licence, med katerimi niso redki tudi tisti, ki onemogočajo ali vsaj omejujejo izvoz tako izdelanih cigaret. TOVARNA TOBAKA ROVINJ pa želi, da bi njena novost postala tudi uspešen izvozni izdelek kot reprezentančna jugoslovanska cigareta (kar tudi pojasnjuje angleško besedilo na zavitku). Gledano s tega zornega kota je nova cigareta TDR konkreten prispevek za gospodarsko stabilizacijo in uresničevanje njene najpomembnejše naloge:

— zmanjševanje nepotrebnega uvoza in povečevanje izvoza.

CIGARETA, KI SO JO POSREDNO OBLIKOVALI KADILCI SAMI

Vsekakor je treba poudariti, da nova cigareta ni kopija angleško—ameriških vrst cigaret in ni izdelana le na osnovi nekaterih splošnih zapažanj ob spreminjanju okusa potrošnikov.

Oblikovana je na podlagi rezultatov vsestransko raziskanih zahtev kadilcev. S pomočjo znanstvene metode „Howard—Ostlundovega modela obnašanja potrošnikov" so raziskovalci zbrali in računalniško obdelali mnenja in stališča 398 kadilcev iz vse države, da bi tako spoznali, kakšno cigareto želijo, v kakšni embalaži in po kakšni ceni. Zato je povsem upravičena trditev, da so novo *cigareto posredno oblikovali potrošniki sami, po svojem okusu.* Tehnologi, kemiki, strojniki in drugi delavci TDR pa so te želje praktično spremenili v izdelek, ki odraža zahteve večine kadilcev . . . Na ta način so bile dosežene že opisane značilnosti cigarete. Ostale značilnosti novosti TOVARNE TOBAKA ROVINJ pa so:

— Nova cigareta je izdelana iz domačih visokokvalitetnih vrst tobaka „virdžinija", hercegovskega tobaka „ravnjak" ter vrstely"burly". (Medtem ko je „virdžinija" fiziološko blaga vrsta bobaka in osnovni material za izdelavo „blended" cigaret ameriškega in angleškega tipa, vpliva „ravnjak" na okus in aromo kajenja ter pospešuje zgorevanje, „medtem ko „burley" v zadnjem času vse bolj uporablja svetovna tobačna industrija v svetu).

— Nova cigareta je blaga za kajenje, ne iritrira, ne draži ustnic in nosne votline in ne „peče" jezika kadilca.

— Ima diskretno aromo, brez neprijetno ostrih vonjev.

— Zagotavlja izvrstno kakovost kajenja, zgoreva počasi in enakomerno, pušča sivi, kompaktni pepel.

VABLJIVA EMBALAŽA, DOSTOPNA CENA

Okus in želje potrošnikov so bile pri proizvodnji obvezen kažipot ne le tehnologom in kemikom, pač pa tudi izvrstnim kreatorjem pri oblikovanju embalaže. Med večjim številom predlogov za rešitev so se izbrani potrošniki — kadilci odločili za zavitek, ki jim je po barvi in grafični rešitvi najbolj ugajal. *Estetsko oblikovana embalaža je zagotovo na ravni kakovosti in ambicij same cigarete.* Trd zavitek z aluminijasto folijo zlate barve, povit v celofan, zadovoljuje jasno izraženo zahtevo potrošnikov, da mora biti zavitek lep, privlačen atraktiven.

Kot vse druge lastnosti novosti TOVARNE TOBAKA ROVINJ je tudi njena cena sprejemljiva in „po meri" potrošnikov. *Zavitek z 20 cigaretami stane v maloprodaji 14 dinarjev.*

CIGARETA, KI GOVORI O ODNOSU PROIZVAJALCA

Prepričani smo, da dovoljujejo omenjena dejstva zaključek, da je novost *TOVARNE TOBAKA ROVINJ — cigareta za sodobnega kadilca, izdelana na osnovi najsodobnejših postopkov pri prodaji in tehnologiji, proizvedena na sodobnih strojih, ki izdelajo vsako minuto od 4.000 do 6.500 kosov tega izdelka.*

Nova cigareta je delana studiozno in z velikim entuziazmom strokovnjakov in delavcev TOVARNE TOBAKA ROVINJ, ki so resnično ponosni na novost, ki jo nudijo tržišču. Ne samo zato, ker so prepričani, da bo to ugleden „hit" v naših prodajalnah. Še več, ponosni so, da nova cigareta najbolj celovito izraža njihov odnos do kupcev; pripravljenost, da se uveljavijo zahteve kupcev, pa tudi skrb za njihove interese. Opozorilo na zavitkih o škodljivosti kajenja pa je *le primer korektnosti, pravega odnosa do potrošnikov, ki ga negujejo delavci TDR v prepričanju, da bo končni rezultat demantiral pesimistično trditev rimskega pisca makedonskega rodu Fedara, ki je v eni od svojih basni zapisal, da navadno pelje iskrenost v pogubo . . .Svet se je od tedaj precej spremenil, upajmo, da na bolje.*

Nov žig Tovarne tobaka Rovinj, prijavljen pri zveznem zavodu za patente v Beogradu pod številko Ž - 53/80 dne 29. 1. 1980.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadni izgubi našega dragega moža, očeta in tasta

VINKA STRITIHA

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam izrazili sožalja, mu podarili vence in cvetje ter ga spremili na zadnji poti.

Nadalje se zahvaljujemo delovni organizaciji Peko – Tržič za pomoč in darovano cvetje; kakor tudi g. župniku za opravljen obred.

Žalujoči: žena, sin, snaha in drugo sorodstvo!

Bistrica pri Tržiču, 30. junija 1980

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je za vedno zapustil naš ljubljeni oče, stari oče, brat in stric

JURIJ REPE

iz Sp. Gorij

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom za nesebično pomoč, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste se poslovili od njega, nam izrazili sožalje, mu podarili cvetje ter ga spremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala dr. Rusovi za njeno prijazno pomoč v času njegove bolezni. Zahvaljujemo se godbi na pihala iz Zg. Gorij za žalostinke, pevcem iz Javornika ter g. župniku za lepo opravljen obred, kakor tudi govorniku Mandeljcu in praporščakom.

Vsem iskrena hvala!

Za njim žalujejo: hčerka Francka, sin Rajko z ženo Anico ter vnuka Irena in Miha!

Sp. Gorje, 21. junija 1980

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega

moža, očeta, sina, brata, strica, zeta in svaka

JANEZA BIZJAKA

se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, sodelavcem, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in vence ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo kolektivu DO – COLOR in vsem njegovim sodelavcem za nesebično pomoč, kakor tudi sodelavcem kolektiva ISKRE. Lepa hvala pevcem za lepo petje, sodelavcem za častno spremstvo in poslovilne besede. Še posebno se zahvaljujemo g. župniku in bogoslovcem za lep pogrebni obred.

Iskrena hvala bratoma Lampič, sosedu Edvardu in sestrični Ivanki.

Žalujoči: žena Pavla, sinovi Boštjan, Janez in Klemen, ata, mama in drugo sorodstvo

Mavčiče, 30. junija 1980

ZAHVALA

V 91. letu starosti je umrla naša dobra in skrbna teta

JOHANA POTOČNIK

s Primskovega

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako lepem številu spremili na njeni zadnji poti, izrazili sožalje in ji darovali cvetje.

Zahvaljujemo se g. župniku za pogrebni obred in poslovilne besede, predstavniku Zveze borcev Primskovo za govor ob odprtem grobu ter pevcem za zapete žalostinke.

Vsem še enkrat iskrena in prisrčna hvala!

Žalujoči vsi njeni!

Kranj, 30. junija 1980

V neizmerni žalosti sporočamo žalostno vest, da nas je mnogo prezgodaj zapustil naš ljubljeni ata

FRANC NOVAK

Petrov ata – iz Jame št. 16

Pogreb bo v torek, 8. julija 1980, ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališče v Mavčiče.

Globoko žalujoči: hčerka Francka in hčerka Milka z družino ter drugo sorodstvo!

Jama, 6. julija 1980

MALI OGLASI *telefon 23-341*

PRODAM

Ugodno prodam eno leto staro SUŠILNO NAPRAVO vihar. Štalc Mirko, Dolenja vas 14, Selca 5387

Prodam klasične RADIATORJE. Informacije po tel. 26-091 5437

Prodam KONJSKO VPREGO in VOZ–KOLESELJ. Dvorje 44, Cerklje 5438

Prodam komplet koles za »KIMPEŽ«. Mesec Stane, Žabnica 1 5439

Prodam STROJ za POMIVANJE POSODE EI-Niš, Brezovar, Hafnerjevo naselje 98, Škofja Loka 5440

Prodam PUNTE in ostali GRADBENI LES. Blenkuš Zorko, Kranjska gora, Gasilska 12, tel. 88-731 5441

Prodam dva rabljena GUMI VOZA: 15 in 16-colski. Poljšica 13, Gorje 5442

Poceni prodam komplet rabljeno SPALNICO. Stupan, Čegelnica 46, Naklo, tel. 47-219 5443

Dnevno sveža JAJCA dobite: Bojd Miro, Križe 81 5444

KOKOŠI za zakol in mlajše za nadaljnjo rejo dobite pri Bojdu, Križe 81 5445

Prodam FOTO-KAMERO in KINO-PROJEKTOR (ozvočeno). Naslov v oglasnem oddelku 5447

Prodam 100 kv. m GRADBENIH ELEMENTOV, raznih dimenzij. Stare Jože, Nomenj 41, Bohinjska Bistrica 5448

Prodam večjo količino SIPOREKSA (5 cm). Voglje 88, Šenčur 5463

Prodam in dostavim 6 kub. m TERVOLA, debelina 5 cm. Justin, Sp. Dobrava 6, Kropa 5464

Prodam ročno KOSILNICO reform, v dobrem stanju. Žirovnica 17 5480

Prodam mlado KRAVO po teletu. Podhom 21. Zg. Gorje 5481

Prodam osem mladih KANARČKOV, dobrih pevcev. Cerar Metod, Moste 45 5482

Prodam žensko POROČNO OBLEKO, italijansko, št. 42. Informacije po telefonu 23-110 5483

Prodam PRALNI STROJ gorenje, termoakumulacijsko PEČ AEG, 4 kW in TV STABILIZATOR. Teran Metod, Bled, Grajska 15 5484

Prodam STIROPOR isomat za fasado, 4 cm, približno 50 kv. m. Stare Branka, Dragočajna 9, Smlednik 5485

PRIMC MARIJA

Cesta na Klanec 3

(v bližini gostilne Blažun)

Vam nudi kvalitetno in hitro izdelavo vseh vrst očal.

Se priporočam!

Prodam KOSILNICO za lažji traktor. Pogačnik Franc, Nemilje 11, Zg. Besnica 5489

Prodam dve KRAVI. Volčič Franc, Gabrovo 3, Škofja Loka 5490

Prodam čistokrvna NEMŠKA OVČARJA – mladiča. Fireder Zvone, Gorenja vas, Reteče 63 5491

Ugodno prodam avto RADIOKASETOFON blaupunkt. Guzelj, Puštal 97, Škofja Loka 5492

Prodam mlado KRAVO s teletom ali brez. Štupnikar Janez, Forme 3, Žabnica 5493

Prodam malo rabjen ŠOTOR brand, nemške izdelave. Na Kresu 22, stan. 9, Železniki 5494

Prodam dolgo roza POROČNO OBLEKO, št. 42 in roza POROČNI KLOBUČEK. Šturm, Potok 15, Železniki 5495

Zaradi selitve prodam POHIŠTVO za dnevno sobo. Hafnerjevo naselje 52, Škofja Loka – od 16. do 18. ure 5496

Prodam 25 kg težje PUJSKE. Oman, Zminec 12, Škofja Loka 5497

Prodam PRAŠIČE, težke od 20 do 100 kg. Zupančič, Posavec 16, Podnart 5498

Prodam KRAVO po teletu, dobro mlekarico. Krivic – Resman, Zgoša 22, Begunje 5499

Prodam 2000 kg suhe DETELJE iz kozolca. Sp. Brnik 30, Cerklje 5500

Prodam smrekove DESKE (50 do 25 mm). Zalog 43, Cerklje 5501

Prodam KRAVO s teletom. Komendska dobrava 10, Komenda

Prodam mladega PSA. Konjedič Franc, Šiškovo naselje 10, Kranj 5539

Prodam CENTRIFUGO za centrifugiranje ostružkov, in vsa stekla za VW 1600 – TL. Slatnar, Cerklje 231 5503

Prodam REZILKO na podstavku in ročne vzvodne ŠKARJE, ali zamenjam za vrtalni stroj na podstavku. Žerovnik Jože, Voglje 53, Šenčur 5504

Prodam MIVKO. Naslov v oglasnem oddelku. 5505

Prodam lepega, tri mesece starega, belo-črnega MUCKA. Kropa 77 5506

Manjšo PREŠO z grelnimi ploščami, prodam za 10.000 din. Naslov v oglasnem oddelku. 5507

Prodam poslikano KMEČKO SKRINJO. Telefon 26-397 5540

Prodam dva PUJSKA, težka od 25 do 30 kg. Soklič, Selo 22, Bled 5541

Prodam 500 kg BETONSKEGA ŽELEZA (Fi 6) cena 14.– din. Smolej, Naklo 38 5542

Prodam 35 vreč PERLITA P-2, za fasado. Hotemaže 75, Preddvor 5543

Prodam KROMPIR igor. Radovljica, C. svobode 21 5544

Prodam nov, večji, plastičen KAVČ. Telefon 24-065 po 19. uri 5551

Prodam PEVSKO OZVOČENJE Ha-ha elektronic, 100W. Telefon 061-50-736 5559

KUPIM

Kupim nov LES za ostrešje in rabljeno STREŠNO OPEKO kikinda, rabljena OKNA in VRATA ter RABLJENE PUNTE in BANKINE. Toplica Ramo, Sr. Bitnje 5, Žabnica 5405

Kupim približno 400 kosov rdeče STREŠNE OPEKE novoteks. Kepic Andrej, Dvorje 32, Cerklje 5406

Kupim 350 kosov STREŠNE OPEKE novoteks, grafitno-sive barve in za 40 kv. m SIPOREKS OPEKE, debelina 7,5 cm. Telefon 064-21-632 5478

Kupim zložljivo mrežasto OTROŠKO STAJICO. Telefon 26-817 5479

Kupim SLAMOREZNICO s puhalnikom, verigo in po možnosti z motorjem. Draga 14, Škofja Loka 5508

Kupim LES za ostrešje. Telefon 28-626 5509

Kupim rabljene DESKE. Naslov v oglasnem oddelku. 5510

Kupim MLATILNICO s čiščenjem na električni pogon, v dobrem stanju. Močnik, Poženik 20, Cerklje na Gorenjskem 5511

Kupim traktorski IZRUVAČ krompirja, na kardanski pogon. Gašpirc, Šmartno 11, Cerklje 5512

Kupim enofazni CIRKULAR. Kočevar Rudi, Oprešnikova 12, Kranj 5552

VOZILA

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1973, registrirano do 27. decembra. Boro Prača, Stritarjeva 5 5513

Štiri AVTOMOBILSKE PLAŠČE – široke, komplet z obroči, 175-SR-14, good year in. 10 AVTOMOBILSKIH GUM, vse za VW 1300, prodam. Špiler, Gradnikova 9, Radovljica. Cena za vse skupaj 6.000 din. Telefon 75-610 5514

Prodam R-4, letnik 1976. Ciril Bolka, Britof 375, Kranj 5515

Prodam ŠKODO 110-L, registrirano do junija 1981. Informacije po tel. 60-726 5516

Prodam zelo dobro ohranjen FIAT 750 lux, letnik 1973. Robert Draksler, Bistrica 86 pri Tržiču 5517

Prodam OPEL ASCONA 16-S, letnik 1976. Informacije po telefonu 064-60-436 5518

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1973. Informacije po tel. 064-60-436 5519

Prodam dobro ohranjen FORD ESCORD, prevoženih 63.000 km. Ogled vsak dan popoldan. Stane Guzelj, Tavčarjeva 4, Škofja Loka 5520

Prodam avto 126-P, letnik 1977. Ropret, Cerklje 141 5521

Prodam AMI-8, letnik 1971, celega ali po delih. Zg. Brnik 108, Cerklje 5522

Prodam ZASTAVO 750, v voznem stanju. Burnik, Nasovče 7, Komenda 5523

Ugodno prodam tovorni avto, znamke MAGIRUS DEUTZ – kiper, 230 KM, nosilnost 8,5 ton. Ogled vozila možen vsak dan. Adergas 2, Cerklje 5524

Prodam 126-P, dobro ohranjen, letnik 1977. Informacije od 14. do 16. ure po tel. 82-485 5525

Kupim STROJ za ŠKODO 1000 MB. Kovačič, Golnik 58/a 5562

Izdaja ČP Glas, Kranj. Stavek: TK Gorenjski tisk Kranj, tisk: ZP Ljudska pravica, Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. – Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-603-31999 – Telefoni: n. c. 23-341, glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-835, redakcija 21-860, komerciala – propaganda, naročnina, mali oglasi in računovodstvo 23-341. Naročnina za prvo polletje 1980 din 200. Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Prodam ŠKODO 100 L, l. 1970. Bursač Dušan, Koritenska 11, Bled. Ogled popoldne od 15. ure dalje

Po ugodni ceni prodam OPEL OLIMPIA, letnik 1952. Ogled možen vsak dan v popoldanskih urah. Aljaževa 3, Bled, tel. 064-78-012 5526

Prodam ZASTAVO 750, neregistrirano, v voznem stanju, prevoženih 70.00 km. Močnik, Tavčarjeva 16, Kranj 5538

Cenjene goste obveščamo, da bo gostilna s prenočišči in disko-klubom

DOM POD PLANINO

TREBIJA

zaprta od 7. julija do 31. julija, zaradi letnih dopustov. Prosimo za razumevanje. Od 1. avgusta pa zopet nasvidenje.

Se priporočata Slavko in Francka Krek!

Prodam dele za OPEL KADETTA (motor, streho, stekla) ali kupim nevozen avto, letnik 1970-73. Voklo 70, Šenčur 5422

Ugodno prodam TOMOS elektronic 90. Voklo 47, Šenčur 5423

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1974. Rihard Casagrande, Titova 100, Jesenice 5449

FIAT 125, italijanski, letnik 1970, generalno obnovljen, ugodno prodam. Telefon 064-40-043 5450

Prodam TOMOS 15-SLC 1.000 km. Informacije po tel. 27-852 5451

Prodam OPEL REKORD, letnik 1974–75. Telefon 064-47-002 5452

Ugodno prodam FIAT 850 sport coupe, letnik 1970, registriran do maja 1981 in ČZ-175. Reševa 14, tel. 26-153 5453

Prodam OPEL KADETT, starejši letnik, registriran do 15. 5. 1981. Nograšek, Predoslje 117, Kranj 5454

Prodam VW, letnik 1969, Šenčur, Stružnikova 17 5455

Prodam R-4, letnik 1977, cena 6,5 SM. Zrim, Zg. Brnik 49 5456

Ugodno prodam FIAT 850, neregistriran. Verdir, Zg. Duplje 13, tel. 47-152 5457

Prodam LADO standard, letnik oktober 1972. Oglasite se na Trgu svobode 5, Tržič ali tel. 50-365 5458

Prodam MOPED na 3 prestave. Keršič Janez, Rupa 12, Kranj 5459

Prodam BMW 520, letnik 1975, odlično ohranjen. Informacije tel. 24-670 – samo dopoldne (tov. Pogačnik) 5460

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1973, Stražiška 12, Kranj 5461

Ugodno prodam italijanski FIAT 125, letnik 1970. Voglje 3, Šenčur 5462

Prodam VW 1200, registriran do junija 1981. Gregorc, Sp. Veterno 3, Križe pri Tržiču 5465

Za AUSTINA 1300 prodam: leva in desna vrata, prednjo in zadnjo havbo ter razne rezervne dele. Telefon 27-497, Zasavska 1 5466

Prodam neregistriran FIAT 750, cena 4.000 din. Stupan, Cegelnica 46, Naklo, tel. 47-219 5467

Zaradi odhoda v JLA prodam dobro ohranjeno ZASTAVO 101, letnik 1975, prevoženih 30.000 km. Nartnikova 1, Kranj nasproti gostilne Labore 5468

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1975. Naslov v oglasnem oddelku 5469

Prodam MOPED TOMOS V-15 ali menjam za manjši motor. C. na Klanec 57, Kranj 5470

Prodam ŠKODO 110-L, letnik 1970, z rezervnimi deli. Kejžar Marjan, Begunje 5 5471

Prodam ŠKODO MB-1000, letnik 1969 v voznem stanju, celo ali po delih. Dvoršak Stane, Begunje 15 5472

Prodam osebni avto FIAT 125, letnik 1971, lahko tudi na kredit. Informacije po tel. 25-545 ali Betonova 44, Kokrica 5473

Prodam OPEL REKORD 1900, letnik 1968 in ZASTAVO 750, letnik 1970. Zupan Martin, Krnica 58, Zg. Gorje 5474

Prodam ZASTAVO 101-L, letnik 1978, 20.000 km. Hartman, Hafnerjevo naselje 91, Škofja Loka 5475

Prodam ZASTAVO 750-L, letnik 1976, cena 4 SM. Bled, C. Gorenjskega odreda 12 5476

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1973. Tavčar, Šutna 6, Žabnica, tel. 064-44-610 5477

Prodam SPAČKA, celega ali po delih. Partizanska 44, Kranj 5488

Prodam karambolirano ZASTAVO 101, letnik 1974, motor nepoškodovan. Ljubičić Ivica, Finžgarjeva 8/a, Lesce 5549

Prodam FIAT 126-P, z vgrajenim radiom, letnik 1979, zelene barve, garažiran, prevoženih 6.000 km. Telefon 064-21-894 5550

Prodam SIMCO 1000 GLS, letnik 1969, po delih. Melihen Marjan, Križe 28 5545

Prodam VW, letnik 1985. Pogačar Anton, Radovna 5, Zg. Gorje 5546

Prodam osebni avto LADA standard, letnik 1972, KOMBI ZASTAVA 1300 TK, letnik 1976 ter MENJALNIK za tovorni avto OM – tigroto. Barle Peter, Krašnova 5 (za tovarno IBI) 5547

Prodam skoraj nov TOMOS 14-TL. Branko Justin, Hlebce 1, Lesce 5548

Prodam ZASTAVO 750 lux, letnik 1974. Krožna ulica 4, Kranj 5560

STANOVANJA

STANOVANJE v hiši ali bloku v Škofji Loki ali bližnji okolici, najamem za dve leti. Sem iz Selške doline, mirne narave in nekadilec. Ponudbe v Turistično društvo Škofja Loka ali pod šifro: Selčan 5486

STANOVANJE v Tržiču, štirisobno (100 kv. m) in delavnico (100 kv. m), prodam. Pismene ponudbe pošljite na naslov: Koprivnikar, Pot na Golovec 8, Ljubljana 5487

STANOVANJE, kakršnokoli, večje od sobe, vzamem v najem. Nudim predplačilo. Ponudbe pod: Cena ni pomembna 5537

SOBO in hrano nudim ženski srednjih let ali mlajši upokojenki za nego nepokretne mame na domu v dopoldanskem času. Vse ostalo po dogovoru. Oglasite se v večernih urah v Britofu 90, Kranj 5553

POSESTI

Prodam VIKEND (3 × 3,50 m) v Letencah, brez lokacije. Franc Čeh, Ul. Gorenjskega odreda 6, Kranj 5527

V najem vzamem LOKAL (približno 40 do 60 kv. m) po možnosti urejen (trofazni tok) za mirno obrt v Kranju. Ponudbe pod: Plastika 5528

Kupim STAREJŠO HIŠO na Gorenjskem – po možnosti v Škofji Loki ali okolici in Poljanski dolini. Šifra: Lep vrt 5529

Dobro ohranjeno KMEČKO HIŠO na robu naselja ali na samem, lahko v hribih, kupim. Pišite na naslov: Žižek, Celovška 103/94, Ljubljana 5530

ZAPOSLITVE

Zaposlim mlajšo žensko brez kvalifikacije. Ponudbe pod: izmensko delo 5531

Iščem HONORARNO ZAPOSLITEV – lahko tudi kot voznik. Telefon 60-347 popoldan 5532

Dve dekleti iščeta HONORARNO ZAPOSLITEV v popoldanskem času. Ponudbe pod šifro: Delo 5554

OBVESTILA

BIFE – KEGLJAŠKEGA KLUBA – Podreča obvešča, da bo od 8. do 21. 7. zaradi dopusta lokal zaprt. 22. 7., na praznik – dneva vstaje bo odprto od 13. ure dalje.

PRIPOROČAMO SE ZA OBISK!
KK-Simon Jenko Podreča 5533

Vabim upokojence SAVE – Kranj in njihove svojce na prijeten izlet po DOLENJSKI 26. 7. 1980. Odhod izpred Kina Storžič ob 5,30. Ne pozabite kopalk. Prijavite se v trgovini SAVA ali pri Francki Pajer do 14. 7. 1980. Cena izleta 250 din 5534

IZDELUJEM betonske kvadre, na mestu gradnje. Jakob Kleč, Blejska Dobrava 152, Jesenice 5535

LOTERIJA

Srečka št.	Din	Srečka št.	Din
320	200	51	30
2300	500	71	30
29470	1.000	06521	2.030
054840	10.000	09841	1.000
		18871	1.030
32	30	49021	1.030
62	50	064441	10.000
112	100	274951	10.030
13232	1.030	430881	10.000
16052	1.000	462251	10.030
54392	2.000		
089232	50.030	23	40
280772	10.000	313	80
		04193	2.000
4	20	73953	1.000
36594	1.020	063393	10.000
56664	1.020	172693	10.000
68444	5.020	221163	10.000
		312853	500.000
289524	10.020		
		35	50
		45	70
36	50	85	30
2426	500	44225	5.000
22256	1.000		
41206	1.000	015335	10.050
46526	1.000	554735	10.050
310606	10.000		
441936	10.050	87	30
		307	80
18	40	3777	400
48	40	88237	1.000
228	80	122757	10.000
798	100	513167	10.000
2268	400		
		584597	10.000
32118	2.040		
71118	1.040	9	20
11	40	32769	1.020
21	30	33599	5.020

TEČAJ za voznike B-kategorije, organizira MLADINSKI SERVIS – Kranj 5555

Cenjene goste obveščamo, da bo GOSTILNA »BEGIČ«, Delavska 21, Kranj, zaprta od 9. 7. do 1. 8. 1980, zaradi rednega letnega dopusta. PRIPOROČAMO SE ZA NADALJNI OBISK! 5556

Cenjene stranke obveščamo, da bo lokal zaradi letnega dopusta in čiščenja ZAPRT od 4. 7. do vključno 31. 7. 1980. SE PRIPOROČA SLAŠČIČARNA »ŠINK« 5561

PRIREDITVE

Hotel KAZINA – Jezersko, prireja vsako soboto PLES, s pričetkom ob 20. uri. Za glasbo bo skrbel ansambel KRANJSKI KVINTET 5557

POZNANSTVA

Iščeš morda moža, osamljenega kot si ti, javi se mi! Star sem 56 let in te čakam! Šifra: Pridi – pridem 5558

OSTALO

Iščem GOSPODINJSKO POMOČNICO za pomoč v gospodinjstvu in za VARSTVO dveletne punčke v popoldanskem času. Ludvik Sedej, Jesenice, Kidričeva 25, tel. 81-936 5536

Kmetijsko živilski kombinat Kranj
z n. sol. o.
TOZD Tovarna olja OLJARICA BRITOF

KŽK

objavlja na podlagi sklepa Komisije za delovna razmerja naslednja prosta dela oz. naloge za nedoločen čas:

KV ELEKTRIČARJA (ponovna objava)
za opravljanje elektroinštalacijskih del
Posebni pogoj:
1 leto delovnih izkušenj, po potrebi je delo dvoizmensko

KV STRUGARJA
za opravljanje strugarskih del
Posebni pogoj:
6 mesecev delovnih izkušenj

Kandidati naj pošljejo posmene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev Splošno kadrovskemu sektorju KŽK Kranj, Cesta JLA 2, v 15 dneh po objavi.

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame

ANE JEŠE

roj. Žunič

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrazili sožalje, ji podarili vence in cvetje ter jo spremili na njeni zadnji poti.
Nadalje se zahvaljujemo delovnim organizacijam Cestnega podjetja Kranj, Iskre Kranj, Glasbene šole Kranj, Ilirije Ljubljana za pomoč in darovano cvetje, kakor tudi g. župniku za lep pogrebni obred.

Žalujoči: sin Milan, hčerke Ana, Draga, Milka in Martina z družinami!

Drulovka, 26. junija 1980

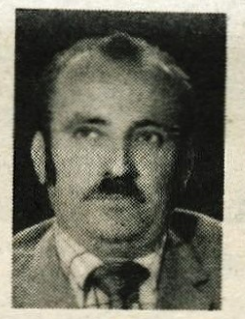

ZAHVALA

Ob boleči in mnogo prezgodnji izgubi našega dragega

moža, očeta, brata, strica, svaka in deda

JANKA CEGNARJA

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih dneh pomagali, sočustvovali z nami in nam kakorkoli pomagali, nam izrazili ustno in pismeno sožalje, darovali toliko lepega cvetja in ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo za nesebično pomoč dr. Janezu Pustavrhu, dobrim sosedom Logarjevim, Šifrerjevim in Kristini Pokornovi, tov. Francu Kuraltu ter Viliju Kobalu.

Za vsestransko razumevanje in nudeno pomoč smo hvaležni Gasilskemu društvu Žabnica in organizaciji ZB – Žabnica. Iskrena hvala govornikom za nepozabne besede slovesa, pevcem iz domačega kraja, godbi iz Kranja, vsem praporščakom in gasilcem, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, sovaščanom, sodelavcem in vsem, ki ste ga poznali in imeli radi.

Vsi njegovi!

Žabnica, 26. junija 1980

ZAHVALA

Ob smrti našega nepozabnega moža, očeta, starega očeta, tasta, brata, strica in svaka

ANTONA JUSTINA

iz Otoč

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in znancem za podarjeno cvetje in vence ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Najlepša hvala dobrim sosedom, posebno Kotnikovim in Ramškovim za vso izkazano pomoč in dobroto v najtežjih trenutkih. Hvala vsem za izrečeno sožalje in besede tolažbe. Globoko hvaležnost občutimo do vseh, ki ste našega očeta imeli radi in mu v življenju storili karkoli dobrega. Prisrčna hvala č. g. župniku za lep pogrebni obred in globoko občutene besede slovesa. Zahvala velja tudi govorniku ob odprtem grobu. Hvaležni smo dr. Žiliču za dolgoletno zdravljenje našega očeta, kakor tudi sestri Anici. Zahvaljujemo se praporščakoma DU in SZDL. Hvala kolektivu Iskre Otoče za podarjeno cvetje in zadnje spremstvo.

Še enkrat hvala vsem, ki so nam kakorkoli pomagali!

Žalujoči: žena Marija, hčerka Zvonka z družino, brat in sestri ter drugo sorodstvo!

Otoče, 30. junija 1980

Razstavi cvetja in lovstva najboljšo oceno

Letošnja razstava presegla pričakovanja — Ogledali so si jo tudi podpredsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher in Lidija Šentjurc ter Miha Marinko in jo pohvalil — Šopek gorenjskih nageljnov izpod Krvavca na grob tovariša Tita

Cerklje — V četrtek, 3. julija, zvečer so v osnovni šoli Davorin Jenko slovesno odprli letošnjo 14. razstavo cvetja in 11. razstavo lovstva, ki jo je ob 4. juliju — dnevu borca pripravilo turistično društvo Cerklje. Otvoritve so se udeležili številni predstavniki družbenopolitičnega življenja kranjske občine in cerkljanskega območja. Turistične zveze Slovenije in Gorenjske in sosednjih turističnih društev. Vse navzoče sta pozdravila Janez Globočnik, v imenu izvršnega odbora TD Cerklje, ter Janez Por, predsednik organizacijskega odbora za pripravo razstave. V kulturnem programu pa sta sodelovala moški pevski zbor kulturno umetniškega društva Davorin Jenko iz Cerkelj in gledališki igralec Slavko Jan, ki je recital o Titu zaključil z besedami: »Prav je, da se danes, ob našem prazniku cvetja in lova spomnimo in našemu Titu v spomin in v spomin njegovemu delu poklonimo dobro misel in šopek rdečih gorenjskih nageljnov izpod Krvavca ter lovski pozdrav. Delegacija bo odnesla šopek gorenjskih nageljnov na grob maršala Tita na Dedinje. Pred otvoritvijo razstave pa je predsednik Turistične zveze Slovenije Leopold Krese izročil TD Cerklje »Priznanje«, ki ga je dobilo društvo ob akciji »Najbolje urejen kraj v Sloveniji«, hkrati pa je podelil tudi zlato značko Turistične zveze Slovenije za urejenost kraja v preteklem letu. Razstavo je odprl predsednik TD Cerklje Stane Bobnar.

V letošnjo razstavo je bilo vloženih veliko naporov. Obiskovalci so imeli na ogled v spodnjih prostorih osnovne šole nekaj sto raznobarvnih in različnih rož, ročnih del, gobelinov, lončarstva, rezbarije in rezanega cvetja. Še posebno pozornost in pohvalo pa je bila deležna Lovska družina Cerklje, ki je tudi letos prikazala veliko lovskih trofej in obiskovalca popeljala v tisti naravni svet, od koder živali prihajajo. Zelo številno so se letos predstavile z rožami gospodinje, ob šolskem zidu sobile živali, urejen pa je bil tudi šolski vrt. Iz knjige vitisov pa povzemamo, da razstava obiskovalcem zelo ugaja in jih navdušuje. Od kulturnih prireditev pa sta najbolj uspeli akademija v počastitev dneva borca in revija folklornih skupin Gorenjske.

Omenimo naj še, da si je razstavo vključno z nedeljo ogledalo že več kot 12.500 obiskovalcev. J. Kuhar

Cerklje — *V soboto popoldne sta obiskala letošnjo 14. razstavo cvetja in 11. razstavo lovstva podpredsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher in Lidija Šentjurc. Z zanimanjem sta si v spremstvu predsednika organizacijskega odbora Janeza Pora, Andreja Ropreta in Janeza Globočnika ogledala razstavljeno cvetje, gobeline in ročna dela. Še posebej pa sta pohvalila prizadevnost gospodinj, saj jih letos na razstavi sodeluje kar 120, s čimer oplemenitijo dom in okolico. Velik odziv gospodinj na letošnji razstavi je prav gotovo tudi odraz tradicije, saj ste do sedaj uspešno organizirali že 14. razstav, je sklenila misel Lidija Šentjurc. Navdušena sta bila tudi nad ambientom za lovski del razstave, saj obiskovalca popelje v tisti naravni svet, od koder živali prihajajo. Organizatorjem, turističnemu društvu Cerklje, sta na kraju čestitala k uspeli organizaciji in zamisli razstave, ki jo vsako leto organizirajo v Cerkljah ob 4. juliju — dnevu borca. — J. Kuhar.*

Med razstavo cvetja in lovstva je bilo v Cerkljah več uspelih kulturnih prireditev. Tako je bila v nedeljo popoldne pred osnovno šolo Davorin Jenko druga revija folklornih skupin Gorenjske, katere se je udeležilo šest folklornih skupin, ogledalo pa več kot 2000 obiskovalcev. Organizirala jo je Zveza kulturnih organizacij Kranj, skupine pa so v programu prikazale delček tistega, s čimer se v prostem času ukvarjajo skupine. Skupina cicibanov z Visokega je navdušila s prijetnim nastopom. Dokazali so, da tudi mladi rod z veseljem goji folklorni ples in pesem. Folklorna skupina z Bleda je prikazala nekaj gorenjskih plesov, iz Mengša pa prekmurske plese. Škofjeločani so spet zaplesali gorenjske plese, pionirji iz Stražišča pa dve koli in venček belokranjskih plesov. Revijo je zaključila folklorna skupina upokojencev iz Javornika—Koroške Bele in je edina taka skupina v Sloveniji. Revija folklornih skupin Gorenjske je uspela, vsi udeleženci pa so se razšli z željo, da se prihodnje leto zopet srečajo. — J. Kuhar

Pohvala in čestitka organizatorjem

Cerklje — Vsako leto obišče tradicionalno razstavo cvetja in lovstva v Cerkljah vse več obiskovalcev. Med obiskovalci so bili tudi obiskovalci iz drugih republik in tujine, celo iz Norveške, predvsem pa so turisti, ki so na dopustu na Gorenjskem. Štiri obiskovalce smo povprašali za oceno letošnje razstave.

Marta Aparnik, doma iz Kamnika:

»Letošnja razstava je izredno lepo urejena in skrbno pripravljena. Zelo posrečena so ročna dela, tapiserije in gobelini. Ker sem bila na razstavi tudi lansko leto, se mi zdi škoda, da razstava ni bila tudi v zgornjih prostorih osnovne šole, ker vem, da premorete izredno veliko lepih rož. Pohvaliti pa moram tudi lovski del razstave za domiselno urejenost. Organizatorjem čestitam in jim želim še naprej toliko izvirnosti in domiselnosti.«

Katarina Kalan, doma iz Hotovlja pri Poljanah nad Škofjo Loko:

»Na razstavi cvetja in lovstva sem v Cerkljah prvič. Razstava se mi zdi čudovita in vse priznanje organizatorjem. Prihodnje leto zopet pridem. Urejenost kraja in okolice se vidi na vsakem koraku, zato tudi uspehi niso izostali. Zato ni nič čudnega, da je turistično društvo Cerklje med najboljšimi v Sloveniji, razstava pa poznana preko naših meja.«

Franc Logar, doma iz Vodic nad Ljubljano:

»Na razstavo v Cerklje prihajam od vsega začetka. Iz leta v leto se vidi napredek in da kraj prisluhne obiskovalcem, kaj žele videti prihodnjič. Ker sem sam tudi lovec, sem si z velikim zanimanjem ogledal lovski del razstave. Tu so trofeje prikazane v takšnem okolju, v kakršnem žival živi in se dobro počuti. Mislim, da v Sloveniji ni takšne razstave kot je v Cerkljah in naj ne odstopajo od tistega, kar je zraslo v kraju. Vse priznanje marljivim organizatorjem.«

Evgen Lovše, doma iz Kresniške poljane pri Litiji:

»Na razstavi cvetja in lovstva v Cerkljah sem prvič. Lahko rečem, da je razstava izredno lepo urejena, še posebej me je navdušilo rezano cvetje in lovski del razstave, pa tudi šolski vrt je lepo urejen. Človek mora to videti. Cerkljanski turistični delavci dokazujejo, da so vasi prav z razstavo cvetja in lovskih trofej postale znane ljudem širom Slovenije in v zamejstvu. Vse je vredno posnemanja in pohvale.

J. Kuhar

Slovenci so, to bodo tudi ostali

Škofja Loka trinajstič gostila izseljenski piknik, največje srečanje Slovencev, ki žive na tujem — Jugilejno, petindvajseto srečanje je prežemal misel o Titu in spomin na Luisa Adamiča

Izseljenci, gostje in domačini so z zanimanjem spremljali osrednji spored srebrnega izseljenskega piknika, v katerem so nastopili: folklorna skupina turističnega društva Javorje, skupina koscev in grabljic s Sovodnja, Šentjernejski oktet, nonet Mladi zadružniki, škofjeloški pihalni orkester ter recitatorja Alenka Bole-Vrabec in Marko Črtalič.

Škofja Loka — V soboto, 5. julija, je bil vrt loškega gradu spet poln gostov iz vseh koncev sveta. Množice obiskovalcev so se od zgodnjih dopoldanskih ur do poznega večera zgrinjale na grajski vrt in prisostvovale pisanemu kulturnemu programu, ki so ga napolnile domače in izseljenske kulturne skupine, nasledila pa ga je revija zaba nih ansamblov naših zdomcev. Škofja Loka je že trinajstič gostila izseljenski piknik, ki je praznoval svoj srebrni jubilej. Škofjeločani so prireditev, ki jo pripravljajo s sodelovanjem Slovenske izseljenske matice, ponovno uspešno izpeljali in povabili goste na 26. srečanje.

Osrednjega dopoldanskega sporeda srečanja so se udeležili tudi Mitja Ribičič, dr. Marijan Brecelj, Bojan Lubej, Majda Gaspari, Zdravko Krvina, med izseljenci naj posebej omenimo Anno Krasno. V imenu slovenske izseljenske matice in častnega pokrititelja republiške konference SZDL je spregovoril Stane Kolman, ki je poudaril, da se domovina živo zanima za izseljence, saj se zavedamo, da v tujini živi razmeroma veliko Slovencev, kar petina. Preteklo obdobje je označil kot obdobje vse širšega povezovanja domovine z izseljenci, obdobje oživljanja in utrjevanja društev in drugih izseljenskih organizacij. »Ob jubilejnem srečanju se moramo spomniti tudi uglednih in zavednih izseljencev, ki smo jih izgubili v tem času, ko je odšlo s prizorišča precejšnje število starejše generacije naših izseljencev, ki so bili tesno povezani z matično domovino. Pri nas smo izgubili velikega človeka, tovariša Tita. Med prvimi, ki je uvidel njegovo neodvisno in samostojno pot je bil naš ugledni rojak, pisatelj Luis Adamič, čigar 30. letnico smrti bomo obeležili prihodnje leto,« je dejal Stane Kolman.

Uvodoma je srečanje pozdravil predsednik škofjeloške občinske skupščine Viktor Žakelj, ki je dejal: »Ko vas gledamo, pražnje oblečene s priokusom okolja od koder prihajate, ko uživamo v arhaično pojoči domači govorici, ki ste jo odnesli s seboj in jo ljubeče negujete v intimnih okoljih novih domov, preprosto izgovarjamo: Slovenci so in to bodo tudi ostali. Če ste hodili po Loki, ste se lahko prepričali, da tudi to leto nismo držali križem rok. Toda še nekaj je očesu skritega. V tem času smo se skozi delo, uspehe in zmote utrdili v prepričanju, da zmoremo na samoupravni način reševati nasprotja, ki jih rojeva razgibano življenje. Težave in stiske, ki nas to leto pestijo, niso ne nove pa tudi ne zadnje, bomo zanesljivo zmogli prezadnje, ker vemo kdo smo in kaj hočemo pa tudi zato, ker se zavedamo, da s svojo notranjo in zunanjo politiko kažemo izmučenemu svetu edino možno alternativo — sožitje.«

Pozdravom so se pridružili predstavniki naših izseljencev: Boris Zabukovec, voditelj »Slovenskega kotička« na radiu iz Avstralije, Herman Jakšetič, predstavnik slovenskega kluba Jadran iz Melburna, književnica in publicistka Anna Krasna, predsednik društva Bled iz Essna Anton Cebe, predsednik društva Triglav iz Boenos Airesa Franc Mislej in Jopis Leben, ki je spregovoril v imenu Slovencev iz Mehike.

M. Volčjak

Mladi pobratenih mest letos v Kranju

Šest pobratenih jugoslovanskih mest, in sicer Banja Luka, Bitola, Zemun, Hercegnovi, Osijek in Kranj, vsako leto organizira tradicionalno srečanje z nazivom »Mladi pobratenih mest«. Gostitelj je vselej eno izmed sodelujočih mest. Letos bo to Kranj.

Srečanja se vsako leto začenjajo 10. oktobra kot spomin na dan ustanovitve Skoja. Udeležujejo se ga člani najrazličnejših interesnih področij družbenega življenja. Mladi si na srečanju izmenjajo izkušnje s teh področij, po dogovoru pa v program vedno sodi tudi razgovor na širšo aktualno družbeno temo. Letos bo to stabilizacija.

Čeprav je do oktobra še kar nekaj časa, je kranjska občinska konferenca ZSMS že sprejela program bivanja in razpored aktivnosti za srečanje, ki bo od 10. do 12. oktobra. Področja aktivnosti bodo zajemala partizanski mnogoboj (orientacijo, streljanje in prvo pomoč), fotografijo, glasbo, orodjarstvo, slikarstvo, novinarstvo (razpravo o informiranju ZSM in izdelavo biltena), karate s tekmovanjem v katah, plavanje in radioamaterstvo. Seveda pa bo dobro poskrbljeno tudi za družabno življenje.

D. Šeško

Navdušen aplavz je požela skupina mladih plesalcev in plesalk slovenskega društva Bled iz Essna. V reviji zabavnih ansamblov naših rojakov pa so nastopili: ansambel Plesničar iz Melburna, ansambel Alpe-Adria iz Münchna ter ansambel Vikis iz švedskega Hästreda.